

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

5 mars 2020

PROPOSITION DE LOI

**modifiant la loi du 21 décembre 1998
relative aux normes de produits ayant
pour but la promotion de modes
de production et de consommation durables
et la protection de l'environnement,
de la santé et des travailleurs
afin d'interdire l'usage
des produits en plastique oxodégradable
et de certains autres à usage unique**

RAPPORT DE LA PREMIÈRE LECTURE

FAIT AU NOM DE LA COMMISSION
DE L'ÉNERGIE, DE L'ENVIRONNEMENT
ET DU CLIMAT
PAR
M. Bert WOLLANTS

SOMMAIRE

Pages

I. Procédure.....	3
II. Exposé introductif.....	3
III. Première partie de la discussion générale (réunion du 23 octobre 2019).....	4
A. Questions et observations des membres.....	4
B. Réponse de l'auteur principal de la proposition.....	7
IV. Suite de la discussion générale (réunions des 15 janvier, 12 et 18 février 2020, après la tenue des auditions du 4 décembre 2019).....	7
V. Discussion des articles.....	14
VI. Votes.....	31
Annexes.....	33

*Voir:*Doc 55 **0160/ (S.E. 2019):**

- 001: Proposition de loi de M. Ben Achour et consorts.
- 002: Modification auteur.
- 003: Amendement.
- 004: Modification auteur.
- 005 à 007: Amendements.

Voir aussi:

- 009: Articles adoptés en première lecture.

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

5 maart 2020

WETSVOORSTEL

**tot wijziging van de wet van 21 december
1998 betreffende de productnormen
ter bevordering van duurzame productie- en
consumptiepatronen en ter bescherming
van het leefmilieu, de volksgezondheid en
de werknemers, teneinde een verbod in te
stellen op het gebruik van oxo-degradeerbare
kunststofproducten en van sommige andere
kunststofproducten voor eenmalig gebruik**

VERSLAG VAN DE EERSTE LEZING

NAMENS DE COMMISSIE
VOOR ENERGIE, LEEFMILIEU
EN KLIMAAT
UITGEBRACHT DOOR
DE HEER **Bert WOLLANTS**

INHOUD

Blz.

I. Procedure.....	3
II. Inleidende uiteenzetting.....	3
III. Eerste deel van de algemene bespreking (vergadering van 23 oktober 2019).....	4
A. Vragen en opmerkingen van de leden.....	4
B. Antwoord van de hoofdindieners van het wetsvoorstel.....	7
IV. Vervolg van de algemene bespreking (vergaderingen van 15 januari 2020 en van 12 en 18 februari 2020, na de hoorzittingen van 4 december 2019).....	7
V. Artikelsgewijze bespreking.....	14
VI. Stemmingen.....	31
Bijlagen.....	33

*Zie:*Doc 55 **0160/ (B.Z. 2019):**

- 001: Wetsvoorstel van de heer Ben Achour c.s.
- 002: Wijziging indiener.
- 003: Amendement.
- 004: Wijziging indiener.
- 005 tot 007: Amendementen.

Zie ook:

- 009: Artikelen aangenomen in eerste lezing.

01717

**Composition de la commission à la date de dépôt du rapport/
Samenstelling van de commissie op de datum van indiening van het verslag**
Président/Voorzitter: Vincent Van Quickenborne

A. — Titulaires / Vaste leden:

N-VA	Yngvild Ingels, Wouter Raskin, Bert Wollants
Ecolo-Groen	Samuel Cogolati, Sarah Schlitz, Tinne Van der Straeten
PS	Malik Ben Achour, Mélissa Hanus, Daniel Senesael
VB	Kurt Ravyts, Reccino Van Lommel
MR	Michel De Maegd, Marie-Christine Marghem
CD&V	Nawal Farih
PVDA-PTB	Thierry Warmoes
Open Vld	Vincent Van Quickenborne
sp.a	Kris Verduyck

B. — Suppléants / Plaatsvervangers:

Tomas Roggeman, Jan Spooren, Anneleen Van Bossuyt, Kristien Van Vaerenbergh
Séverine de Laveleye, Barbara Creemers, Albert Vicaire, Evita Willaert
Christophe Lacroix, Patrick Prévot, Eliane Tillieux, Laurence Zanchetta
Ortwin Depoortere, Nathalie Dewulf, Erik Gilissen
David Clarinval, Philippe Goffin, Benoît Piedboeuf
Jan Briers, Leen Dierick
Greet Daems, Raoul Hedebouw
Christian Leysen, Kathleen Verhelst
Meryame Kitir, Joris Vandenbroucke

C. — Membre sans voix délibérative / Niet-stemgerechtigd lid:

cdH	Georges Dallemagne
-----	--------------------

N-VA	: Nieuw-Vlaamse Alliantie
Ecolo-Groen	: Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales – Groen
PS	: Parti Socialiste
VB	: Vlaams Belang
MR	: Mouvement Réformateur
CD&V	: Christen-Democratisch en Vlaams
PVDA-PTB	: Partij van de Arbeid van België – Parti du Travail de Belgique
Open Vld	: Open Vlaamse liberalen en democraten
sp.a	: socialistische partij anders
cdH	: centre démocrate Humaniste
DéFI	: Démocrate Fédéraliste Indépendant
INDEP-ONAFH	: Indépendant - Onafhankelijk

Abréviations dans la numérotation des publications:		Afkorting bij de numerering van de publicaties:	
DOC 55 0000/000	Document de la 55 ^e législature, suivi du numéro de base et numéro de suivi	DOC 55 0000/000	Parlementair document van de 55 ^e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer
QRVA	Questions et Réponses écrites	QRVA	Schriftelijke Vragen en Antwoorden
CRIV	Version provisoire du Compte Rendu Intégral	CRIV	Voorlopige versie van het Integraal Verslag
CRABV	Compte Rendu Analytique	CRABV	Beknopt Verslag
CRIV	Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (avec les annexes)	CRIV	Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaald beknopt verslag van de toespraken (met de bijlagen)
PLEN	Séance plénière	PLEN	Plenum
COM	Réunion de commission	COM	Commissievergadering
MOT	Motions déposées en conclusion d'interpellations (papier beige)	MOT	Moties tot besluit van interpellaties (beigekleurig papier)

MESDAMES, MESSIEURS,

Votre commission a examiné la présente proposition de loi en première lecture au cours de ses réunions des 23 octobre et 4 décembre 2019 et 15 janvier, 12 et 18 février 2020.

I. — PROCÉDURE

Au cours de sa réunion du 23 octobre 2019, la commission a décidé d'organiser des auditions. Celles-ci se sont tenues le 4 décembre 2019. La commission a également reçu à cette date un avis écrit de la ministre fédérale de l'Énergie, de l'Environnement et du Développement durable.

À l'issue des auditions, la commission a décidé de demander des avis écrits aux organismes et institutions suivants:

- Unizo;
- *Zero Waste Europe*;
- Greenpeace France;
- Inter-Environnement Wallonie.

Ces avis ont été reçus et discutés au cours de la réunion du 15 janvier 2020. Greenpeace France a indiqué se rallier à l'avis de *Zero Waste Europe*.

En date du 21 janvier 2020, Essenscia a fait parvenir d'initiative un avis à la commission.

Enfin, conformément à l'article 97 du Règlement de la Chambre (matière visée à l'article 6, § 4, 1°, de la loi spéciale de réformes institutionnelles du 8 août 1980) le Président de la Chambre a sollicité l'avis des gouvernements de la Région de Bruxelles-Capitale, de la Région Wallonne, ainsi que du gouvernement Flamand. L'avis du gouvernement Flamand a été reçu et discuté au cours de la réunion du 12 février 2020.

Les avis ainsi que le compte-rendu des auditions figurent en annexe au présent rapport.

II. — EXPOSÉ INTRODUCTIF

M. Malik Ben Achour (PS), auteur principal de la proposition de loi, en expose les lignes de force.

DAMES EN HEREN,

Uw commissie heeft dit wetsvoorstel in eerste lezing besproken tijdens haar vergaderingen van 23 oktober en 4 december 2019 alsook 15 januari, 12 en 18 februari 2020.

I. — PROCEDURE

Tijdens haar vergadering van 23 oktober 2019 heeft de commissie beslist hoorzittingen te organiseren. Deze hebben plaatsgevonden op 4 december 2019. Voorts heeft de commissie op die datum een schriftelijk advies ontvangen van de minister van Energie, Leefmilieu en Duurzame Ontwikkeling.

Na afloop van die hoorzittingen heeft de commissie beslist om schriftelijke adviezen te vragen aan de volgende instanties en instellingen:

- Unizo;
- *Zero Waste Europe*;
- Greenpeace France;
- *Inter-Environnement Wallonie*.

Die adviezen werden ontvangen en besproken tijdens de vergadering van 15 januari 2020. Greenpeace France onderschrijft het standpunt van *Zero Waste Europe*.

Op 21 januari 2020 heeft Essenscia op eigen initiatief de commissie een advies toegezonden.

Ten slotte heeft de Kamervoorzitter, overeenkomstig artikel 97 van het Reglement van de Kamer (aangelegenheid als bedoeld in artikel 6, § 4, 1°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen), het advies gevraagd van de regeringen van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en van het Waals Gewest en van de Vlaamse regering. Het advies van de Vlaamse regering werd ontvangen en besproken tijdens de vergadering van 12 februari 2020.

De adviezen alsmede het verslag van de hoorzittingen gaan als bijlage bij dit verslag.

II. — INLEIDENDE UITEENZETTING

De heer Malik Ben Achour (PS), hoofdindiener van het wetsvoorstel, zet de krachtlijnen ervan uiteen.

Il est renvoyé aux développements de la proposition (DOC 55 0160/001).

M. Ben Achour souligne que l'objectif de la présente proposition de loi est de profiter de la transposition de la directive (UE) 2019/904 du Parlement européen et du Conseil du 5 juin 2019 relative à la réduction de l'incidence de certains produits en plastique sur l'environnement (dite directive *Single Use Plastic* ou SUP) pour interdire les sacs en plastique à usage unique. Ces produits, qui constituent pour l'environnement un véritable fléau, ne sont en effet pas expressément visés par la directive.

III. — PREMIÈRE PARTIE DE LA DISCUSSION GÉNÉRALE (RÉUNION DU 23 OCTOBRE 2019)

A. Questions et observations des membres

Mme Séverine de Laveleye (*Ecolo-Groen*) partage les préoccupations des auteurs de la proposition quant à la gravité des dégâts causés par le plastique.

Elle rappelle que d'après le SPF Économie, la Belgique produit 715 000 tonnes de déchets plastiques par an (chiffres de 2016). Même si la Belgique est un bon élève au niveau européen en matière de recyclage, une quantité écrasante de ces déchets n'est pas recyclée. La Belgique est en outre le cinquième pays exportateur de déchets plastiques au monde. D'après Greenpeace, en 2018, 530 000 tonnes ont ainsi été exportées vers d'autres continents afin d'y être recyclées à un prix plus compétitif. Outre l'impact environnemental, ces exportations ont un impact social.

Mme de Laveleye salue dès lors la proposition de loi dans la mesure où elle entend réaliser une transposition rapide de la directive. L'élargissement du champ d'application aux sacs plastiques à usage unique est également à saluer. Cependant, au vu de l'ampleur du problème, l'oratrice plaide pour une législation encore plus large quant aux types de produits interdits, ainsi que pour une entrée en vigueur encore plus rapide.

M. Kurt Ravyts (*VB*) rappelle que la directive SUP a été adoptée en juin 2019 avec pour objectif la protection du milieu marin. Elle vise dès lors les dix produits plastiques qui sont le plus souvent retrouvés sur la plage ou dans les mers et océans. Il revient désormais aux États membres de transposer ce texte. En Belgique, la

Er wordt verwezen naar de toelichting bij het wetsvoorstel (DOC 55 0160/001).

De heer Ben Achour beklemtoont dat dit wetsvoorstel tot doel heeft om de omzetting van richtlijn (EU) 2019/904 van het Europees Parlement en de Raad van 5 juni 2019 betreffende de vermindering van de effecten van bepaalde kunststofproducten op het milieu (de zogenaamde *Single Use Plastic*-richtlijn of SUP-richtlijn) te baat te nemen, teneinde plastic draagtassen voor eenmalig gebruik te verbieden. Die producten, die voor het milieu een echte plaag zijn, vallen immers niet uitdrukkelijk onder de richtlijn.

III. — EERSTE DEEL VAN DE ALGEMENE BESPREKING (VERGADERING VAN 23 OKTOBER 2019)

A. Vragen en opmerkingen van de leden

Mevrouw Séverine de Laveleye (*Ecolo-Groen*) deelt de bekommelingen van de indieners van het wetsvoorstel, inzake de ernst van de door het plastic veroorzaakte schade.

Zij herinnert eraan dat België volgens de FOD Economie, kmo, Middenstand en Energie jaarlijks 715 000 ton plasticafval produceert (cijfers van 2016). Ook al is België op Europees echelon een goede leerling wat recyclage aangaat, toch wordt verreweg het meeste van dat afval niet gerecycleerd. Voorts is ons land wereldwijd de vijfde grootste exporteur van plasticafval. Volgens Greenpeace werd in 2018 aldus 530 000 ton dergelijk afval naar andere werelddelen uitgevoerd om er tegen een meer concurrentiële prijs te worden gerecycleerd. Afgezien van zijn milieuweerslag, heeft die export ook een sociale impact.

Mevrouw de Laveleye is dan ook ingenomen met het wetsvoorstel, daar het erop gericht is een snelle omzetting van de richtlijn te bewerkstelligen. De uitbreiding van het toepassingsgebied tot kunststof draagtassen voor eenmalig gebruik valt al evenzeer toe te juichen. Gelet op de omvang van het vraagstuk, pleit de spreker evenwel voor een nog ruimere wetgeving wat de verboden productsoorten betreft, alsook voor een nog snellere inwerkingtreding.

De heer Kurt Ravyts (*VB*) herinnert eraan dat de SUP-richtlijn in juni 2019 werd aangenomen, met de bedoeling het marien milieu te beschermen. Bijgevolg beoogt zij de tien plastic producten die het vaakst op het strand of in de zeeën en oceanen worden aangetroffen. Nu komt het de lidstaten toe die tekst om te zetten. In

transposition doit être assurée à la fois au niveau fédéral et régional, et ce pour le 3 juillet 2021.

Le législateur fédéral est effectivement compétent pour légiférer en matière de production et d'utilisation de produits en plastique, de même qu'en matière de normes de produits. L'on ne peut cependant ignorer les liens ténus que la proposition entretient avec la politique des déchets, qui relève de la compétence des Régions. L'orateur rappelle qu'en Flandre un Plan Emballage a été conclu en juillet 2018, plan que le gouvernement flamand s'est efforcé de mettre en œuvre. Ce Plan comprend des mesures relatives à la prévention mais aussi à la collecte des emballages plastiques. Il fait suite aux mesures prises pour responsabiliser les producteurs, tout en relevant les objectifs. Le Plan ne prévoit à l'heure actuelle pas d'obligation quant à la mise en place d'un système de consigne. Ce système pourrait être envisagé si les mesures actuelles ne permettent pas d'atteindre l'objectif de 90 % de collecte et recyclage d'ici 2022.

Pour l'orateur, la présente proposition concerne le volet fédéral de la proposition et il se dit prêt à la soutenir. Il convient cependant de rester attentif à ce qu'elle n'empiète pas et ne remette dès lors pas en cause les mesures déjà adoptées au niveau régional.

M. David Clarinval (MR) affirme le soutien de son groupe à la présente proposition, et rappelle que le MR a été à l'initiative de la directive SUP au Parlement Européen.

L'orateur émet cependant une remarque quant au choix d'une proposition de loi. L'adoption d'un arrêté royal ne serait-il pas préférable? Selon M. Clarinval la loi relative aux normes de produits contient déjà une délégation au Roi suffisante.

Il estime que la définition de la notion de sac en plastique manque de précision. Il conviendrait de préciser l'épaisseur des sacs visés. L'orateur rappelle que la directive 2015/720, qui modifie la directive 94/62 en ce qui concerne la réduction de la consommation de sacs

België moet zowel federaal als op gewestniveau voor de omzetting worden gezorgd, met name tegen 3 juli 2021.

De federale wetgever is immers bevoegd om wetgevend op te treden inzake de vervaardiging en het gebruik van kunststof producten, alsook inzake productnormen. Er mag echter niet worden voorbijgegaan aan het nauwe verband tussen dit wetsvoorstel en het afvalbeleid, waarvoor de gewesten bevoegd zijn. De spreker herinnert eraan dat in Vlaanderen in juli 2018 een Verpakkingsplan werd overeengekomen, waarvoor de Vlaamse regering implementeringsinspanningen heeft geleverd. Dat Plan omvat niet alleen maatregelen in verband met preventie maar ook met de inzameling van de kunststof verpakkingen. Het Plan is er gekomen naar aanleiding van de maatregelen die werden genomen om de producenten te responsabiliseren, terwijl de doelstellingen opwaarts werden bijgesteld. Momenteel voorziet het Plan niet in enige verplichting om een statiegeldregeling in te stellen. Die regeling zou kunnen worden overwogen, mocht het met de vigerende maatregelen niet mogelijk zijn om tegen 2022 de doelstelling van 90 % inzameling en recyclage te halen.

Volgens de spreker heeft dit wetsvoorstel betrekking op het federale onderdeel van het voorstel, en hij toont zich bereid het te steunen. Wel moet men erop blijven toezien dat het geen overlappingen doet ontstaan met de al op gewestniveau aangenomen maatregelen en dat het die derhalve niet in het gedrang brengt.

De heer David Clarinval (MR) zegt steun van zijn fractie voor dit wetsvoorstel toe. Hij herinnert er ook aan dat de MR in het Europees Parlement de initiatiefneemster was voor de SUP-richtlijn.

Wel formuleert de spreker een opmerking aangaande de keuze voor een wetsvoorstel. Ware het niet verkieslijk geweest een koninklijk besluit aan te nemen? Volgens de heer Clarinval bevat de wet van 21 december 1998 betreffende de productnormen ter bevordering van duurzame productie- en consumptiepatronen en ter bescherming van het leefmilieu, de volksgezondheid en de werknemers, al een toereikende machtiging aan de Koning.

Volgens de spreker is de omschrijving van het begrip "plastic tas" onvoldoende nauwkeurig omschreven. De dikte van de bedoelde zakken zou preciezer moeten worden aangegeven. De spreker wijst erop dat de toepassingsfeer van richtlijn 2015/720/EU tot wijziging van

en plastique légers¹, définit son champ d'application par rapport à l'épaisseur des sacs en plastiques: seuls les sacs d'une épaisseur inférieure à 50 microns sont visés. Pour l'orateur, la proposition de loi doit rester la plus proche possible de la directive européenne.

Le défaut de précision de la proposition soulève de nombreuses questions: les emballages plastiques destinés aux aliments tels que la viande, le poisson, les fruits et légumes sont-ils visés? *Quid* des sacs biodégradables, des emballages utilisés pour la livraison des aliments achetés en ligne, des sacs de sécurité destinés aux achats en *duty free* dans les aéroports, etc.? L'orateur craint qu'une définition imprécise ne mette de nombreux acteurs économiques en difficulté.

M. Clarinval constate d'autre part que la proposition ne réalise qu'une transposition partielle de la directive SUP. Les dispositions relatives à la responsabilité élargie des producteurs, au marquage ou à la réduction de la production ne sont pas reprises dans le texte. Quelle en est la raison?

Enfin, pour quelle raison les auteurs souhaitent-ils anticiper l'entrée en vigueur de ces dispositions? M. Clarinval rappelle qu'il faut laisser aux acteurs économiques le temps nécessaire pour s'adapter.

M. Bert Wollants (N-VA) souligne le relatif consensus qui entoure la nécessité de transposer la directive SUP.

Il rappelle qu'un tableau mettant en regard les dispositions de la directive transposées et les articles correspondants de la proposition doit être établi.

Il estime indispensable de disposer d'avis complémentaires afin de pouvoir évaluer correctement l'impact des dispositions de la proposition qui vont au-delà de la simple transposition de la directive SUP.

M. Vincent Van Quickenborne (Open Vld), Président, constate que si la proposition a pour objectif de transposer la directive SUP, l'article 6 va bien au-delà.

Il rappelle que les Régions flamande, wallonne et bruxelloise ont déjà pris des initiatives afin d'interdire la mise à disposition gratuite de sacs en plastique à usage

richtlijn 94/62/EG betreffende de vermindering van het verbruik van lichte plastic draagtassen is vastgelegd aan de hand van de dikte van de kunststof zakken; de richtlijn betreft namelijk alleen de tassen met een dikte van minder dan 50 micron¹. De spreker vindt dat het wetsvoorstel zo weinig mogelijk moet afwijken van de Europese richtlijn.

Het wetsvoorstel is niet nauwkeurig genoeg geformuleerd, en dat doet veel vragen rijzen. Is het de bedoeling dat de regeling ook van toepassing is op verpakkingen in kunststof voor voedingswaren (zoals voor vlees, vis, groenten en fruit)? *Quid* met de biodegradeerbare tassen, met de verpakkingen voor de levering van online aangekochte voedingswaren, met de veiligheidszakken voor de aankopen in taksvrije winkels op de luchthavens enzovoort? De spreker vreest dat een onnauwkeurige definitie talrijke economische spelers in een lastig parket zal brengen.

De heer Clarinval stelt anderzijds vast dat via het wetsvoorstel de SUP-richtlijn slechts gedeeltelijk zou worden omgezet. De bepalingen aangaande de veruimde verantwoordelijkheid van de fabrikanten, de markering of de vermindering van de productie worden in het wetsvoorstel niet overgenomen. Waarom?

Waarom willen de indieners tot slot deze bepalingen vroeger in werking doen treden? De heer Clarinval herinnert eraan dat de economische spelers de nodige tijd moeten krijgen om zich aan te passen.

De heer Bert Wollants (N-VA) benadrukt dat relatief grote eenstemmigheid bestaat aangaande de noodzaak om de SUP-richtlijn om te zetten.

Hij wijst erop dat een tabel moet worden opgesteld waarin de omgezette bepalingen naast de overeenstemmende artikelen van het wetsvoorstel worden geplaatst.

Bijkomende adviezen zijn onontbeerlijk om de weerslag van de in het wetsvoorstel vervatte bepalingen correct te kunnen inschatten, want die behelzen meer dan louter de omzetting van de SUP-richtlijn.

Voorzitter Vincent Van Quickenborne (Open Vld) stelt vast dat het wetsvoorstel ertoe strekt de SUP-richtlijn om te zetten, maar dat artikel 6 veel verder gaat.

Hij wijst erop dat het Vlaams en het Waals Gewest, alsook het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, al initiatieven hebben genomen om het gratis ter beschikking stellen

¹ Directive (UE) 2015/720 du Parlement européen et du Conseil du 29 avril 2015 modifiant la directive 94/62/CE en ce qui concerne la réduction de la consommation de sacs en plastique légers, JOUE, L115/22, 6 mai 2015.

¹ Richtlijn (EU) 2015/720 van het Europees Parlement en de Raad van 29 april 2015 tot wijziging van richtlijn 94/62/EG betreffende de vermindering van het verbruik van lichte plastic draagtassen, Publicatieblad van de Europese Unie, L115/22, 6 mei 2015.

unique. La proposition va plus loin dans la mesure où elle interdit la mise sur le marché.

B. Réponse de l'auteur principal de la proposition

M. Malik Ben Achour (PS) se dit ouvert à la discussion sur la définition de la notion de sac en plastique.

Il confirme par ailleurs que la proposition a un champ d'application plus large que la directive SUP: tel est précisément l'objectif! M. Ben Achour souligne que les équilibres en présence à la Chambre et au Parlement européen sont différents. Il est possible, au niveau fédéral, en Belgique, de se montrer plus ambitieux, et d'adopter une législation qui soit à la mesure du défi à relever.

La précision des définitions ne peut donc se faire au détriment de l'ambition.

IV. — SUITE DE LA DISCUSSION GÉNÉRALE (RÉUNIONS DES 15 JANVIER, 12 ET 18 FÉVRIER 2020, APRÈS LA TENUE DES AUDITIONS DU 4 DÉCEMBRE 2019)

Réunion du 15 janvier 2020

M. Malik Ben Achour (PS), auteur principal de la proposition de loi, prend acte des avis reçus ainsi que des remarques formulées au cours des auditions.

Il souligne l'importance de ce débat qui oblige toutes les parties prenantes à se positionner sur la question de la production du plastique à usage unique. Pour l'orateur, la solution au fléau du plastique ne se trouve en effet plus dans la mise en place d'incitants au changement des comportements individuels des consommateurs. Notre capacité de recyclage du plastique plafonne. L'exportation de nos déchets a également atteint ses limites dans la mesure où les pays importateurs ne sont plus capables d'absorber la quantité produite. C'est donc bel et bien à la production de plastique qu'il faut s'attaquer. En interdisant purement et simplement les sacs en plastique à usage unique, la proposition y contribue.

M. Ben Achour ajoute que l'interdiction du sac plastique ne constitue qu'une première étape.

van kunststof draagtassen voor eenmalig gebruik te verbieden. Het wetsvoorstel wil nog verder gaan, aangezien het ertoe strekt het op de markt brengen ervan te verbieden.

B. Antwoord van de hoofdindieners van het wetsvoorstel

De heer Malik Ben Achour (PS) verklaart open te staan voor discussie over de definitie van het begrip "plastic tas".

Hij bevestigt voorts dat de toepassingsfeer van het wetsvoorstel bewust ruimer is dan die van de SUP-richtlijn. De heer Ben Achour beklemtoont dat er in de Kamer van volksvertegenwoordigers andere evenwichten heersen dan in het Europees Parlement. Op federaal niveau is het in België mogelijk om ambitieuzer te zijn en om een wetgeving aan te nemen die strookt met de uitdaging die moet worden aangegaan.

De nauwkeurigheid van de definities mag dus niet ten koste van de ambitie gaan.

IV. — VERVOLG VAN DE ALGEMENE BESPREKING (VERGADERINGEN VAN 15 JANUARI 2020 EN VAN 12 EN 18 FEBRUARI 2020, NA DE HOORZITTINGEN VAN 4 DECEMBER 2019)

Vergadering van 15 januari 2020

De heer Malik Ben Achour (PS), hoofdindieners van het wetsvoorstel, neemt nota van de ontvangen adviezen, alsook van de tijdens de hoorzittingen geformuleerde opmerkingen.

Hij beklemtoont het belang van dit debat, dat alle betrokkenen ertoe dwingt om in verband met de productie van kunststof voor eenmalig gebruik een standpunt in te nemen. De spreker meent dat de aanmoediging van individuele gedragsverandering bij de consumenten niet langer de oplossing voor de kunststofproblematiek vormt. Onze kunststofrecyclagecapaciteit heeft haar plafond bereikt. Ook de uitvoer van ons afval is op zijn limieten gebotst, aangezien de invoerende landen niet langer in staat zijn de geproduceerde hoeveelheid te verwerken. Derhalve moet wel degelijk de fabricatie van kunststof worden aangepakt. Door de kunststof tassen voor eenmalig gebruik gewoon te verbieden, draagt het wetsvoorstel daartoe bij.

De heer Ben Achour voegt daaraan toe dat het verbod op kunststof tassen slechts een eerste stap is.

L'opinion publique est selon lui mûre pour une telle mesure.

Mme Séverine de Laveleye (Ecolo-Groen) rappelle l'urgence de la lutte contre le réchauffement climatique. Alors que 2019 a été l'année la plus chaude jamais enregistrée, que l'Australie est dévastée par les feux de forêt, et que la sixième extinction de masse est en cours, l'Europe a produit, en 2019, 26 millions de tonnes de déchets plastiques. Moins d'un tiers de ces déchets ont été récupérés et recyclés, une partie des activités de recyclage se produisant à l'étranger dans des conditions sociales plus que douteuses. En 2019, entre 150 000 et 500 000 tonnes de ces déchets finirent dans les océans. Nos rivières et nos océans suffoquent sous le plastique, dont les composés toxiques se retrouvent dans nos sols, notre alimentation, notre eau potable, endommageant directement la santé des êtres humains et des animaux. La production et l'incinération du plastique génèrent d'importantes émissions de CO₂.

Pour l'oratrice, il est dès lors indispensable de s'attaquer à la surconsommation et à la surproduction de plastique. Il faut consommer moins de ressources et produire moins de déchets. Il s'agit là d'un changement culturel majeur dont on ne peut espérer qu'il émane entièrement des seuls citoyens: beaucoup d'entre eux ont déjà modifié leurs comportements sans que cela ne solutionne le problème global. Il appartient au Parlement de légiférer et d'accompagner le secteur économique et en particulier industriel dans cette transition. Si l'Europe a fait une part importante du travail, la directive SUP ne constitue pas un instrument suffisant. Mme de Laveleye salue dès lors la proposition de loi qui, en interdisant les sacs en plastique à usage unique, élargit le champ d'application de la directive SUP. Elle souhaite cependant aller encore plus loin et dépose à cette fin l'amendement n° 2 (DOC 55 0160/005). Il est renvoyé à cet égard à la discussion des articles.

Mme Leen Dierick (CD&V) souligne l'importance d'interdire le plastique le plus largement possible en raison de l'impact négatif de ces produits sur notre environnement.

Si la transposition de l'article 5 de la directive SUP ne pose aucun problème pour l'oratrice, tel n'est pas le cas de l'interdiction totale des sacs en plastique à usage unique. Il convient de s'assurer que des alternatives existent, et d'évaluer l'impact de celles-ci sur l'environnement. La proposition ne contient pas de garanties suffisantes à cet égard. L'oratrice estime également qu'il convient de bien réfléchir à la norme que l'on souhaite mettre en place concernant l'épaisseur des sacs, afin de ne pas interdire les sacs poubelles. Elle appelle en

De publieke opinie is volgens hem klaar voor een dergelijke maatregel.

Mevrouw Séverine de Laveleye (Ecolo-Groen) herinnert aan de urgentie van de strijd tegen de klimaatverandering. Terwijl 2019 het warmste jaar ooit gemeten is, Australië door bosbranden wordt verwoest en de zesde massaextinctie aan de gang is, heeft Europa in 2019 26 miljoen ton plasticafval voortgebracht. Minder dan een derde van dat afval werd hergebruikt en gerecycleerd, waarbij een deel van de recyclage in het buitenland plaatsvindt in hoogst twijfelachtige sociale omstandigheden. In 2019 belandde 150 000 tot 500 000 ton afval in de oceaan. Onze rivieren en zeeën raken verstikt door het plastic, waarvan de giftige bestanddelen uiteindelijk terechtkomen in onze bodem, onze voeding en ons drinkwater; een en ander is schadelijk voor de gezondheid van mens en dier. De productie en de verbranding van plastic leiden tot een grote CO₂-uitstoot.

Voor de spreker komt het er dus op aan iets te doen aan de overconsumptie en aan de overproductie van plastic. Het is zaak minder hulpbronnen te verbruiken en minder afval te produceren. Het betreft een ingrijpende cultuuromslag waarvan niet mag worden gehoopt dat hij geheel van de burgers uitgaat: velen van hen hebben hun gedrag al gewijzigd zonder dat daarmee het wereldwijde probleem is opgelost. Het is de taak van het Parlement wetgeving uit te vaardigen en de economische en met name industriële sector bij deze transitie te begeleiden. Hoewel Europa al veel werk heeft verzet, volstaat de SUP-richtlijn op zich niet. Mevrouw de Laveleye juicht het ter bespreking voorliggende wetsvoorstel dan ook toe, in die zin dat het kunststof draagtassen voor eenmalig gebruik verbiedt en zodoende het toepassingsgebied van de SUP-richtlijn uitbreidt. Toch wil zij nog verder gaan. Daarom dient zij amendement nr. 2 (DOC 55 0160/005) in. Er wordt verwezen naar de artikelsgewijze bespreking.

Mevrouw Leen Dierick (CD&V) onderstreept het belang van een zo breed mogelijk verbod op plastic, wegens de ongunstige impact van die producten op onze omgeving.

Hoewel de spreker geen graten ziet in de omzetting van artikel 5 van de SUP-richtlijn, is dat niet het geval voor een totaalverbod op kunststof draagtassen voor eenmalig gebruik. Men moet zich ervan vergewissen dat er alternatieven bestaan waarvan de impact op het milieu eveneens moet worden nagegaan. In dat opzicht bevat het wetsvoorstel onvoldoende garanties. De spreker is eveneens van mening dat goed moet worden nagedacht over de norm die men wil invoeren met betrekking tot de dikte van de draagtassen, zodat

autre à ne pas perdre de vue les impératifs en matière de sécurité alimentaire.

M. Kurt Ravyts (VB) rappelle que la directive SUP entrera en vigueur en juillet 2021 et qu'elle réglemente la mise sur le marché de certains produits en plastique à usage unique. La directive SUP ne comporte aucune interdiction des sacs en plastique à usage unique.

L'orateur se demande s'il existe à l'heure actuelle suffisamment d'alternatives, à des prix abordables, à tous les produits visés par la proposition de loi. Les auditions ont permis aux orateurs invités d'émettre des doutes à cet égard.

L'on ne peut en outre exclure qu'une interdiction totale des sacs en plastique par exemple pour les produits frais, entre en contradiction avec la réglementation relative à l'hygiène et la sécurité alimentaire.

Si M. Ravyts soutient l'objectif de réduction de la quantité de plastique produite, il souligne les nombreuses observations formulées au cours des auditions, ainsi que dans les avis écrits reçus par la commission. Les définitions sont trop larges. Aucune exception n'est prévue pour les sacs poubelle.

M. Ravyts rappelle enfin que les producteurs doivent disposer de suffisamment de temps pour se conformer aux nouvelles obligations. La directive SUP n'entrera en vigueur qu'en juillet 2021. La Commission européenne travaille actuellement sur une liste de produits, afin de préciser la portée de la directive SUP. Enfin, M. Ravyts souligne que l'articulation de la présente proposition avec la réglementation existante, notamment au niveau régional, pose question. L'orateur estime qu'il est préférable d'attendre l'issue des travaux au niveau européen, et de réaliser la transposition par le biais d'un instrument unique. Il ajoute que certains aspects de la matière devrait être régis par un arrêté royal et non pas une loi.

Réunion du 12 février 2020

M. Kurt Ravyts (VB) commente l'avis transmis à la commission par le gouvernement flamand.

Cet avis est particulièrement critique quant à l'interdiction des sacs en plastique à usage unique (article 6 de la proposition). La définition trop large de ces produits entraîne, selon cet avis, de nombreux effets indésirables.

vuilniszakken niet binnen het verbod vallen. Voorts vraagt zij om rekening te houden met de dwingende vereisten inzake voedselveiligheid.

De heer Kurt Ravyts (VB) herinnert eraan dat de SUP-richtlijn in juli 2021 in werking zal treden en dat ze de regels bepaalt voor het op de markt brengen van kunststof producten voor eenmalig gebruik. De SUP-richtlijn stelt geen enkel verbod in op kunststof draagtassen voor eenmalig gebruik.

De spreker vraagt zich af of momenteel wel voldoende, en betaalbare, alternatieven bestaan voor alle producten die door het wetsvoorstel worden beoogd. Tijdens de hoorzittingen hebben de gastsprekers daarover hun twijfels geuit.

Bovendien valt het niet uit te sluiten dat een totaalverbod op kunststof draagtassen voor bijvoorbeeld verse producten indruist tegen de regelgeving inzake hygiëne en voedselveiligheid.

Hoewel de heer Ravyts achter de doelstelling staat om de hoeveelheid geproduceerde plastic terug te dringen, vestigt hij de aandacht op de vele opmerkingen die zijn geformuleerd tijdens de hoorzittingen, maar ook in de schriftelijke adviezen die de commissie heeft ontvangen. De begrippen zijn te ruim gedefinieerd. Er wordt in geen enkele uitzondering voorzien voor de vuilniszakken.

Tot slot herinnert de heer Ravyts eraan dat de producenten voldoende tijd moeten krijgen om zich naar de nieuwe verplichtingen te schikken. De SUP-richtlijn zal pas in juli 2021 in werking treden. De Europese Commissie werkt momenteel een productenlijst uit om de draagwijdte van de SUP-richtlijn nader te preciseren. Tot slot onderstreept de heer Ravyts dat er een probleem rijst met de plaats van dit wetsvoorstel ten opzichte van de bestaande regelgeving, in het bijzonder die van de gewesten. Volgens de spreker is het beter de afloop van de werkzaamheden op Europees niveau af te wachten en de omzetting te realiseren via één enkel instrument. Hij voegt eraan toe dat bepaalde aspecten van deze materie zouden moeten worden geregeld bij koninklijk besluit en niet bij wet.

Vergadering van 12 februari 2020

De heer Kurt Ravyts (VB) gaat in op het advies dat de Vlaamse regering aan de commissie heeft overgezonden.

Dat advies is bijzonder kritisch met betrekking tot het verbod op kunststof draagtassen voor eenmalig gebruik (artikel 6 van het wetsvoorstel). Volgens dat advies leidt de al te ruime definitie van die producten

Aucune évaluation de l'impact d'une telle interdiction générale n'a en outre été réalisée.

L'orateur estime en outre que la proposition ne tient pas suffisamment compte de la réglementation déjà en vigueur dans la Région flamande, et qui transpose une directive précédente², et qui n'a pas encore pu faire l'objet d'une évaluation. La cohérence entre la présente proposition et la réglementation régionale n'est pas assurée.

Réunion du 18 février 2020

Mme Leen Dierick (CD&V) estime que la proposition de loi à l'examen est importante. Le texte de la proposition de loi et les amendements déposés méritent un débat approfondi en commission. Tout le monde est d'accord pour éviter à tout prix que le plastique se répande dans l'environnement. L'usage du plastique doit certainement être limité et des efforts supplémentaires doivent être consentis pour promouvoir au maximum la collecte et le recyclage. Les Régions sont compétentes en la matière et font également beaucoup d'efforts. Mais la proposition de loi franchit une nouvelle étape importante. La directive SUP est capitale et le groupe CD&V soutient pleinement la transposition de la directive.

L'intervenante annonce toutefois un amendement à l'article 7 de la proposition de loi visant à fixer l'entrée en vigueur de la loi au 3 juillet 2021, comme le prévoit également la directive européenne.

La proposition de loi à l'examen va toutefois plus loin que ce qui est proposé dans la directive européenne. L'interdiction totale de la mise sur le marché de sacs en plastique à usage unique ne figure pas dans la directive européenne. La membre ne peut soutenir cette forme de surréglementation (*gold plating*). En effet, les conséquences économiques d'une telle interdiction ne peuvent être suffisamment évaluées. Les Pays-Bas et l'Allemagne ont également choisi de transposer le texte de la directive européenne *ne varietur*. De plus, on ne dispose pas d'études qui analysent les effets d'une législation nationale allant au-delà de ce qui est prescrit par la directive.

Cela ne signifie toutefois pas qu'il ne faut rien faire. C'est ainsi que la directive européenne 2015/720 prévoit également des objectifs de réduction. Cette directive a déjà été transposée dans la réglementation belge par les trois Régions, qui sont compétentes en la matière.

² Directive (UE) 2015/720 du Parlement européen et du Conseil du 29 avril 2015 modifiant la directive 94/62/CE en ce qui concerne la réduction de la consommation de sacs en plastique légers, JOUE, L115/22, 6 mai 2015.

tot tal van ongewenste effecten. Bovendien werd geen enkele impactanalyse van een dergelijk algemeen verbod gemaakt.

Bovendien is de spreker van mening dat het wetsvoorstel onvoldoende rekening houdt met de al vigerende regelgeving in het Vlaams Gewest, die de omzetting is van een eerdere richtlijn² en waarvan nog geen evaluatie kon worden gemaakt. De samenhang tussen dit wetsvoorstel en de gewestreglementering is niet gewaarborgd.

Vergadering van 18 februari 2020

Mevrouw Leen Dierick (CD&V) is van oordeel dat het voorliggende wetsvoorstel een belangrijk wetsvoorstel is. Het bestuderen van de tekst van het wetsvoorstel en de ingediende amendementen verdienen een grondige gedachtewisseling in commissie. Eénieder is er voorstander van dat te allen prijze moet worden vermeden dat plastic in de leefomgeving terecht komt. Een beperking van het gebruik van plastic dringt zich zeker op, en er moet verder ingezet worden op zoveel mogelijk inzameling en recyclage. De gewesten zijn ter zake bevoegd en doen ook heel wat inspanningen. Maar met het wetsvoorstel wordt opnieuw een belangrijke stap gezet. De SUP-richtlijn is zeer belangrijk en de CD&V-fractie steunt ten volle de omzetting van de richtlijn.

De spreekster kondigt wel een amendement aan op artikel 7 van het wetsvoorstel dat ertoe strekt de inwerkingtreding van de wet te bepalen op 3 juli 2021, zoals ook is bepaald in de EU-richtlijn.

Dit wetsvoorstel gaat echter verder dan hetgeen in de EU-richtlijn is vooropgesteld. Het totaal verbod om kunststofzakjes voor eenmalig gebruik op de markt te brengen, is niet opgenomen in de EU-richtlijn. Deze vorm van *gold plating* kan niet op haar steun rekenen. Immers, de economische gevolgen van een dergelijk verbod kunnen onvoldoende worden ingeschat. Ook in Nederland en Duitsland heeft men ervoor geopteerd om de tekst van de EU-richtlijn *ne varietur* om te zetten. Bovendien zijn er geen studies die de effecten nagaan van nationale wetgeving die ter zake verder gaat dan hetgeen door de richtlijn is voorgeschreven.

Dit betekent echter niet dat er niets moet gebeuren, wel in tegendeel. Zo is er ook de EU-richtlijn 2015/720 met reductiedoelstellingen. Deze richtlijn werd reeds omgezet in Belgische regelgeving door de drie gewesten, die ter zake bevoegd zijn. Zo is het in Vlaanderen voor

² Richtlijn (EU) 2015/720 van het Europees Parlement en de Raad van 29 april 2015 tot wijziging van richtlijn 94/62/EG betreffende de vermindering van het gebruik van lichte plastic draagtassen, PBEU, L115/22, 6 mei 2015.

En Flandre, par exemple, il est interdit aux commerçants de donner gratuitement à leurs clients des sacs en plastique d'une épaisseur de 15 à 50 microns. Dans son avis sur la proposition de loi à l'examen³, le gouvernement flamand indique explicitement qu'il ne souscrit pas à une interdiction totale qui serait imposée par une loi fédérale. En effet, la directive 2015/720 concernée a déjà été transposée par les trois autorités compétentes, à savoir les Régions. La réglementation régionale est déjà en vigueur depuis plus d'un an et le gouvernement flamand souhaite d'abord procéder à une évaluation avant d'envisager de nouvelles mesures. Selon le gouvernement flamand, une première évaluation est prévue cette année encore.

En d'autres termes, la réglementation flamande tient dûment compte de l'épaisseur du plastique. La proposition de loi à l'examen devrait, elle aussi, intégrer cette distinction. Les sacs en plastique de moins de 15 microns restent ainsi nécessaires pour la nourriture fraîche. En effet, on ne dispose pas encore, à l'heure actuelle, de suffisamment d'alternatives pratiques et abordables offrant les mêmes garanties en termes de sécurité alimentaire, d'hygiène et d'étanchéité. Certains supermarchés expérimentent déjà des alternatives. Cette pratique est à encourager, mais il faudra encore attendre un certain temps avant que l'ensemble de la distribution – y compris le commerce de détail – soit prêt à utiliser ces alternatives. L'intervenante annonce dès lors un amendement en vue de limiter le champ d'application de la proposition de loi et à en exclure le plastique très léger. L'amendement n° 21 (DOC 55 0160/007) à l'article 6 présenté par M. Ben Achour et consorts n'offre qu'une solution partielle. Il prévoit en effet une série d'exceptions, mais la liste est limitative. Il y a donc un risque que d'autres exceptions légitimes n'aient pas été incluses. Bien que le groupe CD&V soit d'accord avec l'article 5 proposé, une interdiction totale des sacs plastiques à usage unique va trop loin. L'épaisseur des sacs doit être prise en compte et des alternatives suffisantes doivent d'abord être disponibles sur le marché. L'intervenante a des doutes sur ce dernier point. En outre, lorsqu'on décide de surréglementer, il faut évaluer au préalable l'impact de cette décision sur notre économie. Enfin, la membre demande que la nouvelle réglementation entre en vigueur le 3 juillet 2021. Elle présentera donc un amendement à cet effet.

M. Kurt Ravyts (VB) constate, au regard des interventions des différents auteurs des amendements, que

³ Voir l'avis joint en annexe au présent rapport.

handelaars verboden om hun klanten een gratis plastic draagtas aan te bieden met een wanddikte tussen 15 en 50 micron. In het advies van de Vlaamse regering over het ter bespreking voorliggende wetsvoorstel³, is uitdrukkelijk vermeld dat zij niet instemt met het opleggen van een totaal verbod dat bij federale wet zou worden opgelegd. Immers, de betreffende EU-richtlijn 2015/720 werd reeds omgezet door de drie ter zake bevoegde overheden, namelijk de gewesten. De gewestelijke regelgeving is reeds meer dan een jaar van kracht en de Vlaamse regering wenst hierover eerst tot een evaluatie over te gaan, alvorens nieuwe maatregelen te overwegen. Een eerste evaluatie wordt nog dit jaar verwacht, zo stelt de Vlaamse regering.

De Vlaamse regelgeving houdt met andere woorden terdege rekening met de wanddikte van het plastic. Ook in het voorliggende wetsvoorstel zou met dit onderscheid moeten worden rekening gehouden. Zo zijn kunststofzakjes van minder dan 15 micron nog steeds nodig voor de verse voeding. Er zijn immers op vandaag onvoldoende haalbare en betaalbare alternatieven voorhanden die dezelfde waarborgen bieden inzake voedselveiligheid, hygiëne en lektheid. In sommige grootwarenhuizen wordt reeds geëxperimenteerd met mogelijke alternatieven. Dit kan alleen maar worden aangemoedigd, maar het is toch nog afwachten voordat de hele retail – ook de kleinhandel – klaar zal zijn voor het gebruiken van deze alternatieven. De spreekster kondigt dan ook een amendement aan om het toepassingsgebied van het wetsvoorstel te beperken en de zeer lichte plastic uit te sluiten van het toepassingsgebied. Het door de heer Ben Achour c.s. ingediende amendement nr. 21 (DOC 55 0160/007) op artikel 6 biedt slechts een gedeeltelijke oplossing. Het voorziet inderdaad een aantal uitzonderingen, maar het gaat om een limitatieve lijst. Dit houdt dan ook het gevaar in dat mogelijks andere gerechtvaardigde uitzonderingen niet zijn opgenomen. De CD&V-fractie verklaart akkoord te zijn met het voorgestelde artikel 5, maar een totaal verbod van kunststofzakjes voor eenmalig gebruik gaat te ver. Er moet rekening gehouden worden met de wanddikte van de zakken en er moeten eerst voldoende alternatieven zijn op de markt. Over dit laatste heeft de spreekster haar twijfels. Bovendien moet, wanneer men beslist om aan *gold plating* te doen, op voorhand worden nagegaan wat de impact zal zijn op onze economie van deze beslissing. Tot slot pleit het lid ervoor om de datum van de inwerkingtreding van de nieuwe regeling te laten ingaan op 3 juli 2021. Zij zal dan ook een amendement in die zin indienen.

De heer Kurt Ravyts (VB) stelt vast dat uit de tussenkomsten van de verschillende indieners van de

³ Zie advies als bijlage bij dit verslag.

les points de vue opposés au sein de la commission apparaissent de manière flagrante. L'intervenant note également que la discussion se concentre principalement sur l'article 6 de la proposition et sur la transposition partielle de la directive UE-SUP 2019/904 et de la directive UE 2015/720 sur la réduction de la consommation de sacs plastiques légers. Cette dernière directive a déjà été transposée par les Régions, qui sont compétentes en la matière. La Région de Bruxelles-Capitale et la Région wallonne ont fait d'autres choix que la Flandre. Le membre soutient pleinement les amendements de Mme Dierick. Il n'est pas non plus favorable à la surréglementation dans ce domaine. Le bon sens veut que l'épaisseur du plastique soit prise en compte.

M. Kris Verduyckt (sp.a) déclare que le groupe sp.a. est satisfait de ce que le groupe PS propose au vote. La lutte contre les produits en plastique à usage unique est en effet très importante. Une interdiction générale s'impose et il est préférable de conserver le moins d'exceptions possible. Il convient de ne pas sous-estimer deux choses dans ce domaine: 1° le consommateur lui-même: le membre a constaté sur le terrain que la plupart des consommateurs sont contrariés par l'énorme quantité de plastique générée par les courses: s'il existe des alternatives, les consommateurs les envisageront certainement; 2° le secteur de l'emballage lui-même: ce secteur a déjà eu largement le temps de se préparer à une telle interdiction. L'objectif est clair: le moins de plastique possible doit finir dans notre environnement.

Mme Greet Daems (PVDA-PTB) souligne que, vu l'ampleur du problème du plastique qui finit dans notre environnement, le groupe PVDA-PTB estime que ce qui est proposé dans la proposition de loi à l'examen est vraiment nécessaire. Son groupe soutiendra la proposition de loi, tout comme l'amendement n° 2, déposé par les collègues d'Ecolo-Groen, qui étend la liste des produits à interdire.

M. Georges Dallemagne (cdH) salue la proposition de loi, pour son caractère ambitieux. Il importe d'aller le plus loin possible dans la lutte contre le fléau que représente le plastique.

M. Vincent Van Quickenborne (Open Vld), président explicite la position du groupe Open Vld comme suit. En premier lieu, il considère que la nouvelle législation voit le jour dans une certaine improvisation. Plusieurs amendements sont retirés et déposés à chaque réunion de la commission. La proposition de loi à l'examen ne vise, en effet, qu'une transposition partielle de la directive (UE) 2019/9014. Pour l'instant, la Commission

amendementen de in de commissie aanwezige tegengestelde visies zeer duidelijk naar voren komen. De spreker stelt tevens vast dat de discussie zich voornamelijk toespitst op artikel 6 van het wetsvoorstel en op de gedeeltelijke omzetting van de EU-SUP richtlijn 2019/904 en de EU-richtlijn 2015/720 met het oog op het verminderen van het gebruik van de lichte plastic draagtassen. Deze laatste richtlijn werd door de gewesten, ter zake bevoegd, reeds omgezet. Het Brussels Hoofdstedelijke Gewest en het Waalse Gewest hebben andere opties genomen dan Vlaanderen. Het lid verklaart ten volle de amendementen van mevrouw Dierick te steunen. Ook is de spreker geen voorstander van *gold plating* in deze aangelegenheid. Het getuigt alleen maar van gezond verstand dat met de wanddikte zou worden rekening gehouden.

De heer Kris Verduyckt (sp.a) verklaart dat de sp.a-fractie tevreden is met hetgeen door de PS-fractie ter stemming wordt voorgelegd. *Single use plastics* tegengaan is immers heel belangrijk. Er moet een algemeen verbod komen en het geniet hierbij de voorkeur dat er zo weinig mogelijk uitzonderingen zouden worden weerhouden. Men mag in deze aangelegenheid twee zaken niet onderschatten: 1° de consument zelf: uit veldonderzoek heeft het lid zelf vastgesteld dat de meeste consumenten zich storen aan de enorme hoeveelheid plastic die boodschappen genereren: als er alternatieven zijn, dan zullen de consumenten deze zeker overwegen; 2° de verpakkingsector zelf: deze sector heeft reeds geruime tijd gehad om zich voor te bereiden op een dergelijk verbod. Het doel is duidelijk: er moet zo weinig mogelijk plastic in onze omgeving terechtkomen.

Mevrouw Greet Daems (PVDA-PTB) wijst erop dat, gezien de omvang van het probleem van de plastic die in onze omgeving terechtkomt, de PVDA-PTB-fractie van oordeel is dat hetgeen in het wetsvoorstel wordt voorgesteld echt noodzakelijk is. Haar fractie zal het wetsvoorstel steunen, en ook het door de collega's van Ecolo-Groen ingediende amendement nr. 2 die de lijst van te verbieden producten nog uitbreidt.

De heer Georges Dallemagne (cdH) is ingenomen met het wetsvoorstel, omdat het ambitieus is. Plastic is een ware plaag, en in het tegengaan ervan moet zo streng mogelijk worden gehandeld.

Voorzitter Vincent Van Quickenborne (Open Vld) het standpunt van de Open Vld-fractie als volgt toe. In de eerste plaats is hij van oordeel dat de nieuwe wetgeving toch wel op een wat geïmproviseerde wijze tot stand komt. Per commissiezitting worden er verschillende amendementen ingetrokken en ingediend. Immers, het wetsvoorstel beoogt slechts een gedeeltelijke omzetting van richtlijn (EU) 2019/9014. Op dit ogenblik is de

européenne en est encore en train de formuler certaines définitions. En d'autres termes, avec cette proposition de loi on opte pour la fuite en avant: une partie de la directive est transposée maintenant, tandis qu'une deuxième partie ne sera transposée que plus tard. Cette méthode de travail donnera très probablement lieu à une législation de réparation. La combinaison de la directive de 2019 et de la directive de 2015 n'est pas non plus sans risque. La discussion sur les sacs en plastique se rapporte à la directive (UE) 2015/720, qui a été élaborée dans le cadre de la lutte contre les déchets marins. Cette directive vise spécifiquement à réduire le nombre de sacs en plastique légers. La transposition de cette directive a été confiée aux Régions et chacune des trois Régions a donné sa propre interprétation lors de la transposition en droit belge. La proposition de loi de M. Ben Achour et consorts vise à prendre des mesures supplémentaires et à interdire les sacs en plastique à usage unique.

M. Van Quickenborne estime qu'il y a une véritable phobie du "plastique" dans le débat public. Si l'on fait abstraction du fait que de nombreuses personnes sont actives dans l'industrie belge de production et de transformation des matières plastiques, les plastiques à usage unique ont de nombreuses bonnes applications: sécurité alimentaire, hygiène, conservation des aliments ... La réalité est qu'il n'existe pas d'alternative pour chaque emballage plastique à usage unique. Parfois, les alternatives ne sont pas meilleures pour l'environnement: les sacs en papier doivent être réutilisés plus de 40 fois avant d'avoir le même impact environnemental qu'un sac en plastique. Et dans le cas du coton, ce chiffre est encore bien plus élevé.

Selon l'intervenant, l'amendement n° 2 de Mmes de Laveleye et Creemers (il est fait référence à la discussion des articles) est le meilleur exemple de cette phobie du "plastique".

Selon le membre, la mission est claire: lutter contre la "soupe de plastique". Le fait est que 80 % de la "soupe de plastique" du monde se retrouve dans dix fleuves bien déterminés. La cause en est le comportement des gens: ils ont jeté ce plastique.

En matière de recyclage, la Flandre fait partie des leaders mondiaux. Bientôt, tous les sacs en plastique seront également collectés pour être recyclés. En d'autres termes, le plastique est une matière première

Européenne. La Commission est encore en train de formuler certaines définitions. Met het wetsvoorstel wordt met andere woorden gekozen voor de vlucht vooruit: een deel van de richtlijn wordt nu reeds omgezet, terwijl een tweede deel pas later zal kunnen worden omgezet. Deze werkwijze zal hoogstwaarschijnlijk aanleiding geven tot reparatiewetgeving. Ook het combineren van de richtlijn van 2019 met deze van 2015 is niet zonder risico. De discussie over de plastic draagtassen heeft betrekking op de richtlijn (EU) 2015/720, die is opgesteld om marien zwerfvuil tegen te gaan. Deze richtlijn beoogt specifiek de vermindering van de lichte plastic draagtassen. De omzetting van deze richtlijn werd aan de gewesten toegewezen en elk van de drie gewesten heeft haar eigen invulling gegeven bij de omzetting in Belgisch recht. Het wetsvoorstel van de heer Ben Achour c.s. beoogt verdere stappen te zetten en plastic draagtassen voor eenmalig gebruik te verbieden.

De heer Van Quickenborne is van oordeel dat er in het maatschappelijk debat sprake is van een ware "plastics"-fobie. Abstractie gemaakt van het feit dat in de Belgische kunststofproductie- en kunststofverwerkingsindustrie heel wat mensen actief zijn, kennen eenmalige plastics heel wat goede toepassingen: voedselveiligheid, hygiène, bewaren van voedsel ... De realiteit is dat er niet voor elke plastic verpakking voor eenmalig gebruik een alternatief bestaat. Soms zijn de alternatieven ook niet beter voor het milieu: papieren zakjes moet men al gauw meer dan 40x hergebruiken alvorens ze eenzelfde milieu-impact hebben als een plastic zakje. Bij katoen gaat het nog eens over een veelvoud.

Het voorbeeld bij uitsteking van "plastics"-fobie vindt de spreker terug in amendement nr. 2 van de dames de Laveleye en Creemers (er wordt verwezen naar de artikelsgewijze bespreking).

Volgens het lid is de opdracht duidelijk: de plastic soep moet inderdaad worden bestreden. Feit is dat 80 % van de wereldwijde plastic soep zich bevindt in tien bepaalde rivieren. De oorzaak is het gedrag van de mensen: zij hebben dit plastic weggegooid.

Als het op recyclage aankomt, behoort Vlaanderen tot de wereldtop. Binnenkort zullen ook alle plastic zakjes worden opgehaald met het oog op recyclage. Plastic is met andere woorden een belangrijke grondstof om nieuwe

importante pour la production de nouveaux matériaux. Cela fait également partie de l'économie circulaire, conclut l'intervenant.

*
* *

M. Malik Ben Achour (PS) appelle les membres de la commission à ne pas perdre de vue l'objet principal du débat.

Il constate qu'une grande partie des objections exprimées ont en réalité trait à l'amendement n° 2, et non à sa proposition.

M. Ben Achour ajoute qu'il a fait preuve d'ouverture par rapport aux amendements proposés par les autres groupes et aux demandes des secteurs. La proposition a été retravaillée en concertation avec les autres groupes politiques afin de faciliter au maximum son implémentation.

M. Ben Achour rappelle que les enjeux ne peuvent être minimisés. Le plastique est un problème pour l'environnement marin et terrestre et pour la santé publique, en raison des perturbateurs endocriniens qu'il contient. Cette proposition ne constitue certes qu'un premier pas, mais il importe de se montrer responsable et de s'assurer de la faisabilité des mesures proposées.

En ce qui concerne la répartition des compétences, M. Ben Achour rappelle que le législateur fédéral est compétent pour établir des normes de produits et donc interdire la mise sur le marché de certains produits. Le législateur régional ne peut au contraire qu'en interdire l'utilisation. L'orateur estime dès lors qu'une loi adoptée au niveau fédéral a plus d'impact. Les décrets adoptés jusqu'à présent n'ont en outre pas suffi à résoudre le problème.

V. — DISCUSSION DES ARTICLES

Article 1er

Cet article n'appelle aucune observation.

Art. 2

M. Malik Ben Achour (PS) dépose l'amendement n° 4 (DOC 55 0160/005) visant à modifier l'article 2.

materialen te vervaardigen. Ook dit is een onderdeel van de circulaire economie, zo oordeelt de spreker.

*
* *

De heer Malik Ben Achour (PS) roept de commissieleden op de kern van het debat niet uit het oog te verliezen.

Hij stelt vast dat een groot deel van de bezwaren in feite over amendement nr. 2 van mevrouw de Laveleye gaan, en niet over zijn wetsvoorstel.

De heer Ben Achour voegt eraan toe dat hij openstaat voor de amendementen van de andere fracties en voor de vragen van de sectoren. Het wetsvoorstel werd in overleg met de andere fracties aangepast om de implementatie ervan zoveel mogelijk te vergemakkelijken.

De heer Ben Achour waarschuwt dat de uitdagingen niet mogen worden geminimaliseerd. Plastic bevat hormoonverstorende stoffen en vormt dus een probleem voor het milieu te land en in het water en voor de volksgezondheid. Dit wetsvoorstel is weliswaar slechts een eerste stap, maar het komt erop aan verantwoordelijkheid te tonen en ervoor te zorgen dat de voorgestelde maatregelen haalbaar zijn.

Wat de bevoegdheidsverdeling betreft, wijst de heer Ben Achour erop dat het de federale wetgever toekomt de productnormen vast te leggen en bijgevolg het in de handel brengen van bepaalde producten te verbieden. De deelstaten kunnen daarentegen slechts het gebruik ervan verbieden. De spreker denkt daarom dat een federale wet doeltreffender is. De tot dusver aangenomen decreten volstaan niet om het probleem op te lossen.

V. — ARTIKELSGEWIJZE BESPREKING

Artikel 1

Over dit artikel worden geen opmerkingen gemaakt.

Art. 2

De heer Malik Ben Achour (PS) dient amendement nr. 4 (DOC 55 0160/005) in, tot wijziging van artikel 2.

Cet amendement est ensuite retiré.

*
* *

M. Malik Ben Achour (PS) dépose l' amendement n° 6 (DOC 55 0160/06) visant à modifier l'article 2.

Cet amendement propose une nouvelle définition des sacs en plastique à usage unique, dont la mise sur le marché est interdite par l'article 6.

Cette nouvelle définition tient compte des remarques formulées au cours des auditions et a fait l'objet d'une concertation avec les secteurs concernés. Elle s'aligne en outre sur la définition contenue dans la directive 2015/720, puisque sont désormais visés tous les sacs en plastiques légers d'une épaisseur inférieure à 50 microns.

L'amendement répond aux remarques du gouvernement flamand dans la mesure où l'interdiction ne vise plus tous les sacs de manière indiscriminée.

M. Wouter Raskin (N-VA) note que la nouvelle définition proposée par l' amendement n° 6 se rapproche davantage de la directive 2015/720 dans la mesure où l'on y introduit la différence entre les sacs dont l'épaisseur est inférieure à 50 microns et ceux dont l'épaisseur est inférieure à 15 microns. Cependant, l'interdiction telle que formulée à l'article 6 ne fait pas de différence entre ces deux types de sacs. L' amendement n° 6 ne résout donc pas le problème.

Pour M. Raskin, il convient de s'en tenir, comme l'indique le gouvernement flamand dans son avis, à la transposition pure et simple de la directive SUP. A cette fin l'article 2, 26°, proposé doit être supprimé.

M. Malik Ben Achour (PS) estime quant à lui que l'article 2, 26°, tel que modifié par l' amendement n° 6, répond bel et bien aux préoccupations du gouvernement flamand.

*
* *

M. Vincent Van Quickenborne (Open Vld), Président, dépose l' amendement n° 9 (DOC 55 0160/006) qui reformule l'article 2, 26°, proposé.

Il souligne que les dispositions proposées par M. Ben Achour ont pour effet d'interdire tous les sacs en plastique dont l'épaisseur est inférieure à 50 microns, en ce

Dit amendement wordt vervolgens ingetrokken.

*
* *

De heer Malik Ben Achour (PS) dient amendement nr. 6 (DOC 55 0160/006) in, tot wijziging van artikel 2.

Dit amendement stelt een nieuwe definitie voor van een kunststof draagtas voor eenmalig gebruik, die krachtens artikel 6 niet in de handel mag worden gebracht.

Over die nieuwe definitie, die rekening houdt met de opmerkingen die tijdens de hoorzittingen werden geformuleerd, werd met de betrokken sectoren overleg gepleegd. Ze sluit bovendien aan bij de definitie die in richtlijn 2015/720 wordt gehanteerd, want ze zou van toepassing zijn op alle lichte kunststof draagtassen met een wanddikte van minder dan 50 micron.

Het amendement wil gevolg geven aan de opmerkingen van de Vlaamse regering in die zin dat het verbod niet langer zonder onderscheid op alle draagtassen van toepassing zou zijn.

De heer Wouter Raskin (N-VA) merkt op dat de bij amendement nr. 6 voorgestelde nieuwe definitie beter aansluit bij richtlijn 2015/2017, aangezien er een onderscheid wordt gemaakt tussen de draagtassen met een wanddikte van minder dan 50 micron en die met een wanddikte van minder dan 15 micron. Er wordt evenwel geen onderscheid tussen de beide soorten draagtassen gemaakt in het verbod zoals geformuleerd in artikel 6. Amendement nr. 6 zal het probleem dus niet oplossen.

Volgens de heer Raskin kan men zich beter houden aan de loutere omzetting van de SUP-richtlijn, zoals de Vlaamse regering in haar advies heeft aanbevolen. Daarom zou het voorgestelde artikel 2, 26°, moeten worden weggelaten.

De heer Malik Ben Achour (PS) vindt dat artikel 2, 26°, zoals gewijzigd bij amendement nr. 6, wel degelijk tegemoetkomt aan de bekommelingen van de Vlaamse regering.

*
* *

Voorzitter Vincent Van Quickenborne (Open Vld) dient amendement nr. 9 (DOC 55 0160/006) in, teneinde het voorgestelde artikel 2, 26°, anders te formuleren.

Hij benadrukt dat de door de heer Ben Achour voorgestelde bepalingen tot gevolg zouden hebben dat alle kunststof draagtassen met een wanddikte van minder

compris ceux dont l'épaisseur est inférieure à 15 microns. M. Van Quickenborne propose quant à lui de n'interdire que les sacs plastiques légers d'une épaisseur inférieure à 50 microns mais supérieure à 15 microns. Les sacs dont l'épaisseur est inférieure à 15 microns resteraient autorisés.

M. Malik Ben Achour (PS) estime que cet amendement n'est pas conforme aux exigences de la directive européenne. Il demande pour quelle raison les sacs d'une épaisseur inférieure à 15 microns devraient rester en circulation.

M. Vincent Van Quickenborne (Open Vld) souligne que contrairement à ce qu'affirme M. Ben Achour, la directive 2015/720 a pour objectif d'interdire la mise sur le marché de sacs en plastique légers (entre 15 et 50 microns d'épaisseur), mais pas des sacs en plastique très légers (moins de 15 microns d'épaisseur). La raison de cette exception est qu'il n'existe pas toujours d'alternative durable aux sacs très légers. D'autre part, leur usage est parfois nécessaire pour des raisons d'hygiène ou de sécurité alimentaire.

M. Malik Ben Achour (PS) répond que l'amendement n° 7 introduit deux exceptions au profit des sacs très légers (l'article 9/3, 5° et 6°, proposé). Pour M. Ben Achour ces deux exceptions sont suffisantes. Le maintien d'une exception plus large pour les sacs en plastique très légers ne se justifie pas. L'orateur plaide pour une approche restrictive. À défaut, la proposition risque de manquer sa cible.

M. Vincent Van Quickenborne (Open Vld), président, estime au contraire qu'il convient de rester au plus près possible du texte de la directive 2015/720, conformément aux avis donnés par le secteur, notamment Unizo.

M. Daniel Senesael (PS) estime que l'amendement n° 9, proposé par M. Van Quickenborne, n'est pas suffisant. Nul doute que les industriels trouveront des moyens pour transformer les produits aujourd'hui qualifiés de léger en très léger pour pouvoir continuer à les utiliser. Le problème du plastique ne serait alors en rien résolu. Une définition qui précise les usages pour lesquels ces produits peuvent être autorisés est préférable à une définition purement technique, uniquement basée sur l'épaisseur du sac.

Mme Barbara Creemers (Ecolo-Groen) partage la position de MM. Ben Achour et Senesael. Elle rappelle que l'esprit de la directive SUP était de diminuer drastiquement la quantité de plastique en circulation. L'interdiction doit donc être formulée de la façon la plus

dan 50 micron verboden zouden worden, ook die met een wanddikte van minder dan 15 micron. De heer Van Quickenborne stelt voor om alleen kunststof draagtassen met een wanddikte tussen 15 en 50 micron te verbieden. Draagtassen met een wanddikte van minder dan 15 micron zouden toegestaan blijven.

De heer Malik Ben Achour (PS) vindt dat dit amendement niet strookt met de vereisten van de Europese richtlijn. Hij vraagt waarom draagtassen met een wanddikte van minder dan 15 micron in omloop zouden moeten blijven.

Voorzitter Vincent Van Quickenborne (Open Vld) wijst erop dat, in tegenstelling tot wat de heer Ben Achour beweert, richtlijn 2015/720 een verbod beoogt op het op de markt brengen van lichte plastic draagtassen (met een wanddikte tussen 15 en 50 micron), maar niet van zeer lichte plastic draagtassen (met een wanddikte van minder dan 15 micron). De reden voor die uitzondering is dat er niet altijd een duurzaam alternatief is voor de zeer lichte plastic draagtassen. Anderzijds is het gebruik van de zeer lichte plastic draagtassen soms nodig om hygiënische redenen of voor de voedselveiligheid.

De heer Malik Ben Achour (PS) antwoordt dat amendement nr. 7 inzake de zeer lichte plastic draagtassen twee uitzonderingen voorstelt (het voorgestelde artikel 9/3, 5° en 6°). Voor de heer Ben Achour volstaan die twee uitzonderingen. Een ruimere uitzondering voor de zeer lichte plastic draagtassen valt niet te verantwoorden. De spreker pleit voor een beperkende benadering. Anders dreigt het wetsvoorstel zijn doel te missen.

Voorzitter Vincent Van Quickenborne (Open Vld) vindt daarentegen dat men zo dicht mogelijk bij de tekst van richtlijn 2015/720 moet blijven, overeenkomstig de adviezen van de sector, met name van Unizo.

De heer Daniel Senesael (PS) is van oordeel dat het door de heer Van Quickenborne voorgestelde amendement nr. 9 niet volstaat. Het lijkt geen twijfel dat de producenten wel manieren zullen vinden om de thans als licht aangemerkte producten als zeer lichte producten te doen doorgaan, zodat men ze kan blijven gebruiken. Zodoende zou het plasticprobleem geenszins worden opgelost. Een definitie die aangeeft waarvoor die producten mogen worden gebruikt, krijgt de voorkeur op een puur technische definitie, louter op grond van de wanddikte van de draagtas.

Mevrouw Barbara Creemers (Ecolo-Groen) treedt het standpunt van de heren Ben Achour en Senesael bij. Ze wijst erop dat volgens de geest van de SUP-richtlijn de hoeveelheid plastic in omloop drastisch moet verminderen. Derhalve moet het verbod zo ruim mogelijk

large possible. Maintenir une autorisation générale pour les sacs en plastique très fins revient à ouvrir grand la porte à de nombreux produits, pour lesquels une alternative existe bel et bien. Mme Creemers ajoute que les plastiques très fins se décomposent encore plus vite que les autres en micro plastiques, très nocifs pour les océans. Les exceptions indispensables en raison de l'absence d'alternative ou pour la sécurité alimentaire doivent être strictement définies par le biais d'une liste exhaustive. Elle soutient dès lors l'approche défendue par M. Ben Achour dans ses amendements n° 6 et 7, et invite les membres à compléter, le cas échéant, la liste des exceptions.

M. Malik Ben Achour (PS) souligne que l'article 3, 1^{quinièmes}), lu en combinaison avec l'article 4, 1er bis, alinéa 4, b), de la directive 94/62, telle que modifiée par la directive 2015/720, ne prévoit d'exception au profit des sacs très légers qui si ces derniers sont "nécessaires à des fins d'hygiène ou fournis comme emballage primaire pour les denrées alimentaires en vrac lorsque cela contribue à prévenir le gaspillage alimentaire". Il ne s'agit donc absolument d'une exception générale au profit de tous les sacs en plastique d'une épaisseur inférieure à 15 microns. L'amendement n° 9 déposé par M. Van Quickenborne n'est pas conforme à la directive 94/62.

M. Kurt Ravyts (VB) souligne que les avis des membres divergent quant à l'interprétation à donner à la directive. Il rappelle l'avis envoyé d'initiative à la commission par Essenscia (fédération du secteur de l'industrie chimique). Essenscia rappelle que la Commission européenne travaille actuellement à la rédaction d'un acte interprétatif de la directive SUP. Une fois ce travail accompli, il est, pour Essenscia, essentiel de garantir une interprétation et une application la plus harmonieuse possible dans l'ensemble de l'Union européenne, afin de préserver la cohérence socio-économique. M. Ravyts met dès lors en garde contre une interprétation qui serait donnée par la biais de la présente proposition de loi. M. Ravyts dit dès lors soutenir l'amendement n° 9 de M. Van Quickenborne.

M. Vincent Van Quickenborne (Open Vld) revient sur les propos de Mme Creemers. Dresser une liste exhaustive d'exception constitue un exercice périlleux, qui demande une grande expertise. Le risque de perdre de vue certains produits est grand.

Mme Barbara Creemers (Ecolo-Groen) rappelle que les amendements de M. Ben Achour ont fait l'objet d'une concertation avec le secteur, qui dispose de l'expertise

worden opgevat. Algemeen toestaan dat zeer lichte plastic draagtassen nog mogen worden gebruikt, zou de deur wijd openzetten voor veel producten waarvoor wel degelijk een alternatief bestaat. Mevrouw Creemers voegt eraan toe dat zeer lichte plastic nog sneller dan de andere soorten plastic wordt omgezet in microplastics, die zeer schadelijk zijn voor de oceanen. In een limitatieve opsomming moet strikt worden bepaald welke uitzonderingen noodzakelijk zijn ingevolge het ontbreken van een alternatief of voor de voedselveiligheid. Derhalve steunt de spreker de door de heer Ben Achour in zijn amendementen nrs. 6 en 7 voorgestane benadering en verzoekt ze de leden om, in voorkomend geval, de lijst met uitzonderingen aan te vullen.

De heer Malik Ben Achour (PS) benadrukt dat artikel 3, 1^{quinièmes}), in samenhang gelezen met artikel 4, 1er bis, vierde lid, b), van richtlijn 94/62, zoals gewijzigd bij richtlijn 2015/720, slechts in een uitzondering voor de zeer lichte draagtassen voorziet indien die als primaire verpakking voor onverpakte levensmiddelen worden verstrekt wanneer zulks vereist is om hygiënische redenen of wanneer het gebruik daarvan bijdraagt tot het voorkomen van voedselverspilling. Derhalve gaat het hoegenaamd niet om een algemene uitzondering die geldt voor alle plastic draagtassen met een wanddikte van minder dan 15 micron. Het door de heer Van Quickenborne ingediende amendement nr. 9 is niet in overeenstemming met richtlijn 94/62.

De heer Kurt Ravyts (VB) benadrukt dat de leden de richtlijn verschillend interpreteren. Hij wijst op het advies dat Essenscia (de federatie van de chemische industrie) op eigen initiatief aan de commissie heeft verstrekt. Essenscia wijst erop dat de Europese Commissie thans een zogenaamde interpretatieve handeling van de SUP-richtlijn uitwerkt. Zodra die beschikbaar is, acht Essenscia het essentieel om een zo eenvormig mogelijke interpretatie en toepassing van de richtlijn in de hele EU te waarborgen, teneinde de sociaaleconomische coherentie te vrijwaren. De heer Ravyts waarschuwt derhalve voor een door het voorliggende wetsvoorstel ingegeven interpretatie en steunt dan ook het amendement nr. 9 van de heer Van Quickenborne.

Voorzitter Vincent Van Quickenborne (Open Vld) komt terug op het betoog van mevrouw Creemers. Een limitatieve opsomming met uitzonderingen opstellen is gevaarlijk en vereist veel deskundigheid. Er bestaat een groot risico dat bepaalde producten uit het oog worden verloren.

Mevrouw Barbara Creemers (Ecolo-Groen) wijst erop dat over de amendementen van de heer Ben Achour werd overlegd met de sector, die over voldoende deskundigheid

suffisante. Il faut se concentrer sur l'objectif final: une société, à terme, sans plastique et prendre les mesures nécessaires pour y arriver.

Pour M. Vincent Van Quickenborne (Open Vld) l'on ne peut pas déduire des éléments qui sont sur la table que l'ensemble des secteurs concernés a approuvé cette liste.

Pour M. Malik Ben Achour (PS), la commission se trouve face à un dilemme: risquer d'adopter une législation trop restrictive ou risquer d'adopter une législation trop large. Vu l'ampleur du problème du plastique, le principe de précaution doit prévaloir. L'orateur préfère prendre le risque d'être trop restrictif.

M. Vincent Van Quickenborne (Open Vld), président, dit ne pas être favorable à une société sans plastique. Si la *plastic soup* constitue effectivement un grave problème, le plastique en lui-même ne peut être diabolisé. Il présente de nombreuses applications très utiles et génère une activité économique importante. L'orateur évoque un rapport du ministère danois de l'environnement, de février 2018, qui compare les effets sur l'environnement des sacs en plastique par rapport aux sacs en papier et emballages en carton. Selon ce rapport, un sac en papier doit être utilisé 43 fois pour que son effet sur l'environnement soit équivalent à celui d'un sac en plastique à usage unique. Le chiffre monte à un nombre d'utilisation comprises entre 35 et 84 pour un sac en plastique réutilisable, et à plus de 7 000 utilisations pour un sac réutilisable en coton. Le papier est plus lourd et génère donc davantage d'émissions de CO₂ lors du transport. L'impact global sur l'environnement du papier est plus mauvais que celui du plastique.

En conclusion, il est essentiel pour M. Van Quickenborne de mener un débat nuancé. Si l'orateur se dit favorable au progrès et à la réduction des déchets, il ne peut être question de se passer complètement du plastique, et de retourner en arrière.

Mme Barbara Creemers (Ecolo-Groen) répond que le débat se concentre ici sur le plastique jetable, à usage unique. C'est de ces plastiques qu'il faut se débarrasser. Dans certains cas effectivement, il n'existe pas d'alternative acceptable. Pour ces cas, il convient de se référer à l'Échelle de Lansink. Selon ce modèle, la première étape est la prévention des déchets, ensuite seulement la réutilisation, puis le recyclage. C'est cette approche qu'il faut suivre dans la transposition de la directive.

M. Malik Ben Achour (PS) souscrit aux dernières observations de Mme Creemers. Il ne s'agit absolument

beschikt. Men moet zich richten op het einddoel: een samenleving die op termijn zonder plastic kan en de nodige maatregelen nemen om daartoe te komen.

Voorzitter Vincent Van Quickenborne (Open Vld) vindt dat uit de voorliggende elementen niet kan worden opgemaakt dat alle betrokken sectoren die lijst hebben goedgekeurd.

Voor de heer Malik Ben Achour (PS) staat de commissie voor een dilemma: het risico dat ofwel een te beperkende, ofwel een te ruime wetgeving wordt aangenomen. Gezien de omvang van het plasticprobleem moet het voorzorgsbeginsel voorrang krijgen. De spreker neemt liever het risico te beperkend te zijn.

Voorzitter Vincent Van Quickenborne (Open Vld) geeft aan niet gewonnen te zijn voor een plasticvrije maatschappij. Hoewel de *plastic soup* inderdaad een ernstig probleem is, mag plastic zelf niet ten dode worden opgeschreven. Het heeft veel bijzonder nuttige toepassingen en brengt een omvangrijke economische activiteit voort. De spreker verwijst naar een rapport van de Deense minister voor Milieu uit februari 2018, waarin de gevolgen voor het milieu van plastic draagtassen worden vergeleken met die van papieren draagtassen en kartonnen verpakkingen. Volgens dat rapport moet een papieren draagtas 43 keer worden gebruikt vooraleer het milieueffect ervan hetzelfde is als dat van een plastic draagtas voor eenmalig gebruik. Het cijfer van dat gebruiksaantal loopt op tot 35 à 84 voor een herbruikbare plastic draagtas en tot meer dan 7 000 voor een herbruikbare katoenen draagtas. Omdat papier zwaarder is, leidt het tot een grotere CO₂-uitstoot bij het vervoer. Alles bij elkaar heeft papier een slechtere impact op het milieu dan plastic.

Tot slot komt het er voor de heer Van Quickenborne op aan een genuanceerd debat te voeren. Hoewel de spreker voorstander is van vooruitgang en van een vermindering van de afvalberg, kan er geen sprake van zijn plastic helemaal af te schrijven en in de tijd terug te keren.

Mevrouw Barbara Creemers (Ecolo-Groen) antwoordt dat het debat zich hier toespitst op wegwerpplastic, dat wil zeggen voor eenmalig gebruik. Van dat soort plastic moeten we af. In sommige gevallen bestaat er inderdaad geen aanvaardbaar alternatief. Voor die gevallen moet worden verwezen naar de Ladder van Lansink. Volgens dat model is de eerste stap afvalpreventie; pas dan hergebruik; en vervolgens recycling. Die benadering moet worden gevolgd bij de omzetting van de richtlijn.

De heer Malik Ben Achour (PS) sluit zich aan bij die laatste opmerkingen van mevrouw Creemers. Het is

pas d'interdire tous les plastiques. L'on se concentre sur ceux à usage unique.

M. Wouter Raskin (N-VA) constate que tout le monde s'accorde sur la nécessité de limiter les plastiques à usage unique. Le débat porte surtout sur la manière dont on va définir les exceptions, discussion au demeurant très technique. Au vu de la complexité de la matière, des initiatives déjà prises par les Régions, et de l'absence d'évaluation de ces mesures, l'adoption d'une loi au niveau fédéral est pour l'orateur prématurée.

*
* *

Au cours de la réunion du 18 février 2020, *M. Malik Ben Achour (PS)* retire l'*amendement n° 6* (DOC 55 0160/006), et le remplace par l'*amendement n° 12* (DOC 55 0160/007).

M. Ben Achour précise que cet amendement, ainsi que les amendements n° 13, 14, 15, 21 et 22 proposent une version améliorée du texte, rédigée de manière à réunir un consensus qui soit le plus large possible.

Art. 3

Cet article n'appelle aucune observation.

Art. 4

Cet article n'appelle aucune observation.

Art. 5

Cet article n'appelle aucune observation.

Art. 6

M. Kris Verduyckt (sp.a) dépose l'*amendement n° 3* (DOC 55 0160/005) qui vise à remplacer l'article 9/3 proposé afin de prévoir une exception à l'interdiction des sacs en plastique au profit des sacs poubelles. *M. Verduyckt* rappelle que l'année dernière l'Intercommunale en charge de la gestion des déchets a lancé un projet pilote limburg.net. Il s'agit d'un projet inspiré des systèmes suédois et norvégiens afin de collecter les déchets d'une manière plus durable. Les déchets sont triés et jetés dans des sacs de couleurs différentes.

hoegenaamd niet de bedoeling alle plastics te verbieden. Het vizier wordt gericht op plastic voor eenmalig gebruik.

De heer Wouter Raskin (N-VA) stelt vast dat iedereen het erover eens is dat het gebruik van plastic voor eenmalig gebruik aan banden moet worden gelegd. Het debat gaat vooral over de wijze waarop de uitzonderingen zullen worden gedefinieerd – een technische discussie bij uitstek. Gelet op de complexiteit van de materie zijn al initiatieven genomen door de gewesten. Doordat die maatregelen nog niet werden geëvalueerd, is het volgens de spreker dan ook te vroeg om op federaal niveau een wet te doen aannemen.

*
* *

Tijdens de vergadering van 18 februari 2020 trekt de heer *Malik Ben Achour (PS)* *amendement nr. 6* (DOC 55 0160/006) in en vervangt hij het door *amendement nr. 12* (DOC 55 0160/007).

De heer *Ben Achour* preciseert dat dit amendement, evenals de amendementen nrs. 13, 14, 15, 21 en 22, ertoe strekken de tekst te verbeteren en zodanig te redigeren dat er een zo breed mogelijke consensus rond kan ontstaan.

Art. 3

Over dit artikel worden geen opmerkingen gemaakt.

Art. 4

Over dit artikel worden geen opmerkingen gemaakt.

Art. 5

Over dit artikel worden geen opmerkingen gemaakt.

Art. 6

De heer Kris Verduyckt (sp.a) dient *amendement nr. 3* (DOC 55 0160/005) in, dat ertoe strekt het voorgestelde artikel 9/3 te vervangen, teneinde te voorzien in een uitzondering op het verbod op plastic draagtassen ten gunste van de vuilniszakken. De heer *Verduyckt* herinnert eraan dat de afvalintercommunale Limburg.net vorig jaar in dit verband een proefproject heeft opgezet. Dat project put inspiratie uit de regelingen die in Zweden en in Noorwegen bestaan om afval duurzamer in te zamelen. Afval wordt gesorteerd en verzameld in zakken

Ces sacs sont collectés par un seul et même camion et ensuite à nouveau séparés à leur arrivée au centre de traitement. Ce nouveau tri se fait actuellement manuellement mais une automatisation est en cours. L'avantage de ce système est de limiter la circulation des camions. Il permet en outre un tri bien plus poussé: si l'on souhaite ajouter une nouvelle catégorie de déchets, il suffit d'ajouter une couleur de sac, sans devoir mettre en place un nouveau circuit de collecte. Un accord politique a pu être trouvé afin d'appliquer cet accord dans l'ensemble de la province. M. Verduyck souligne l'intérêt de ce projet et la nécessité de ne pas le remettre en cause par l'adoption de la proposition de loi.

*
* *

M. Malik Ben Achour (PS) dépose l'amendement n° 5 (DOC 55 0160/005), qui fait suite aux remarques formulées lors des auditions. Afin d'éviter d'interdire les sacs poubelles ou encore les sacs utilisés lors des achats en *duty free* dans les aéroports, l'article 9/3 proposé précise que les sacs en plastique sont interdits, sauf exceptions prévues par la loi.

Cet amendement est ensuite retiré.

*
* *

M. Malik Ben Achour (PS) dépose l'amendement n° 7 (DOC 55 0160/006) visant à introduire des exceptions à l'interdiction de mise sur le marché de sacs en plastique à usage unique.

Cet amendement répond aux remarques formulées au cours des auditions. La mise sur le marché des sacs poubelles, des sacs à usage médical comme les poches de sang, des poches d'eau utilisées par la sécurité civile, ou encore des sacs de *duty free* des aéroports reste autorisée pour des raisons évidentes.

En outre, une exception est prévue afin de permettre aux détaillants d'écouler les stocks constitués avant l'entrée en vigueur de la loi, pendant une période de 6 mois. M. Ben Achour précise avoir consulté le secteur de la grande distribution qui a marqué son accord sur cette disposition.

van verschillende kleuren. Die zakken worden door dezelfde vrachtwagen opgehaald en bij aankomst in het afvalverwerkingsbedrijf opnieuw uitgesorteerd. Momenteel gebeurt dat nog handmatig, maar er wordt werk gemaakt van automatisering. Het voordeel hiervan is dat er minder vuilniswagens moeten rondrijden. Ook is een meer doorgedreven sortering mogelijk: wil men een nieuwe afvalcategorie toevoegen, dan volstaat het te voorzien in vuilniszak met een nieuwe kleur, zonder dat een heel nieuwe afvalophalingsronde moet worden uitgetekend. Op politiek niveau werd een akkoord bereikt om die regeling uit te breiden tot de hele provincie Limburg. De heer Verduyck onderstreept het belang van dit proefproject en wijst erop dat het niet in het gedrang mag worden gebracht door de algemene strekking van het door het wetsvoorstel beoogde verbod.

*
* *

De heer Malik Ben Achour (PS) dient amendement nr. 5 (DOC 55 0160/005) in, dat beoogt tegemoet te komen aan de tijdens de hoorzittingen geformuleerde opmerkingen. Om te voorkomen dat een verbod zou worden ingesteld op vuilniszakken of op draagtassen voor *duty free*-aankopen op de luchthavens, preciseert het nieuw voorgestelde artikel 9/3 dat plastic draagtassen verboden zijn, behoudens bij wet bepaalde uitzonderingen.

Dit amendement wordt vervolgens ingetrokken.

*
* *

De heer Malik Ben Achour (PS) dient amendement nr. 7 (DOC 55 0160/006) in, tot invoeging van uitzonderingen op het verbod op het in de handel brengen van plastic draagtassen voor eenmalig gebruik.

Dit amendement komt tegemoet aan de opmerkingen die tijdens de hoorzittingen werden gemaakt. Om voor de hand liggende redenen zal het in de handel brengen van vuilniszakken toegestaan blijven. Hetzelfde geldt voor zakjes voor medisch gebruik zoals bloedzakjes en waterzakjes die door de Civiele Veiligheid worden gebruikt, of voor de *duty-free*-draagtassen op de luchthaven.

Bovendien zou gedurende een periode van zes maanden een uitzondering gelden om de kleinhandelaars de mogelijkheid te bieden de voorraden die ze voor de inwerkingtreding van de wet hebben aangelegd, op te gebruiken. De heer Ben Achour wijst erop dat hij de sector van de grootdistributie heeft geraadpleegd en dat die met deze bepaling instemt.

M. Michel De Maegd (MR) demande des précisions sur la date de prise de cours de ce délai de 6 mois. Doit-on compter 6 mois à partir du 1er juillet 2021?

M. Malik Ben Achour (PS) répond que l'interdiction sera d'application dès l'entrée en vigueur de la loi, mais que les détaillants disposeront, à partir de cette date, d'un délai supplémentaire pour écouler les stocks déjà constitués. La date du 1er juillet 2021 constitue un délai ultime, mais l'objectif reste d'aller le plus vite possible. L'orateur indique que dans les faits, l'on semble se diriger vers une entrée en vigueur fin 2020.

M. Michel De Maegd (MR) relaye un rapport de la Plateforme Emballages et déchets d'emballages, qui regroupe quatre acteurs importants du secteur (la FEB, BECI, l'UWE et le VOKA). La Plateforme indique clairement qu'une entrée en vigueur avant le 1er juillet 2021 poserait de nombreux problèmes au secteur. M. De Maegd émet donc des réserves par rapport à la réponse de M. Ben Achour.

M. Malik Ben Achour (PS) rappelle que la directive SUP doit être transposée pour le 3 juillet 2021, et que donc le secteur ne pourra pas repousser l'application des mesures au-delà de cette date.

M. Michel De Maegd (MR) estime que l'on ne peut passer outre l'avis de la Plateforme. S'il approuve le texte dans son principe, il ne peut soutenir les dispositions relatives à l'entrée en vigueur (l'article 7 et l'amendement n° 7, point 1° de l'article 9/3 proposé).

En conclusion, M. De Maegd dépose l'*amendement n° 10* (DOC 55 0160/006), sous-amendement à l'amendement n° 7, de M. Ben Achour. Ce sous-amendement précise que les sacs payés par le détaillant avant le 1er juillet 2021 pourront être écoulés jusqu'au 1er janvier 2022. Pour l'orateur, la disposition ainsi formulée permet de s'assurer que les détaillants disposeront d'un délai suffisant pour écouler les stocks.

M. Malik Ben Achour (PS) répond que ce délai est trop long. L'on autorise alors la distribution de ces sacs 6 mois après l'entrée en vigueur de la directive.

M. Wouter Raskin (N-VA) revient sur les exceptions proposées. La liste établie par l'amendement n° 7 est exhaustive, ce qui ne permet aucune flexibilité. Cette liste posera de nombreux problèmes d'interprétation en pratique. Les Régions ont en outre déjà adopté les mesures

De heer Michel De Maegd (MR) vraagt meer duidelijkheid over de datum waarop die termijn van zes maanden zou ingaan. Is het de bedoeling dat die periode ingaat op 1 juli 2021?

De heer Malik Ben Achour (PS) antwoordt dat het verbod zou ingaan vanaf de inwerkingtreding van de wet, maar dat de kleinhandelaars vanaf die datum over een bijkomende termijn zouden beschikken om de reeds aangelegde voorraden op te gebruiken. 1 juli 2021 wordt voorgesteld als uiterste datum, maar het blijft de bedoeling dat de wet zo snel mogelijk in werking treedt. De spreker wijst erop dat men in feite veeleer eind 2020 beoogt.

De heer Michel De Maegd (MR) legt een rapport voor van het Gemeenschappelijk Platform Verpakking en Verpakkingsafval, waarin vier belangrijke actoren van de sector zijn verenigd (VBO, BECI, UWE en VOKA). In dat rapport geeft het Platform duidelijk aan dat een inwerkingtreding vóór 1 juli 2021 tal van problemen voor de sector met zich zou brengen. De heer De Maegd heeft dus bedenkingen bij het antwoord van de heer Ben Achour.

De heer Malik Ben Achour (PS) herinnert eraan dat de SUP-richtlijn tegen 3 juli 2021 moet zijn omgezet en dat de sector de toepassing van de maatregelen niet zal kunnen uitstellen tot na die datum.

De heer Michel De Maegd (MR) vindt dat men het advies van het Platform niet zomaar naast zich neer kan leggen. In beginsel steunt hij het wetsvoorstel, maar hij kan niet instemmen met de bepalingen over de inwerkingtreding (artikel 7 en amendement nr. 7, voorgestelde artikel 9/3, 1°).

Tot besluit dient de heer De Maegd *amendement nr. 10* (DOC 55 0160/006) in, als subamendement op amendement nr. 7 van de heer Ben Achour. Dat subamendement strekt ertoe te bepalen dat de draagtassen die de kleinhandelaar vóór 1 juli 2021 heeft betaald, zullen kunnen worden opgebruikt tot 1 januari 2022. Door de bepaling aldus te formuleren, zullen de kleinhandelaars volgens de spreker over voldoende tijd beschikken om de voorraden op te gebruiken.

De heer Malik Ben Achour (PS) antwoordt dat die termijn te lang is. Het zou betekenen dat die draagtassen zes maanden na de inwerkingtreding van de richtlijn nog altijd mogen worden uitgedeeld.

De heer Wouter Raskin (N-VA) gaat nader in op de voorgestelde uitzonderingsmaatregelen. De in amendement nr. 7 voorgestelde lijst is exhaustief, waardoor geen enkele flexibiliteit mogelijk is. De lijst zal in de praktijk aanleiding geven tot tal van interpretatieproblemen. Zoals

nécessaires à la transposition de la directive 94/62, comme le souligne le gouvernement flamand dans son avis. Il est donc préférable d'attendre une évaluation de cette réglementation.

L'article 9/3, 6°, est par exemple trop restrictif par rapport aux mesures déjà adoptées en Flandre.

M. Malik Ben Achour (PS) répond que cette dernière disposition vise à prévoir une exception au bénéfice des sacs en plastique très légers destinés à l'emballage des plantes et animaux aquatiques. Aucune alternative n'existe qui aurait une vraie plus-value écologique.

*
* *

Au cours de la réunion du 18 février 2020, *M. Malik Ben Achour (PS)* retire l'amendement n° 7 (DOC 55 0160/006), et le remplace par l'amendement n° 13 (DOC 55 0160/007). L'amendement n° 13 est ensuite retiré et remplacé lui-même par l'amendement n° 21 (DOC 55 0160/007).

M. Malik Ben Achour (PS) ajoute que l'amendement n° 21 permet de mieux préciser l'étendue de l'interdiction. Ainsi il est désormais clair que sont visés tant les points de vente couverts (supermarchés) que non couverts (marchés hebdomadaires par exemple).

L'exception prévue au point 2° de l'article 9/3 a été reformulée pour viser tant les sacs scellés par une bande adhésive, que ceux scellés par une soudure robuste.

M. Michel De Maegd (MR) dépose un amendement n° 16 (DOC 55 0160/007) sous-amendement à l'amendement n° 21, afin de supprimer, au point 2°, les mots "dans les aéroports". Il apparaît en effet que ces sacs sont également utilisés ailleurs que dans les aéroports.

M. Vincent Van Quickenborne (Open Vld) demande si telle que modifiée par l'amendement n° 16 l'exception vaut dès lors également pour les sacs utilisés pour l'emballage des colis dans le cadre de l'e-commerce. *M. De Maegd (MR)* répond par l'affirmative.

*
* *

de Vlaamse regering in haar advies benadrukt, hebben de gewesten al de nodige maatregelen aangenomen om richtlijn 94/62 om te zetten. Het verdient daarom de voorkeur de evaluatie van die regelgeving af te wachten.

Artikel 9/3, 6°, is bijvoorbeeld te beperkend in het licht van de maatregelen die in Vlaanderen al werden aangenomen.

De heer Malik Ben Achour (PS) antwoordt dat die laatste bepaling tot doel heeft te voorzien in een uitzondering voor heel lichte plastic draagtassen voor de verpakking van waterplanten en -dieren. Er bestaat geen enkel alternatief met een echte ecologische meerwaarde.

*
* *

Tijdens de vergadering van 18 februari 2020, trekt de heer *Malik Ben Achour (PS)* amendement nr. 7 (DOC 55 0160/006) in en vervangt het door amendement nr. 13 (DOC 55 0160/007). Het amendement nr. 13 wordt op zijn beurt ingetrokken en vervangen door amendement nr. 21 (DOC 55 0160/007).

De heer Malik Ben Achour (PS) voegt eraan toe dat amendement nr. 21 meer duidelijkheid moet scheppen over de omvang van het verbod. Aldus wordt duidelijk dat het verbod zowel op de overdekte verkooppunten (grootwarenhuizen) als op de onoverdekte verkooppunten (de wekelijkse markt bijvoorbeeld) van toepassing is.

De uitzondering waarin artikel 9/3, 2°, voorziet, werd anders geformuleerd, waardoor ze zowel betrekking heeft op de draagtassen met een klevende sluiting als op die met stevige naden.

De heer Michel De Maegd (MR) dient amendement nr. 16 (DOC 55 0160/007) in, als subamendement op amendement nr. 21, teneinde in de bepaling onder 2° de woorden "op de luchthavens" weg te laten. Dergelijke draagtassen blijken immers niet alleen op luchthavens te worden gebruikt.

De heer Vincent Van Quickenborne (Open Vld) vraagt of de uitzondering als gewijzigd bij amendement nr. 16 bijgevolg ook van toepassing is op de draagtassen die worden gebruikt voor de verpakking van pakjes in het kader van de e-commerce. *De heer De Maegd (MR)* antwoordt dat dit inderdaad het geval is.

*
* *

Mme Leen Dierick et consorts (CD&V) déposent l'amendement n° 18 (DOC 55 0160/007), sous-amendement à l'amendement n° 21.

Cet amendement a pour but de prévoir une exception supplémentaire au profit des sacs en plastique très légers utilisés pour l'emballage des aliments pour des raisons d'hygiène ou de sécurité alimentaire. Pour l'oratrice, ces sacs restent nécessaires et il n'existe pas d'alternatives praticables et bon marché, surtout pour les petits commerçants. L'amendement autorise en outre le Roi à adopter d'autres exceptions si cela devait s'avérer nécessaire.

*
* *

M. Vincent Van Quickenborne (Open Vld) dépose l'amendement n° 19 (DOC 55 0160/007), sous-amendement à l'amendement n° 21. Cet amendement prévoit la possibilité pour le Roi d'ajouter des exceptions si cela devait s'avérer nécessaire.

Enfin, *M. Vincent Van Quickenborne (Open Vld)* souhaite encore poser deux questions concrètes à M. Ben Achour au sujet de l'amendement n° 21:

— Des sacs en plastique sont actuellement utilisés comme sacs poubelles pour les petites poubelles: ces sacs sont reçus ou payés, par exemple, lors de l'achat de petits pains, ou achetés en rouleaux. Ces sacs seront-ils aussi interdits?

— La proposition de loi renvoie aux matériaux biodégradables ou aux biomatériaux: l'un des amendements prévoit une exception pour les matières biosourcées et compostables à domicile. Il est question en l'occurrence d'une teneur en matière biosourcée de 40 % et ensuite de 60 %. De quoi s'agit-il? Comment le consommateur peut-il savoir comment il doit procéder au tri? L'OVAM, la société publique flamande de gestion des déchets, estime qu'il est important d'adresser des messages clairs en matière de tri au consommateur: les sacs ne peuvent être jetés avec les déchets compostables, car si l'on accepte les sacs partiellement biosourcés, d'autres sacs risquent d'aboutir parmi les déchets compostables. En outre, dans les sacs PMC au contenu élargi, ils ne pourraient être triés, dès lors qu'ils se mélangeraient aux autres films. Le processus de recyclage s'en trouverait ainsi compliqué.

Concernant les rouleaux de sacs poubelles vendus en supermarchés, *M. Malik Ben Achour (PS)*, répond qu'il suffit de se référer à la définition telle que proposée à l'amendement n° 21. Seuls sont visés les sacs utilisés pour l'emballage et le transport des marchandises lors

Mevrouw Leen Dierick c.s. (CD&V) dient amendement nr. 18 (DOC 55 0160/007) in, als subamendement op amendement nr. 21.

Dit amendement beoogt te voorzien in een bijkomende uitzondering voor de zeer lichte plastic draagtassen die om hygiënische redenen of vanwege de voedselveiligheid als verpakking voor levensmiddelen worden gebruikt. Voor de spreekster blijven die draagtassen nodig en zijn er geen praktische en goedkope alternatieven, vooral voor de kleinhandelaars. Voorts machtigt het amendement de Koning om andere uitzonderingen aan te nemen, mocht dat nodig blijken.

*
* *

Voorzitter Vincent Van Quickenborne (Open Vld) dient amendement nr. 19 (DOC 55 0160/007) in, als subamendement op amendement nr. 21. Dit amendement voorziet in de mogelijkheid voor de Koning om uitzonderingen toe te voegen, mocht dat nodig blijken.

Tot slot heeft *voorzitter Vincent Van Quickenborne (Open Vld)*, nog twee concrete vragen voor de heer Ben Achour, in verband met het amendement nr. 21:

— Er worden vandaag plastic zakjes gebruikt als vuilniszak voor de kleinere afvalcontainers; die zakjes zijn gekregen of betaald bij aankoop van bijvoorbeeld broodjes, of worden aangekocht als een rol afvalmerzakjes. Zullen deze zakjes ook worden verboden?

— In het wetsvoorstel wordt verwezen naar de biodegradeerbare of biomaterialen: in een van de amendementen wordt voorzien in een uitzondering voor materiaal dat biogebaseerd en thuiscomposteerbaar is. Hierbij is er sprake van 40 % biomateriaal en vervolgens van 60 %. Waarover gaat dit? Hoe kan de consument weten op welke wijze hij moet sorteren? OVAM, de Vlaamse Openbare Afvalstoffenmaatschappij, is van oordeel dat het belangrijk is dat aan de consument duidelijke sorteerbodschappen kunnen worden gegeven: er mogen geen zakjes bij het groente-, fruit- en tuinafval (GFT), want als men de deels biogebaseerde plastics toelaat, riskeren ook andere zakjes in het GFT terecht te komen. Bovendien zouden ze in de uitgebreide PMD (P+zak) niet sorteerbaar zijn, want meegetrokken worden met andere folies. Op deze wijze wordt het recyclageproces bemoeilijkt.

Aangaande de in de supermarkten per rol verkochte vuilniszakken antwoordt *de heer Malik Ben Achour (PS)* dat het volstaat te verwijzen naar de in amendement nr. 21 voorgestelde definitie. *In casu* worden alleen de draagtassen beoogd die dienen om goederen bij aankopen

des achats. Les rouleaux de sacs poubelle ne sont donc pas visés.

M. Vincent Van Quickenborne (Open Vld) demande pourquoi dès lors le texte prévoit encore une exception explicite au profit des sacs poubelles? Ces sacs ne tombent plus sous la définition et cette disposition prête donc à confusion. Il en est de même pour les sacs à usage médicaux.

M. Malik Ben Achour (PS) explique que ces deux exceptions ont été introduites suite aux remarques faites lors des auditions, et aux contacts avec le secteur pris suite à ces auditions. M. Ben Achour estime qu'il est préférable pour la clarté du texte et la sécurité juridique de maintenir des exceptions explicites. Il invite M. Van Quickenborne à introduire un amendement le cas échéant.

En ce qui concerne les sacs bio sourcés, la disposition vise à créer une exception au profit des sacs très légers qui permettent d'emballer des aliments susceptibles de couler comme le poisson, les olives etc... Cette dérogation ne vaut cependant qu'à condition que les sacs soient plus propres, c'est-à-dire aient une teneur minimale en plastique bio sourcé (au moins 40 % en 2020 et 60 % à partir de 2025).

M. Vincent Van Quickenborne (Open Vld), président, demande d'où viennent les pourcentages et dates proposées.

M. Malik Ben Achour (PS) répond que ces objectifs proviennent d'une directive européenne et ont été suggérés par les secteurs consultés. L'objectif est de rendre les sacs dont l'utilisation ne peut être interdite pour l'instant pour des raisons pratiques, plus propres.

M. Vincent Van Quickenborne (Open Vld), président, souscrit à cet objectif mais rappelle les objections de l'OVAM, qui pointe la difficulté pour les consommateurs de distinguer les plastiques bio sourcés des autres au moment de la mise au rebut. Les plastiques bio sourcés sont compostables, tandis que les autres sacs doivent être recyclés dans le circuit PMD. Les erreurs de tri compliquent le recyclage. Cette question ne peut rester sans réponse.

M. Kris Verduyckt (sp.a) précise encore que la ville de Lommel est la première ville belge à collecter les déchets d'une nouvelle manière. Les habitants disposent de six sacs différents de couleurs différentes.

te verpakken en/of te vervoeren. De per rol verkochte vuilniszakken worden dus niet beoogd.

Voorzitter Vincent Van Quickenborne (Open Vld) vraagt waarom de tekst derhalve nog voorziet in een expliciete uitzondering voor de vuilniszakken. De draagtassen bestemd voor vuilnisophaling vallen niet meer onder de definitie en dus is die bepaling verwarrend. Hetzelfde geldt voor de draagtassen bestemd voor medisch gebruik.

De heer Malik Ben Achour (PS) geeft aan dat die twee uitzonderingen werden voorgesteld ingevolge de opmerkingen tijdens de hoorzittingen en de contacten met de sector na die hoorzittingen. De heer Ben Achour is van oordeel dat het voor de duidelijkheid van de tekst en de rechtszekerheid beter is om expliciete uitzonderingen te handhaven. Hij verzoekt de heer Van Quickenborne om in voorkomend geval een amendement in te dienen.

Inzake de van biomateriaal vervaardigde draagtassen beoogt de bepaling te voorzien in een uitzondering voor de zeer lichte draagtassen bestemd voor het inpakken van voedingswaren die kunnen uitlopen, zoals vis, olijven enzovoort. Die afwijking geldt echter alleen maar indien de zakken milieuvriendelijker zijn, dat wil zeggen als ze minimum voor een bepaald percentage uit biomateriaal zijn vervaardigd (minstens 40 % biomateriaal in 2020 en minstens 60 % biomateriaal vanaf 2025).

Voorzitter Vincent Van Quickenborne (Open Vld) vraagt waar de voorgestelde percentages en data vandaan komen.

De heer Malik Ben Achour (PS) antwoordt dat die doelstellingen uit een Europese richtlijn komen en door de geraadpleegde sectoren werden voorgesteld. Het doel is om de draagtassen waarvan het gebruik om praktische redenen thans niet kan worden verboden, milieuvriendelijker te maken.

Voorzitter Vincent Van Quickenborne (Open Vld) onderschrijft die doelstelling, maar vestigt de aandacht op de bezwaren van de OVAM, die erop wijst dat het voor de consumenten moeilijk is om bij de afvalinzameling een onderscheid te maken tussen van biomateriaal vervaardigd plastic en ander plastic. Van biomateriaal vervaardigd plastic is composteerbaar, terwijl het andere plastic met de pmd-verpakkingen moet worden gerecycleerd. Verkeerd gesorteerd afval maakt de recyclage moeilijker. Daar moet een oplossing voor worden uitgewerkt.

De heer Kris Verduyckt (sp.a) verduidelijkt nog dat de stad Lommel de eerste Belgische stad is waar op een nieuwe manier afval wordt opgehaald. De inwoners beschikken over zes verschillende zakken in zes

Différentes couleurs correspondent à différentes sortes de plastique: PMC-PET, plastique souple, ... Lors du lancement du projet, on a craint que cela prêterait largement à confusion pour les habitants trieurs. Ces craintes étaient infondées. Lors de l'évaluation, les erreurs se sont avérées limitées. Aussi le membre estime-t-il qu'il ne faut pas sous-estimer les citoyens. Il y a toujours des erreurs de débutant, mais il n'y a certainement pas lieu de surestimer le problème. En outre, lors d'un certain nombre de visites de travail, l'intervenant a constaté que les producteurs misaient fortement sur l'innovation et se préparaient à un recyclage encore plus poussé. La pénurie de matières premières constitue le principal problème rencontré par l'un des producteurs de bière qui utilise des bouteilles en PET (qui ne sont en outre plus emballées dans du plastique, mais sont collées entre elles). L'intervenant souligne qu'il s'agit, une fois de plus, d'une raison pour instaurer le plus rapidement possible le système de consigne.

M. Dieter Van Besien (Ecolo-Groen) souligne que les sacs à déchets biodégradables existent déjà. Le problème évoqué par l'OVAM se pose donc dès à présent. On peut toutefois le résoudre en munissant les sacs biodégradables d'un marquage indiquant clairement que ce type de sacs doit être jeté avec les déchets compostables.

M. Van Besien indique par ailleurs qu'il ne faut pas confondre économie circulaire et recyclage. Dans le cadre de l'économie circulaire, la matière première est utilisée de la même façon que dans l'objet originel. En cas de recyclage, les plastiques sont transformés en matières plastiques de moindre qualité.

M. Malik Ben Achour (PS) souligne que la proposition de loi vise à bannir les plastiques à usage unique. Tous les plastiques ne sont donc pas visés. Les développements de la proposition de loi évoquent également les nombreux avantages du plastique. Mais la "soupe plastique" est une réalité contre laquelle il convient d'agir. Le recyclage seul ne permettra pas de résoudre le problème.

Art. 6/1 (nouveau)

Mmes Séverine de Laveleye et Barbara Creemers (Ecolo-Groen) déposent l' *amendement n° 2* (DOC 55 0160/005) visant à introduire un nouvel article 6/1.

Cet article contient une liste supplémentaire de produits dont la mise sur le marché est interdite. Cette liste est le résultat d'un travail réalisé au Parlement européen, en concertation avec les secteurs concernés. Les produits listés sont des produits en plastique pour lesquels des

verschillende kleuren. Er zijn hierbij ook meerdere kleuren voor verschillende soorten plastic: PMD-PET, zachte plastic, ... Bij de opstart van het project vreesde men veel verwarring in hoofde van de inwoners-sorteerders. Deze vrees was onterecht. Bij de evaluatie bleek het aantal fouten beperkt. Het lid is dan ook van oordeel dat men de burgers niet moet onderschatten. Er zijn steeds beginnersfouten, maar het probleem mag zeker niet worden overroepen. Ook heeft de spreker, naar aanleiding van een aantal werkbezoeken, vastgesteld dat de producenten sterk inzetten op innovatie en zich voorbereiden op nog meer doorgedreven recyclage. Het grootste probleem voor een van de bierproducenten die gebruik maakt van PET-flessen (die bovendien niet meer worden verpakt in plastic, maar aan elkaar worden gelijmd), is onvoldoende grondstoffen. De spreker onderlijnt dat dit eens te meer een reden is om zo snel als mogelijk tot de invoering van statiegeld over te gaan.

De heer Dieter Van Besien (Ecolo-Groen) wijst erop dat de biodegradeerbare afvalzakjes reeds bestaan. Het probleem waar OVAM op wijst, bestaat reeds. Dit is echter op te lossen door de biodegradeerbare zakjes te voorzien van een stempel, waarop duidelijk is vermeld dat het zakje bij het GFT thuishoort.

Tevens verduidelijkt de heer van Besien nog dat circulaire economie en recyclage niet gelijk zijn aan elkaar. Bij de circulaire economie wordt de grondstof op dezelfde manier gebruikt als bij het oorspronkelijke gebruik. Bij recyclage worden de plastics omgezet in een minderwaardige soort van plastic.

De heer Malik Ben Achour (PS) onderstreept het doel van het wetsvoorstel: optreden tegen het gebruik van de *single use plastics*. Het is niet de bedoeling om alle plastic te viseren. In de toelichting bij het wetsvoorstel worden ook de vele voordelen van plastic aangehaald. Maar de plastic soep is een feit en daar moet iets aan gedaan worden. Recyclage alleen is geen oplossing voor dit probleem.

Art. 6/1 (nieuw)

De dames Séverine de Laveleye en Barbara Creemers (Ecolo-Groen) dienen *amendement nr. 2* (DOC 55 0160/005) in, dat ertoe strekt een nieuw artikel 6/1 in te voegen.

Dat artikel bevat een bijkomende lijst van producten die niet op de markt mogen worden gebracht. Die lijst is het resultaat van werkzaamheden in het Europees Parlement, in overleg met de betrokken sectoren. De producten op de lijst zijn producten uit kunststof waarvoor

alternatives existent déjà et dont la fabrication à base de plastique ne comporte aucune plus-value pour les consommateurs. La liste proposée est en outre plus cohérente: elle interdit par exemple également les bols en plastique à usage unique et non uniquement les assiettes comme le fait la directive SUP. Les récipients alimentaires en plastique pour les fruits et légumes crus y sont également interdits alors que la directive se concentre sur la frigolite. Sont ici visés les récipients contenant des fruits et légumes crus qui ne sont pas destinés à être préparés ou cuits par la suite, comme par exemple les tomates cerises.

M. Vincent Van Quickenborne (Open Vld), président, s'étonne de l'ampleur de la liste de produits ainsi interdits. Cette proposition va très loin.

Les cure-dents en plastique sont interdits mais quid du fil dentaire, également fabriqué à partir de plastique?

L'interdiction des emballages de bonbon individuels pose problème: si ces produits sont vendus en vrac dans le même contenant, comment s'assurer qu'ils ne colleront pas ensemble, rendant le tout impropre à la consommation?

Quid des dosettes à usage alimentaire? Les paquets de margarine sont-ils interdits?

L'orateur s'étonne en outre de l'interdiction des étiquettes sur les fruits et légumes. Ces étiquettes sont nécessaire, notamment pour les produits labellisés.

Qu'en est-il de façon plus générale des autocollants?

Mme Séverine de Laveleye (Ecolo-Groen) rappelle la *ratio legis* qui sous-tend cette proposition. Il s'agit de viser des produits pour lesquels une alternative existe déjà. Le fil dentaire n'est par exemple pas repris pour cette raison. Quant à la margarine, seuls sont ici visés les petits contenants individuels type dosettes.

M. Vincent Van Quickenborne (Open Vld), président, estime que cette disposition est absurde: un récipient dont le contenu peut être consommé en deux fois est autorisé. Il est interdit si son contenu est destiné à être consommé en une seule fois.

Mme Barbara Creemers (Ecolo-Groen) rappelle que l'on vise ici uniquement les produits à usage unique.

Quant aux étiquettes pour les fruits et légumes, des alternatives existent comme les étiquettes compostables

nu al alternatieven bestaan en waarvan de vervaardiging op basis van kunststof de consumenten geen enkele meerwaarde biedt. De voorgestelde lijst vertoont bovendien meer samenhang; zo worden bijvoorbeeld de plastic kommen voor eenmalig gebruik verboden, en niet alleen de plastic borden, zoals in de SUP-richtlijn. Ook is het de bedoeling de plastic voedingsomhulsels voor vers fruit en verse groente te verbieden, terwijl de richtlijn focust op geëxpandeerd polystyreen. Het is de bedoeling een verbod in te stellen op de verpakkingen met daarin fruit en groente, wanneer de inhoud (bijvoorbeeld kerstomaten) niet bestemd is om nadien te worden bereid of verwerkt.

Voorzitter Vincent Van Quickenborne (Open Vld), is verbaasd over de omvang van de lijst met aldus te verbieden producten. Dit voorstel gaat heel ver.

Plastic tandenstokers worden verboden, maar hoe zit het met tandzijde, die ook op basis van kunststof wordt vervaardigd?

Het verbod op verpakking van afzonderlijke snoepjes is problematisch. Hoe kan immers, wanneer dat snoepgoed los in een verpakking wordt verkocht, worden gewaarborgd dat de snoepjes niet aan elkaar gaan kleven, waardoor het geheel niet langer kan worden verbruikt?

Hoe zit het met voedingspads? Is het de bedoeling de pakjes margarine te verbieden?

De spreker is voorts verbaasd dat de etiketten op fruit en groente zouden worden verboden. Die etiketten zijn nodig, in het bijzonder voor gelabelde producten.

Hoe zit het algemener met stickers?

Mevrouw Séverine de Laveleye (Ecolo-Groen) wijst op de *ratio legis* van dit wetsvoorstel. Het is de bedoeling te focussen op de producten waarvoor al een alternatief bestaat. Om die reden wordt bijvoorbeeld tandzijde niet vermeld. Wat margarine betreft, worden alleen de kleine, individuele verpakkingen, zoals pads, beoogd.

Voorzitter Vincent Van Quickenborne (Open Vld) vindt dit een absurde bepaling, want een verpakking waarvan de inhoud in twee keer kan worden verbruikt is toegelaten, terwijl de verpakking verboden is wanneer de inhoud bestemd is om in één keer te worden genuttigd.

Mevrouw Barbara Creemers (Ecolo-Groen) wijst erop dat alleen de producten voor eenmalig gebruik worden beoogd.

Wat de etiketten voor fruit en groente betreft, bestaan er alternatieven, zoals de composteerbare etiketten of

ou le marquage au laser des produits. Les autocollants ne constituent généralement pas des produits à usage unique (comme un autocollant collé sur le pare-brise d'une voiture). Ils restent dès lors autorisés. Mme Creemers souligne le caractère limitatif de la liste.

M. Bert Wollants (N-VA) souligne que si pour certains des produits visés des alternatives existent, encore faut-il qu'elles soient bonnes. Le risque est de voir se produire un glissement vers d'autres produits comme par exemple les feuilles d'aluminium.

Il rappelle en outre que certains de ces produits en plastique ont été développés pour des raisons liées à la sécurité alimentaire. Il n'est pas certain que celle-ci puisse être garantie au moyen des produits alternatifs proposés. L'interdiction des bols en plastique semble en outre viser tant les bols à usage unique que les bols réutilisables.

M. Thierry Warmoes (PVDA-PTB) rappelle que l'une des avancées de la directive SUP tient au fait qu'elle responsabilise les producteurs. Son groupe soutient cette approche. Il appartient au législateur de donner un signal clair à l'industrie quant aux produits qui sont ou non acceptables. L'orateur dresse à cet égard un parallèle avec la problématique des pesticides. L'on ne peut reporter le problème sur les consommateurs en espérant que ceux-ci cesseront d'utiliser un produit problématique. La seule manière de se débarrasser de ces produits est de les interdire. M. Warmoes soutiendra dès lors l'amendement n° 2.

M. Michel De Maegd (MR) regrette le dépôt de l'amendement n° 2, qui étend le champ de l'interdiction à toute une série de produits qui ne sont pas visés par la directive, et ce sans définition claire des produits, analyse d'impact ou étude préalable de faisabilité. L'orateur estime qu'il s'agit là d'improvisation.

Comeos, la FEB, le Voka et l'UWE ont fait connaître leur opposition à cette disposition.

Il s'étonne par exemple de l'interdiction des sachets de thé. Dans ce cas précis, le plastique est contenu dans la colle des sachets de thé et il n'existe pas d'alternative à ce produit. Tous les sachets seraient dès lors interdits, ce qui aurait un grand impact sur les consommateurs. Il en est de même pour les bonbons, dont un grand nombre ne pourraient plus être commercialisés. M. De Maegd souligne en outre la plus-value des emballages individuels dans la lutte contre le gaspillage alimentaire.

L'orateur estime que la définition du terme "dosette" n'est pas claire. Les capsules pour les machines à café

de laseretikettering. In het algemeen zijn stickers (zoals een sticker op de voorruit van een auto) geen producten voor eenmalig gebruik en blijven ze dus toegelaten. Mevrouw Creemers beklemtoont dat de lijst exhaustief is.

De heer Bert Wollants (N-VA) benadrukt dat voor sommige van de beoogde producten misschien wel alternatieven bestaan, maar dat die ook nog goed moeten zijn. Het risico is dat er een verschuiving naar andere producten, zoals aluminiumfolie, zou kunnen plaatsgrijpen.

Hij herinnert er bovendien aan dat sommige van die kunststofproducten zijn ontwikkeld om redenen die verband houden met de voedselveiligheid. Het staat niet vast dat die met de voorgestelde alternatieve producten kan worden gewaarborgd. Met het verbod op plastic kommen lijkt men bovendien zowel de eenmalige als de herbruikbare kommen te beogen.

Volgens *de heer Thierry Warmoes (PVDA-PTB)* vormt het feit dat de SUP-richtlijn de fabrikanten verantwoordelijk stelt, een stap vooruit. Zijn fractie steunt die aanpak. De wetgever moet de industrie duidelijk maken welke producten wel en welke producten niet aanvaardbaar zijn. Ter zake trekt de spreker een parallel met het pesticidenvraagstuk. Men kan het probleem niet naar de consumenten doorschuiven en hopen dat die zullen stoppen een problematisch product te gebruiken. De enige manier om van die producten af te raken, is ze te verbieden. De heer Warmoes zal derhalve amendement nr. 2 steunen.

De heer Michel De Maegd (MR) betreurt de indiening van amendement nr. 2, want dat strekt ertoe een heel aantal niet in de richtlijn vermelde producten te verbieden, zonder duidelijke omschrijving van die producten, zonder impactanalyse en zonder voorafgaande haalbaarheidsstudie. Dat is improvisatie, vindt de spreker.

Comeos, het VBO, Voka en de UWE hebben laten weten tegen die bepaling te zijn.

De spreker is bijvoorbeeld verbaasd over het verbod op theebuiltjes. In dat welbepaalde geval zit de kunststof in de lijm van de theebuiltjes en bestaat er geen alternatief voor dat product. Alle theebuiltjes zouden dus worden verboden, hetgeen een grote weerslag op de consumenten zou hebben. Hetzelfde geldt voor de snoepjes: een groot aantal zou niet langer mogen worden verkocht. De heer De Maegd beklemtoont voorts de meerwaarde van de individuele verpakkingen om voedselverspilling tegen te gaan.

De spreker meent dat de definitie van de term "pad" onduidelijk is. Worden de capsules voor koffiezetapparaten

sont-elles visées? Dans l'affirmative, ce sont des milliers de machines à café qui deviendraient inutilisables et devraient être mises au rebut, avec un impact environnemental important. Ces machines ont pourtant un avantage car elles permettent d'éviter les gaspillages d'eau et de café.

Enfin, les emballages plastiques entourant les paquets de cigarettes ont une fonction précise, à savoir empêcher l'humidité d'abîmer le produit et le tabac de se dessécher.

En conclusion, l'orateur regrette le dépôt de cet amendement qu'il juge relever d'une approche intégriste de l'écologie, qui ne prend pas en compte les conséquences sur les citoyens et les commerçants. M. De Maegd préfère à cette approche une approche "éco positive", pragmatique, qui incite et encourage sans pénaliser.

Mme Séverine de Laveleye (Ecolo-Groen) rappelle que la directive SUP constitue un premier pas. Le texte incite les États membres à aller plus loin que les mesures proposées. L'amendement n° 2 reste donc dans l'esprit de la directive. Pour l'oratrice, il importe que la Belgique prenne ses responsabilités et montre l'exemple aux autres pays européens.

L'oratrice réfute l'affirmation selon laquelle cet amendement constituerait une forme d'improvisation. Il a été rédigé après un long travail de compilation et d'analyse des débats menés au niveau européen sur la directive SUP. Les interdictions proposées sont celles qui rencontraient le plus de soutien de la part des secteurs et des parlementaires européens.

En ce qui concerne les sachets de thé, l'oratrice évoque une étude canadienne qui prouve que les sachets en nylon et plastique se dégradent en nanoparticules dans la boisson lors de leur utilisation. Ces particules sont dès lors ingérées.

Quant aux produits tels que les emballages de bonbon et les gobelets, ils ravagent nos plages. Ces dégâts ont été objectivement constatés par le ministre en charge de la Mer du Nord.

L'oratrice rappelle que pour les produits concernés des alternatives existent. Les sondages montrent que les consommateurs sont prêts à les utiliser et favorables à la lutte contre le plastique en général.

beoogd? Zo ja, worden duizenden koffiezetapparaten onbruikbaar, waardoor ze zouden moeten worden weggegooid, hetgeen een grote weerslag op het milieu heeft. Die apparaten bieden nochtans het voordeel dat er water- en koffieverstopping mee kan worden voorkomen.

Tot slot hebben de plastic verpakkingen rond sigarettapakjes een welomschreven functie; ze verhinderen namelijk dat het product door vochtigheid wordt aangetast en dat de tabak uitdroogt.

Tot besluit betreurt de spreker de indiening van dit amendement, dat volgens hem getuigt van een extremistische benadering van de ecologie waarin geen rekening wordt gehouden met de gevolgen voor de burgers en voor de handelaars. Veeleer dan die benadering, geeft de heer De Maegd de voorkeur aan een pragmatische, "eco-positieve" aanpak, waarbij in plaats van bestraffing aanmoediging en stimulering centraal staan.

Mevrouw Séverine de Laveleye (Ecolo-Groen) wijst erop dat de SUP-richtlijn een eerste stap is. In de tekst ervan worden de lidstaten aangemoedigd om verder te gaan dan de voorgestelde maatregelen. Amendement nr. 2 strookt dus met de geest van de richtlijn. De spreker acht het van belang dat ons land zijn verantwoordelijkheid opneemt en de andere Europese landen het goede voorbeeld geeft.

Mevrouw de Laveleye betwist dat dit amendement geïmproviseerd zou zijn. De opstelling ervan is het resultaat van een uitgebreide compilatie en analyse van de op Europees niveau gevoerde debatten aangaande de SUP-richtlijn. De voorgestelde verbodsbepalingen zijn de bepalingen die op de grootste steun vanwege de sectoren en de Europese parlementsleden konden rekenen.

Met betrekking tot de theebuiltjes verwijst de spreker naar een Canadese studie die bewijst dat tijdens het gebruik van de nylon en plastic builtjes nanodeeltjes in de drank terechtkomen en dus worden ingeslikt.

Producten, zoals snoepverpakkingen en bekertjes, richten dan weer heel wat schade aan op onze stranden. Die schade is objectief vastgesteld door de voor de Noordzee bevoegde minister.

De spreker herinnert eraan dat er voor de betrokken producten alternatieven bestaan. De peilingen tonen aan dat de consumenten bereid zijn die te gebruiken en dat zij optreden tegen plastic algemeen gunstig gezind zijn.

M. Georges Dallemagne (cdH) soutient l' *amendement n° 2*. La gravité de la situation est telle que l'on se doit d'être le plus ambitieux possible. Il confirme la position de Mme de Laveleye selon laquelle des alternatives existent ou sont en cours de développement pour la plupart de ces produits. La date d'entrée en vigueur de juillet 2021 vers laquelle l'on semble se diriger permettra aux producteurs de disposer du temps nécessaire pour s'adapter.

M. Vincent Van Quickenborne (Open Vld) considère que cet amendement n° 2 est un exemple typique de phobie des plastiques. Les premières victimes de l'interdiction d'utiliser les produits énumérés dans l'amendement n° 2 seront nos (petits) commerçants. Cette mesure va faire un tort considérable au commerce local et encourager le shopping transfrontalier et les achats en ligne. Est-ce vraiment ce que l'on souhaite?

L'amendement vise également certains produits pour lesquels il n'existe, selon l'intervenant, aucune alternative valable: les dentistes estiment que les cure-dents en bois sont mauvais pour les gencives, les emballages individuels de bonbons sont indispensables si l'on ne veut pas que certaines friandises disparaissent, les portions individuelles de beurre, de lait et de sucre sont utilisées dans tous les hôpitaux et dans toutes les maisons de repos et de soins. Ces portions facilitent en effet le travail du personnel soignant, qui a toujours fort à faire. À la place de gobelets en plastique jetables, on peut utiliser des gobelets en papier, mais ces gobelets sont souvent recouverts d'une pellicule de plastique à l'intérieur.

M. Van Quickenborne s'étonne par ailleurs que le produit qui représente la plus grosse consommation mondiale de PUU, à savoir les langes, ne figure pas dans la liste inscrite dans l' *amendement n° 2* de Mme de Laveleye et consorts.

M. Michel De Maegd (MR) souligne encore qu'il n'existe aucune alternative valable pour huit des onze produits repris dans la liste de l' *amendement n° 2* de Mme de Laveleye et consorts et que les trois autres sont recyclables. C'est une réalité dont il faut tenir compte.

M. Malik Ben Achour (PS) appelle les membres de la commission à ne pas se tromper de débat.

Les objections ici exprimées se concentrent sur la liste reprise à l' *amendement n° 2*. Si elles ne concernent pas la proposition de loi telle que proposée par l'orateur, elles décrédibilisent cependant le texte, ce que l'orateur regrette.

De heer Georges Dallemagne (cdH) steunt *amendement nr. 2*, want de situatie is dermate ernstig dat men zo ambitieus mogelijk moet zijn. Hij bevestigt het standpunt van mevrouw de Laveleye dat er voor de meeste van de betrokken producten alternatieven bestaan of momenteel worden ontwikkeld. Men lijkt af te stevenen op een inwerkingtreding in juli 2021, waardoor de fabrikanten de nodige tijd krijgen om zich aan te passen.

Voorzitter Vincent Van Quickenborne (Open Vld) vindt in dit amendement nr. 2 het voorbeeld bij uitstek van "plastics"-fobie terug. De eerste slachtoffers van het verbod op het gebruik van de in het amendement nr. 2 opgenomen lijst van producten, zijn de eigen (klein)handelaars. Het zal de lokale handel in gevaar brengen en er zal meer over de grens of online worden aangekocht. Is dat waar men naartoe wil?

Ook zijn er in dit amendement een aantal producten opgenomen waarvoor, volgens de spreker, geen volwaardige alternatieven voorhanden zijn: houten tandenstokers zouden volgens tandartsen slecht zijn voor het tandvlees, individuele snoepjeswikkels zullen noodzakelijk blijven of bepaalde snoepjes zullen van de markt verdwijnen, individuele kleine verpakkingen voor boter, melk en suiker worden algemeen gebruikt in ziekenhuizen en rust- en verzorgingstehuizen. Het vergemakkelijkt het werk van het verzorgend personeel, personeel dat vandaag reeds overbevroegd is. Het alternatief voor plastic wegwerpbekers zijn papieren bekens. Maar ook deze laatste zijn aan de binnenkant vaak bekleed met een laagje plastic.

Voorts vindt de heer Van Quickenborne het merkwaardig dat de meest gebruikte SUP ter wereld, met name de luier, niet in de lijst van het amendement nr. 2 van mevrouw de Laveleye c.s. is opgenomen.

De heer Michel De Maegd (MR) wijst er nog op dat voor acht van de elf opgenomen producten in de verbodslijst van het amendement nr. 2 van mevrouw de Laveleye c.s. er geen volwaardig alternatief op de markt is, én de drie andere producten zijn recycleerbaar. Met deze realiteit moet rekening worden gehouden.

De heer Malik Ben Achour (PS) roept de commissieleden op zich niet te vergissen van debat.

De geuite bezwaren hebben betrekking op de lijst in amendement nr. 2. Hoewel zij geen betrekking hebben op het door de spreker ingediende wetsvoorstel, doen zij afbreuk aan de geloofwaardigheid van de tekst, wat de spreker betreurt.

Art. 6/1 (*nouveau*)

M. Malik Ben Achour (PS) dépose un *amendement n° 8* (DOC 55 0160/006) visant à insérer un nouvel article 6/1. Cet article a pour objectif de permettre la sanction des infractions.

L' *amendement n° 8* est ensuite retiré et remplacé par l' *amendement n° 14* (DOC 55 0160/007).

Art. 7

Mmes Séverine de Laveleye et Barbara Creemers (Ecolo-Groen) déposent l' *amendement n° 1* (DOC 55 0160/003) visant à modifier la date d'entrée en vigueur afin de l'avancer.

Mme de Laveleye explique que la Belgique doit jouer le rôle de pionnier et montrer l'exemple en interdisant ces produits le plus rapidement possible.

Cet amendement est retiré suite au dépôt par les auteurs de l' *amendement n° 2* (DOC 55 0160/005), qui tend à allonger la liste des produits interdits.

*
* *

M. Malik Ben Achour (PS) dépose l' *amendement n° 15* (DOC 55 0160/007), modifiant l'article 7. Cet amendement est ensuite retiré et remplacé par l' *amendement n° 22* (DOC 55 0160/007).

L'interdiction des sacs en plastique à usage unique entrera en vigueur 6 mois après la publication de la loi au *Moniteur Belge*. Une exception est cependant prévue afin que les détaillants puissent écouler leur stock pendant un délai de 6 mois après l'entrée en vigueur de l'interdiction.

M. Michel De Maegd (MR) dépose l' *amendement n° 20* (DOC 55 0160/007), sous-amendement à l' *amendement n° 22*, afin de remplacer la date du 1er juillet 2021 par la date du 3 juillet 2021, date prévue par la directive SUP pour l'entrée en vigueur de son article 5. Les deux textes sont ainsi parfaitement alignés.

Mme Leen Dierick (CD&V) dépose l' *amendement n° 17* (DOC 55 0160/007), visant à remplacer l'article 7.

Art. 6/1 (*nieuw*)

De heer Malik Ben Achour (PS) dient *amendement nr. 8* (DOC 55 0160/006) in, tot invoeging van een nieuw artikel 6/1. Dit artikel beoogt te voorzien in een sanctieregeling bij overtredingen.

Amendement nr. 8 wordt vervolgens ingetrokken en vervangen door *amendement nr. 14* (DOC 55 0160/007).

Art. 7

De dames Séverine de Laveleye en Barbara Creemers (Ecolo-Groen) dienen *amendement nr. 1* (DOC 55 0160/003) in, tot wijziging van de datum van inwerkingtreding, teneinde die te vervroegen.

Mevrouw de Laveleye licht toe dat België een voortrekkersrol moet spelen en het goede voorbeeld moet geven door die producten zo snel mogelijk te verbieden.

Dit amendement wordt ingetrokken ingevolge de indiening van amendement nr. 2 (DOC 55 0160/005) door dezelfde indieners, dat ertoe strekt de lijst van de verboden producten uit te breiden.

*
* *

De heer Malik Ben Achour (PS) dient *amendement nr. 15* (DOC 55 0160/007) in, tot wijziging van artikel 7. Dit amendement wordt vervolgens ingetrokken en vervangen door *amendement nr. 22* (DOC 55 0160/007).

Het verbod op kunststof draagtassen voor eenmalig gebruik zal zes maanden na de bekendmaking van de wet in het *Belgisch Staatsblad* in werking treden. Er wordt echter voorzien in een uitzondering om de handelaars en de sector van de grootdistributie de gelegenheid te bieden hun voorraad op te gebruiken tijdens een overgangsperiode van zes maanden na de inwerkingtreding van het verbod.

De heer Michel De Maegd (MR) dient *amendement nr. 20* (DOC 55 0160/007) in als subamendement op amendement nr. 22, teneinde de woorden "1 juli 2021" te vervangen door de woorden "3 juli 2021". Dat is immers de datum waarop artikel 5 van de SUP-richtlijn in werking treedt. Aldus sluiten beide teksten perfect op elkaar aan.

Mevrouw Leen Dierick (CD&V) dient *amendement nr. 17* (DOC 55 0160/007) in, tot vervanging van artikel 7.

Mme Dierick propose que la loi entre en vigueur le 3 juillet 2021, et pas avant, et ce afin de laisser aux parties prenantes le temps nécessaire pour se conformer aux nouvelles interdictions.

*
* *

M. Malik Ben Achour (PS) peut s'accorder sur le remplacement de la date du 1er juillet 2021 par celle du 3 juillet 2021. Il souhaite cependant conserver la disposition qui permet au Roi de fixer une date d'entrée en vigueur plus rapprochée et ne soutient dès lors pas l'amendement n° 17.

VI. — VOTES

Article 1er

L'article 1er est adopté à l'unanimité.

Art. 2

L'amendement n°12, visant à modifier l'article 2, est adopté par 10 voix contre 7.

L'article 2, ainsi modifié, est adopté par 10 voix contre 7.

Art. 3 à 5

Les articles 3 à 5 sont successivement adoptés à l'unanimité.

Art. 6

L'amendement n° 16, sous-amendement à l'amendement n° 21, est adopté par 9 voix contre 4 et 4 abstentions.

L'amendement n° 18, sous-amendement à l'amendement n° 21, est rejeté par 10 voix contre 7.

L'amendement n° 19, sous-amendement à l'amendement n° 21, est adopté par 9 voix contre 5 et 3 abstentions.

Mevrouw Dierick stelt voor om de wet op 3 juli 2021 in werking te doen treden en niet eerder. Zo zouden de betrokkenen over de nodige tijd beschikken om zich aan de nieuwe verbodsbepalingen aan te passen.

*
* *

De heer Malik Ben Achour (PS) kan ermee instemmen dat de datum van 1 juli 2021 wordt vervangen door die van 3 juli 2021. Hij wil echter de bepaling behouden die de Koning de mogelijkheid biedt een eerdere datum van inwerkingtreding vast te leggen. Bijgevolg steunt hij amendement nr. 17 niet.

VI. — STEMMINGEN

Artikel 1

Artikel 1 wordt eenparig aangenomen.

Art. 2

Amendement nr. 12, tot wijziging van artikel 2, wordt aangenomen met 10 tegen 7 stemmen.

Het aldus gewijzigde artikel 2 wordt aangenomen met 10 tegen 7 stemmen.

Art. 3 tot 5

De artikelen 3 tot 5 worden achtereenvolgens eenparig aangenomen.

Art. 6

Amendement nr. 16, ingediend als subamendement op amendement nr. 21, wordt aangenomen met 9 tegen 4 stemmen en 4 onthoudingen.

Amendement nr. 18, ingediend als subamendement op amendement nr. 21, wordt verworpen met 10 tegen 7 stemmen.

Amendement nr. 19, ingediend als subamendement op amendement nr. 21, wordt aangenomen met 9 tegen 5 stemmen en 3 onthoudingen.

L' amendement n° 21, ainsi modifié, visant à modifier l'article 6, est adopté par 10 voix contre 7.

L'article 6, ainsi modifié, est adopté par 10 voix contre 7.

Art. 6/1

L' amendement n° 2, visant à introduire un article 6/1, est rejeté par 9 voix contre 4 et 4 abstentions.

L' amendement n° 14, visant à introduire un article 6/1, est adopté par 10 voix contre 7.

Art. 7

L' amendement n° 17, visant à remplacer l'article 7, est rejeté par 10 voix contre 7.

L' amendement n° 20, sous-amendement à l' amendement n°22, est adopté par 10 voix contre 6 et 1 abstention.

L' amendement n° 22, ainsi modifié, visant à modifier l'article 7, est adopté par 10 voix contre 6 et 1 abstention.

L'article 7, ainsi modifié, est adopté par 10 voix contre 6 et 1 abstention.

*
* *

À la demande de M. Wouter Raskin (N-VA), la commission procédera à une deuxième lecture conformément à l'article 83 du Règlement de la Chambre.

Le rapporteur,

Bert WOLLANTS

Le président,

Vincent VAN QUICKENBORNE

Het aldus gewijzigde amendement nr. 21, tot weglating van artikel 6, wordt aangenomen met 10 tegen 7 stemmen.

Het aldus gewijzigde artikel 6 wordt aangenomen met 10 tegen 7 stemmen.

Art. 6/1

Amendement nr. 2, dat ertoe strekt een artikel 6/1 in te voegen, wordt verworpen met 9 tegen 4 stemmen en 4 onthoudingen.

Amendement nr. 14, dat een artikel 6/1 beoogt in te voegen, wordt aangenomen met 10 tegen 7 stemmen.

Art. 7

Amendement nr. 17, tot vervanging van artikel 7, wordt verworpen met 10 tegen 7 stemmen.

Het als subamendement op amendement nr. 22 ingediende amendement nr. 20 wordt aangenomen met 10 tegen 6 stemmen en 1 onthouding.

Het aldus gewijzigde amendement nr. 22, tot wijziging van artikel 7, wordt aangenomen met 10 tegen 6 stemmen en 1 onthouding.

Het aldus gewijzigde artikel 7 wordt aangenomen met 10 tegen 6 stemmen en 1 onthouding.

*
* *

Op verzoek van de heer Wouter Raskin (N-VA) zal de commissie conform artikel 83 van het Reglement van de Kamer overgaan tot een tweede lezing van het wetsvoorstel.

De rapporteur,

Bert WOLLANTS

De voorzitter,

Vincent VAN QUICKENBORNE

ANNEXE - BIJLAGE 1

AUDITIONS DU 4 DÉCEMBRE 2019

Mme Tinne Vander Straeten, vice-présidente de la commission de l'Energie, de l'Environnement et du Climat, donne lecture de l'article 28, 2bis, du Règlement de la Chambre:

"En cas d'auditions [...], il est demandé aux orateurs de préciser explicitement au début de l'audition:

1° s'ils sont ou ont été associés à quelque autre titre que ce soit à des initiatives relatives à la législation à l'examen, et

2° s'ils sont rémunérés pour leur contribution à l'audition, et le cas échéant, par quelle instance."

La vice-présidente invite les orateurs à entamer leurs exposés respectifs en répondant à ces questions.

A. EXPOSÉS INTRODUCTIFS

1. Exposé introductif de M. Aarnout Ecker, attaché, Sustainable Development and Mobility, Fédération des Entreprises de Belgique (FEB)

M. Aarnout Ecker, attaché, Sustainable Development and Mobility, Fédération des Entreprises de Belgique (FEB), précise tout d'abord qu'il n'a pas été associé à la rédaction de la proposition de loi et qu'il n'est pas rémunéré pour sa présence à cette audition.

Il souligne qu'il s'exprime également au nom de la Plateforme commune Emballages et déchets des emballages qui réunit la FEB, le VOKA, BECI (*Brussels Enterprises Commerce & Industry*) et l'Union Wallonne des Entreprises (UWE).

M. Ecker souligne que la proposition de loi a pour objectif de transposer la directive (UE) 2019/904 du Parlement Européen et du Conseil du 5 juin 2019 relative à la réduction de l'incidence de certains produits en plastique sur l'environnement, communément dénommée directive *Single Use Plastic* (SUP)¹.

Cette directive impose aux États membres d'interdire la mise sur le marché de certains produits en plastique à usage unique ainsi que de certains produits en plastique oxo-dégradable, et ce à partir du 3 juillet 2021. La directive prévoit également une série de normes de produit, d'obligations de marquage et de mesures de prévention. Son objectif est de réduire l'impact de

¹ J.O.C.E., L 155/1, du 12 juin 2019.

HOORZITTINGEN VAN 4 DECEMBER 2019

Mevrouw Tinne Vander Straeten, ondervoorzitster van de commissie Energie, Leefmilieu en Klimaat, geeft lezing van artikel 28, 2bis, van het Kamerreglement:

"Bij hoorzittingen (...) wordt sprekers gevraagd om bij het begin van de hoorzitting duidelijk te vermelden of ze:

1° in een andere hoedanigheid betrokken zijn of geweest zijn bij initiatieven betreffende de voorliggende wetgeving, en

2° betaald worden voor de bijdrage aan de hoorzitting en in voorkomend geval door welke instantie."

De ondervoorzitster nodigt de sprekers uit om hun uiteenzetting aan te vangen met het beantwoorden van deze vragen.

A. INLEIDENDE UITEENZETTINGEN

1. Inleidende uiteenzetting van de heer Aarnout Ecker, attaché, Sustainable Development and Mobility, Verbond van Belgische Ondernemingen (VBO)

De heer Aarnout Ecker, attaché, Sustainable Development and Mobility, Verbond van Belgische Ondernemingen (VBO), wijst er allereerst op dat hij niet werd betrokken bij het opstellen van het wetsvoorstel en dat hij niet wordt vergoed voor zijn aanwezigheid op deze hoorzitting.

Hij benadrukt dat hij tevens spreekt namens het Gemeenschappelijk Platform Verpakkingen en Verpakkingsafval, waarin het VBO, VOKA, BECI (*Brussels Enterprises Commerce & Industry*) en de Union Wallonne des Entreprises (UWE) verenigd zijn.

De heer Ecker benadrukt dat het wetsvoorstel strekt tot omzetting van richtlijn (EU) 2019/904 van het Europees Parlement en de Raad van 5 juni 2019 betreffende de vermindering van de effecten van bepaalde kunststofproducten op het milieu, doorgaans de SUP-richtlijn (*Single Use Plastics*) genoemd¹.

Die richtlijn verbiedt de lidstaten om vanaf 3 juli 2021 nog bepaalde kunststofproducten voor eenmalig gebruik in de handel te brengen, alsook bepaalde producten vervaardigd uit oxo-degradeerbare kunststoffen. De richtlijn voorziet ook in meerdere productnormen, markeringsvoorschriften en preventieve maatregelen. Het doel is om de impact van dergelijke producten op

¹ Publicatieblad van de Europese Unie, L 155/1, van 12 juni 2019.

ces produits sur l'environnement et en particulier sur le milieu aquatique. La directive cadre dans la transition vers une économie circulaire. Elle assure en outre le fonctionnement efficace du marché intérieur européen.

L'orateur souligne premièrement que la proposition de loi à l'étude ne réalise qu'une transposition partielle de la directive.

Le texte transpose les dispositions relatives à l'interdiction des plastiques à usage unique et oxo-dégradables. Ces dispositions seront donc adoptées au niveau fédéral ce que l'orateur juge très positif. La transposition au niveau fédéral permettra de substituer aux réglementations régionales actuelles un cadre légal unique et donc de réduire la charge administrative pour les entreprises, préservant ainsi leur compétitivité.

La proposition laisse cependant de côté certaines autres dispositions de la directive qui doivent pourtant également être transposées au niveau fédéral. Il s'agit notamment de l'article 6 de la directive qui fixe des exigences quant à la composition des bouteilles en plastique (pourcentage minimum de produit recyclé devant entrer dans la composition des bouteilles) ainsi qu'aux bouchons de ces bouteilles (bouchons attachés). L'article 7 de la directive relatif aux exigences de marquage doit également être transposé au niveau fédéral.

L'orateur plaide pour une transposition complète dans un instrument unique et ce afin de rendre la réglementation en la matière la plus claire possible et la plus facile possible à appliquer pour les entreprises.

Pour M. Ecker, un arrêté royal constituerait à cet égard un instrument plus opportun qu'une loi. La loi sur les normes de produit contient les délégations suffisantes pour permettre au Roi d'effectuer la transposition. Les articles 6 et 7 de la directive constituent en outre des règles techniques qui ont davantage leur place dans un arrêté royal que dans une loi.

Enfin M. Ecker attire l'attention des membres sur les délais de transposition prévus par la directive ainsi que sur l'entrée en vigueur des différentes dispositions de celle-ci. La directive doit être transposée pour le 3 juillet 2021. Si la FEB et la Plateforme se disent prêtes à collaborer à une mise en œuvre pleine et entière de la directive à partir de cette date, M. Ecker rappelle que la directive prévoit très clairement² que les dispositions

het milieu en in het bijzonder op het aquatisch milieu te verminderen. De richtlijn past in het kader van de overgang naar een circulaire economie. Bovendien draagt de richtlijn ook bij tot de doeltreffende werking van de Europese binnenmarkt.

De spreker benadrukt allereerst dat het voorliggende wetsvoorstel de voormelde richtlijn slechts gedeeltelijk omzet.

De tekst zet de bepalingen om over het verbod op kunststofproducten voor eenmalig gebruik en op oxo-degradeerbare kunststoffen. Die bepalingen zullen dus op federaal niveau worden aangenomen, wat de spreker heel positief vindt. Door de omzetting op federaal niveau kunnen de huidige gewestelijke regelgevingen worden vervangen door één enkel wettelijk kader. Dat maakt het dus mogelijk de administratieve lasten te verminderen voor de bedrijven, waardoor hun concurrentievermogen zal behouden blijven.

Het wetsvoorstel laat echter sommige andere bepalingen van de richtlijn buiten beschouwing, die nochtans ook op federaal niveau moeten worden omgezet. Dat geldt met name voor artikel 6 van de richtlijn, dat productvereisten vastlegt voor de samenstelling van drankflessen uit kunststof (drankflessen moeten een minimumpercentage aan gerecycleerde kunststoffen bevatten) en voor de doppen van die flessen (de doppen moeten aan de flessen bevestigd blijven). Artikel 7 van de richtlijn, dat betrekking heeft op de markeringsvoorschriften, moet ook op federaal niveau worden omgezet.

De spreker bepleit een volledige omzetting in één enkel instrument, opdat de regelgeving ter zake zo duidelijk mogelijk zou zijn en door de bedrijven zo eenvoudig mogelijk kan worden toegepast.

In dat opzicht vindt de heer Ecker een koninklijk besluit een beter instrument dan een wet. De wet betreffende de productnormen bevat voldoende machtigingen die de Koning in de mogelijkheid stellen de omzetting door te voeren. De artikelen 6 en 7 van de richtlijn omvatten voorts ook technische regels die meer in een koninklijk besluit passen dan in een wet.

Tot slot vestigt de heer Ecker de aandacht van de leden op de omzettingstermijnen die de richtlijn bepaalt en op de inwerkingtreding van de verschillende bepalingen ervan. De richtlijn moet uiterlijk op 3 juli 2021 zijn omgezet. Het VBO en het Platform zijn weliswaar bereid om mee te werken aan een volledige implementatie van de richtlijn vanaf die datum, maar de heer Ecker wijst erop dat de richtlijn heel duidelijk² bepaalt dat de bepalingen inzake

² Article 17, 1. de la directive SUP.

² Artikel 17, 1., van de SUP-richtlijn.

relatives à l'interdiction des plastiques à usage unique ne peuvent être appliquées avant le 3 juillet 2021, comme confirmé et souligné par le directeur général pour l'Environnement (DGENV) de la Commission Européenne, M. Daniel Calleja, dans une lettre adressée aux États membres. En effet, les produits visés par l'interdiction doivent encore être énumérés dans une liste qui est en cours d'élaboration au niveau européen. En outre, les producteurs doivent disposer de suffisamment de temps afin de développer des alternatives.

En conclusion, la FEB et la Plateforme se disent prêtes à collaborer à la mise en œuvre de la directive. Ils plaident cependant pour une transposition complète réalisée dans le respect du calendrier prévu par la directive elle-même et dans le cadre d'un processus impliquant les parties prenantes.

2. Exposé introductif de M. Tom Vanden Borre, Director Policy and Market, Comeos

M. Tom Vanden Borre, Director Policy and Market, COMEOS, précise tout d'abord qu'il n'a pas été associé à la rédaction de la proposition de loi et qu'il n'est pas rémunéré pour sa présence à cette audition.

Il indique que COMEOS se rallie à la position exprimée par la FEB ainsi qu'à ses recommandations.

Concernant plus particulièrement l'interdiction des sacs en plastique, M. Vanden Borre rappelle que le secteur n'est pas resté les bras croisés.

Des mesures ont déjà été prises en collaboration avec la FEVIA, Unizo, *Buurtsuper* et Detic afin de définir une approche globale pour les emballages des produits ménagers.

D'ici la fin de l'année 2020, le nouveau sac poubelle bleu pourra être utilisé sur l'ensemble du territoire belge. Ce sac permet la récolte des plastiques recyclés, en ce compris les sacs plastiques.

À partir du mois de décembre 2019 les sacs en plastique à usage unique pour les fruits et légumes auront entièrement disparu des supermarchés.

Le secteur s'est en outre engagé à mettre fin à la distribution de gobelets en plastique à usage unique dans les restaurants, ainsi qu'à supprimer à terme les assiettes, couverts, et pailles en plastique.

M. Vanden Borre insiste sur le fait que le secteur va à certains égards plus loin que l'exige la directive en

het verbod op kunststofproducten voor eenmalig gebruik niet vóór 3 juli 2021 mogen worden toegepast zoals bevestigd en benadrukt in de brief van de directeur-generaal voor het milieu (DGENV) van de Europese Commissie, de heer Daniel Calleja, aan de lidstaten. De producten die onder het verbod vallen, moeten immers nog worden opgenomen in een lijst. Die wordt thans op Europees niveau opgesteld. Bovendien moeten de producenten voldoende tijd hebben om alternatieven uit te werken.

Kortom, het VBO en het Platform zijn bereid om samen te werken om deze richtlijn uit te voeren, maar ze bepleiten een volledige omzetting die gebeurt volgens het tijdschema waarin de richtlijn voorziet en in het kader van een proces waarbij alle stakeholders worden betrokken.

2. Inleidende uiteenzetting van de heer Tom Vanden Borre, Director Policy and Market, Comeos

De heer Tom Vanden Borre, Director Policy and Market, COMEOS, verduidelijkt eerst dat hij niet werd betrokken bij de redactie van het wetsvoorstel en dat hij niet wordt vergoed voor zijn aanwezigheid bij deze hoorzitting.

Hij wijst erop dat COMEOS zich aansluit bij het standpunt van het VBO en bij zijn aanbevelingen.

Wat meer bepaald het verbod op plastic zakken betreft, herinnert de heer Vanden Borre eraan dat de sector niet werkeloos is blijven toezien.

Er werden al maatregelen genomen in samenwerking met Fevia, Unizo, *Buurtsuper* en Detic om een alomvattende benadering uit te werken voor de verpakking van huishoudproducten.

Tegen het einde van 2020 zal de nieuwe blauwe vuilniszak kunnen worden gebruikt op het volledige Belgische grondgebied. Die zak zal kunnen worden gebruikt om gerecycleerd plastic te verzamelen, met inbegrip van de plastic zakken.

Vanaf december 2019 verdwijnen de plastic zakken voor eenmalig gebruik voor fruit en groenten volledig uit de supermarkten.

De sector heeft zich er bovendien toe verbonden om plastic bekertjes voor eenmalig gebruik niet langer te verdelen in de restaurants en op termijn ook plastic borden, plastic bestek en plastic rietjes uit de rekken te halen.

De heer Vanden Borre benadrukt dat de sector op bepaalde vlakken verder gaat dan wat de richtlijn vereist.

supprimant par exemple d'ici la fin de l'année 2022, les emballages plastiques autour des dépliant publicitaires et d'ici fin 2020 les étiquettes autocollantes non compostables apposées sur les fruits et légumes.

Le secteur met également tout en œuvre pour le recyclage des emballages plastiques: il s'est fixé pour objectif un taux de recyclage de 65 % pour 2020 (ce taux se situe aujourd'hui autour de 40 %). En 2020, 95 % des déchets plastiques ménagers seront collectés et recyclés. Pour COMEOS, la Belgique se trouvera alors en la matière à la pointe: ces objectifs sont en effet plus élevés que ceux imposés par l'Europe pour 2030.

M. Vanden Borre souligne le coût élevé de ces objectifs ambitieux. Le secteur dépense environ un demi-milliard d'euros pour cette politique, notamment via sa contribution à Fostplus, ainsi qu'aux taxes sur les emballages.

L'orateur revient ensuite plus spécifiquement sur la question des sacs en plastique.

Le secteur s'est engagé à réduire leur utilisation dès 2003. Il en est résulté une diminution de 80 % du tonnage de ces sacs ce qui représente une économie d'environ 4 560,9 tonnes.

M. Vanden Borre dresse un état des lieux de la réglementation actuellement en vigueur relative aux sacs plastiques.

Il rappelle que la directive Emballages³ contient des définitions pertinentes, notamment celle des "sacs en plastique légers", qui sont "les sacs en plastique d'une épaisseur inférieure à 50 microns"⁴. Cette même directive fixe des objectifs de réduction ainsi que, dans certains cas, une interdiction de mise à disposition gratuite.

En Belgique, les trois Régions ont chacune adopté un corpus législatif, avec pour conséquence que tant les définitions que les exceptions, que les calendriers de mise en œuvre diffèrent selon les Régions.

L'orateur revient ensuite plus particulièrement sur la proposition de loi.

Dat doet ze door bijvoorbeeld tegen eind 2022 de plastic verpakking van reclamefolders te verbieden of tegen eind 2020 de niet composteerbare zelfklevende etiketten op fruit en groenten af te schaffen.

De sector stelt ook alles in het werk om de plastic verpakkingen te recyclen: ze heeft een recyclage-doelstelling van 65 % vastgelegd tegen 2020 (vandaag schommelt dat percentage rond 40 %). In 2020 zal 95 % van het huishoudelijk plastic afval worden opgehaald en gerecycleerd. COMEOS meent dat België zich op dat gebied in de voorhoede zal bevinden: die doelstellingen zijn immers ambitieuzer dan de doelstellingen die Europa tegen 2030 oplegt.

De heer Vanden Borre benadrukt de hoge kosten die zijn verbonden aan die ambitieuze doelstellingen. De sector spendeert ongeveer een half miljard euro aan dat beleid, onder meer door de bijdrage aan Fostplus en de belastingen op de verpakkingen.

De spreker komt vervolgens specifiek terug op de plastic zakken.

De sector heeft zich er al in 2003 toe verbonden het gebruik ervan te verminderen. Het resultaat daarvan is een daling van 80 % van de tonnage van die zakken, wat overeenkomt met een vermindering met ongeveer 4 560,9 ton.

De heer Vanden Borre maakt een stand van zaken van de huidige regelgeving met betrekking tot de plastic zakken.

Hij herinnert eraan dat de verpakgingsrichtlijn³ relevante definities bevat, onder meer die van "lichte plastic draagtassen", die worden gedefinieerd als "plastic draagtassen met een wanddikte van minder dan 50 micron"⁴. Diezelfde richtlijn bepaalt reductiedoelstellingen, en in bepaalde gevallen een verbod op het gratis ter beschikking stellen van plastic draagtassen.

In België heeft elk van de drie Gewesten regelgeving goedgekeurd, waardoor de definities, de uitzonderingen én het tijdschema voor de uitvoering van Gewest tot Gewest verschillen.

De spreker komt vervolgens specifiek terug op het wetsvoorstel.

³ Directive 94/62/CE du Parlement européen et du Conseil du 20 décembre 1994 relative aux emballages et aux déchets d'emballages, J.O.C.E., N° L 365/10 du 31 décembre 1994 (ci-dessous la "directive emballages")

⁴ Article 3, 1^{quater} de la "directive emballages"

³ Richtlijn 94/62/EG van het Europees Parlement en de Raad van 20 december 1994 betreffende verpakking en verpakkingafval, Publicatieblad L 365/10 van 31 december 1994 (hierna de "verpakgingsrichtlijn" genoemd)

⁴ Artikel 3, 1^{quater} van de "verpakgingsrichtlijn".

COMEOS souscrit entièrement à la démarche qui consiste à assurer la transition vers une économie circulaire. COMEOS se dit prêt à réfléchir toujours davantage afin de réduire encore l'impact environnemental de ses activités et à entrer en dialogue avec le Parlement à ce sujet.

Il convient toutefois de s'assurer des effets positifs réels sur l'empreinte écologique. Certains produits alternatifs aux sacs plastiques à usage unique ne sont pas toujours meilleurs pour l'environnement. M. Vanden Borre cite l'exemple des sacs en plastiques très fins utilisés par exemple sur les marchés pour des produits comme les olives. Les interdire ne sert à rien s'ils sont remplacés par des sacs en plastiques plus épais.

L'orateur ajoute que le nouveau sac poubelle bleu permettra de recycler les sacs en plastique que les consommateurs recevraient encore.

M. Vanden Borre attire ensuite l'attention sur certains problèmes dans la proposition de loi. L'interdiction telle qu'elle y est formulée est générale de sorte que même les sacs poubelles, ou les sacs utilisés dans les *Duty Free* pour des raisons de sécurité, tombent sous l'interdiction. Pour les aliments humides ou susceptibles de couler, il n'existe à l'heure actuelle pas d'alternative. L'orateur invite donc les auteurs à affiner les définitions reprises dans la proposition. En ce qui concerne les sacs de caisse en plastique à usage unique, l'on pourrait envisager de les rendre payants.

COMEOS dit en outre ne pas être favorable à la mise en place d'un quatrième corpus de législation qui ne serait cohérent ni avec la réglementation européenne, ni avec celle mise en place par les Régions. Une telle superposition de dispositions légales rendrait la mise en œuvre par les entreprises beaucoup trop compliquée.

En conclusion, COMEOS plaide pour une concertation avec le secteur concerné, pour une approche cohérente tant au regard de la législation européenne que régionale, pour des objectifs réalistes et pertinents, et pour la mise en place d'exemptions notamment pour les aliments en vrac, humides et/ou susceptibles de couler, les sacs scellés et le biosourcé et le biodégradable, afin de laisser une place à l'innovation.

COMEOS schaart zich volledig achter demarche die erin bestaat te zorgen voor de overgang naar een circulaire economie. COMEOS is bereid om steeds verder na te denken om de milieu-impact van zijn activiteiten nog te verminderen en om hierover met het Parlement in dialoog te gaan.

Er moet evenwel worden nagegaan wat de reële positieve impact op de ecologische voetafdruk is. Sommige alternatieve producten voor de plastic zakken voor eenmalig gebruik zijn niet altijd beter voor het milieu. De heer Vanden Borre vermeldt het voorbeeld van zeer dunne plastic zakken die bijvoorbeeld op de markten worden gebruikt om producten zoals olijven in te verpakken. Het heeft geen zin om die zakken te verbieden als ze worden vervangen door dikkere plastic zakken.

De spreker voegt daaraan toe dat de nieuwe blauwe vuilniszak het mogelijk zal maken om de plastic zakken die de consumenten nog krijgen te recycleren.

De heer Vanden Borre vestigt vervolgens de aandacht op bepaalde tekortkomingen in het wetsvoorstel. Zoals de verbodsbepaling is gesteld, zou ze algemeen van toepassing zijn, waardoor zelfs vuilniszakken of zakken uit taxfree-winkels die om veiligheidsredenen worden gebruikt, onder dat verbod zouden vallen. Voor voedingsmiddelen die vochthoudend zijn of kunnen lekken, bestaat momenteel geen alternatief. De spreker roept de indieners daarom op de definities die in het wetsvoorstel zijn opgenomen, te verfijnen. De aan de kassa verkrijgbare plastic zakken voor eenmalig gebruik kunnen eventueel betalend worden.

COMEOS is bovendien geen voorstander van een vierde wetgevend geheel, aangezien dat noch met de Europese regelgeving, noch met die van de Gewesten samenhangend zou zijn. Een dergelijke opeenstapeling van wettelijke bepalingen zou het voor de ondernemingen te moeilijk maken om ze te implementeren.

Tot besluit bepleit COMEOS overleg met de betrokken sector, alsook een aanpak die coherent is ten aanzien van de Europese én de Gewestelijke wetgeving en tot slot realistische en relevante doelstellingen. Ook moet in vrijstellingen worden voorzien voor onder meer voedingsmiddelen in bulk, voedingsmiddelen die vochthoudend zijn of kunnen lekken, verzegelde zakken en – om ruimte te laten voor innovatie – biogebaseerde en biodegradeerbare zakken.

3. *Exposé introductif de M. Rob Buurman, directeur, Recycling Network Benelux*

M. Rob Buurman, directeur, Recycling Network Benelux, précise tout d'abord qu'il n'a pas été associé à la rédaction de la proposition de loi. Il est salarié de Recycling Network Benelux et les frais engendrés par sa présence à l'audition seront inscrits sur le budget de financement que reçoit RNB d'une coupole d'organisations philanthropiques.

Il replace la proposition de loi dans le contexte de la directive SUP.

La directive SUP constitue un instrument intéressant afin de réduire l'usage des plastiques à usage unique. Elle a également un rôle important dans la transition vers des produits réutilisables et vise enfin à éviter que les produits concernés soient remplacés par d'autres produits en plastique à usage unique.

M. Buurman rappelle que c'est Frans Timmermans, à l'époque commissaire européen, qui est à l'origine de la proposition de directive SUP. La directive a été adoptée rapidement, avec l'appui d'une majorité relativement confortable. Le Conseil y était favorable. Le Parlement a veillé au maintien du niveau des ambitions.

Il convient à présent de déterminer si des éléments de la directive peuvent être repris dès à présent et ou si certains éléments doivent encore être clarifiés ou développés plus avant dans le cadre de la directive elle-même afin d'aller encore plus loin dans la durabilité des produits en plastique.

La proposition de loi tend à transposer l'article 5 de la directive SUP. Cette disposition vise notamment les pailles, gobelets, couverts, assiettes, cotons-tiges, les emballages pour les aliments etc...

M. Buurman souligne que l'on doit absolument s'assurer que ces produits ne seront pas remplacés par d'autres. Il donne l'exemple des pailles en plastiques qui sont remplacées par des pailles en papiers ou produites à partir de plantes comme l'herbe à éléphants. Le plastique est bien évidemment dommageable pour l'environnement à partir du moment où il devient un déchet. Du point de vue de la protection du climat, le plastique n'est cependant pas toujours la plus mauvaise solution. Si les pailles en papier permettent de réduire les déchets plastiques (la *plastic soup*) elles sont plus néfastes pour le climat que les pailles en plastique. De même on constate que les producteurs mettent aujourd'hui à disposition des

3. *Inleidende uiteenzetting van de heer Rob Buurman, directeur van Recycling Network Benelux*

De heer Rob Buurman, directeur van Recycling Network Benelux, verduidelijkt vooreerst dat hij niet bij de redactie van dit wetsvoorstel werd betrokken. Hij is werknemer bij Recycling Network Benelux en de kosten voor zijn aanwezigheid op de hoorzitting zullen worden geboekt op het financieringsbudget dat RNB ontvangt van een koepel van filantropische organisaties.

Hij plaatst het wetsvoorstel opnieuw in de context van de SUP-richtlijn.

Die richtlijn is een interessant instrument om het gebruik van kunststofproducten voor eenmalig gebruik terug te dringen. Ze speelt ook een belangrijke rol in de overgang naar herbruikbare producten en heeft ten slotte tot doel te voorkomen dat de desbetreffende producten worden vervangen door andere kunststofproducten voor eenmalig gebruik.

De heer Buurman wijst erop dat toenmalig EU-commissaris Frans Timmermans aan de basis lag van het voorstel dat tot de SUP-richtlijn heeft geleid. De richtlijn werd snel en met een relatief comfortabele meerderheid aangenomen en genoot ook de steun van de Raad. Het Parlement heeft erop toegezien dat het ambitieniveau werd gehandhaafd.

Nu moet worden bekeken of bepaalde aspecten van de richtlijn meteen kunnen worden overgenomen en of sommige aspecten meer duidelijkheid vergen of nader moeten worden uitgewerkt in het raam van de richtlijn zelf teneinde inzake de duurzaamheid van de kunststofproducten nog een stap verder te zetten.

Het wetsvoorstel strekt ertoe artikel 5 van de SUP-richtlijn om te zetten in het Belgisch recht. Die bepaling heeft betrekking op rietjes, bекers, bestek, borden, wat-tenstaafjes, voedselverpakkingen enzovoort.

De heer Buurman beklemtoont dat men er absoluut moet voor zorgen dat deze producten niet door andere worden vervangen. Hij geeft het voorbeeld van plastic rietjes die worden vervangen door papieren rietjes of rietjes op basis van planten, zoals olifantengras. Plastic is uiteraard schadelijk voor het milieu zodra het afval wordt. Met het oog op de bescherming van het klimaat is plastic echter niet altijd de slechtste oplossing. Papieren rietjes dragen weliswaar bij tot het verminderen van de hoeveelheid plastic afval (de zogenaamde plastic soep), maar zijn niettemin schadelijker voor het klimaat dan plastic rietjes. Ook stellen we vast dat de producenten thans bestek van dikker plastic op de markt brengen, dat

consommateurs des couverts en plastique plus épais, lavables et donc réutilisables. Dans la pratique, l'on peut cependant douter de leur réutilisation effective par les consommateurs. Il est fort probable qu'ils finissent tout de même dans la poubelle.

L'orateur se dit donc favorable à l'interdiction proposée. Celle-ci doit cependant s'accompagner de mesures complémentaires. M. Buurman recommande de mettre en place un monitoring afin de déterminer si un glissement vers d'autres produits est constaté. Il conseille également de mettre en place des mesures afin d'éviter qu'un tel glissement se produise et recommande à cet égard l'imposition de taxes environnementales sur les produits jetables qui ne sont pas en plastique, comme les pailles en papier, les touillettes ou les couverts. *Recycling Netwerk Benelux* soumet également la piste d'un abaissement à 6 % du taux de TVA sur les produits réutilisables: de cette manière les produits ne deviennent pas plus chers, mais les consommateurs qui souhaitent consommer durable payent moins.

En ce qui concerne les sacs plastiques, M. Buurman juge l'interdiction positive: il rappelle que ces sacs sont plus dommageables pour l'environnement que les autres produits en plastique. Il rappelle qu'actuellement en Belgique, chaque Région a réglementé l'interdiction d'une manière différente. L'orateur recommande de fixer une norme unique, au niveau fédéral, interdisant les sacs plastiques d'une épaisseur inférieure à 50 microns. Afin d'éviter que ces sacs soient remplacés par des sacs jetables composés d'autres matériaux que le plastique, comme par exemple les sacs en papier, *Recycling Netwerk Benelux* recommande également d'imposer sur ces sacs une taxe environnementale de par exemple 20 eurocent par sac. L'impact de ces sacs sur le climat est en effet loin d'être neutre. La même taxe devrait être imposée sur les sacs en plastique d'une épaisseur supérieure à 50 microns. Il existe des alternatives à savoir les sacs réutilisables.

L'orateur aborde ensuite la question des emballages alimentaires jetables (pour la *take away*) et gobelets. L'article 4 de la directive SUP impose aux États membres de prendre les mesures nécessaires pour parvenir à une réduction ambitieuse et soutenue de la consommation de ces produits. La directive met en place un système de monitoring obligatoire à partir de 2022. Les États membres doivent atteindre une réduction quantitative mesurable de la consommation d'ici 2026.

Recycling Netwerk Benelux recommande aux États membres de définir des objectifs chiffrés et propose une réduction de 30 % d'ici 2026 et 50 % d'ici 2030. Ces objectifs semblent réalistes dans la mesure où

afwasbaar en dus herbruikbaar is. Men kan zich evenwel afvragen of de consumenten die producten in de praktijk daadwerkelijk hergebruiken. Het is heel aannemelijk dat ze toch in de vuilnisbak belanden.

De spreker geeft aan voorstander te zijn van het voorgestelde verbod. Het moet evenwel gepaard gaan met bijkomende maatregelen. De heer Buurman beveelt een vorm van monitoring aan om vast te stellen of er een verschuiving naar andere producten plaatsvindt. Ook raadt hij aan maatregelen te nemen om een dergelijke verschuiving te voorkomen, zoals een milieuheffing op wegwerpproducten die niet van plastic zijn, zoals papieren rietjes, roerstaafjes of bestek. *Recycling Netwerk Benelux* stelt ook voor om het btw-tarief op herbruikbare producten te verlagen tot 6 %. Op die manier worden de producten niet duurder, maar betalen de consumenten die duurzaam willen consumeren toch minder.

Wat de plastic zakken betreft, is het verbod volgens de heer Buurman een goede zaak: hij wijst erop dat die zakken schadelijker zijn voor het milieu dan de andere plastic producten. Hij stipt aan dat het verbod in België thans door elk gewest op een verschillende manier wordt geregeld. De spreker beveelt aan om op federaal niveau te kiezen voor één enkele norm, waarbij plastic zakken met een dikte van minder dan 50 micrometer worden verboden. Om te voorkomen dat die zakken worden vervangen door wegwerpzakken uit andere materialen dan plastic (bijvoorbeeld papier), beveelt het *Recycling Netwerk Benelux* tevens aan om op die zakken een milieuheffing van bijvoorbeeld 20 eurocent per zak toe te passen. De klimaatweerslag van die zakken is immers geenszins onbestaande. Voor plastic zakken met een dikte van meer dan 50 micron zou dezelfde taks moeten worden ingesteld. Er bestaan alternatieven, namelijk herbruikbare zakken.

De spreker gaat vervolgens in op de wegwerpvpakkingen voor voeding (gebruikt voor meeneemmaaltijden) en op de bekertjes. Artikel 4 van de Single Use Plastics-richtlijn (SUP-richtlijn) verplicht de lidstaten ertoe de nodige maatregelen te nemen om het verbruik van die producten ambitieus en aanhoudend terug te dringen. Op grond van de richtlijn moet vanaf 2022 een monitoringsysteem in werking treden. Tegen 2026 moeten de lidstaten een meetbare kwantitatieve vermindering van het verbruik hebben verwezenlijkt.

Recycling Netwerk Benelux raadt de lidstaten aan becijferde doelstellingen vast te leggen en stelt voor te streven naar een vermindering van 30 % tegen 2026 en van 50 % tegen 2030. Die doelstellingen lijken realistisch,

des alternatives existent pour nombre de ces produits. Il convient à nouveau de compléter l'arsenal par des mesures fiscales: l'orateur propose une taxe environnementale sur les produits à usage unique et un taux de TVA réduit sur les produits réutilisables.

Il ajoute que des études ont démontré que la fiscalité constitue un instrument plus efficace que d'autres incitants à la réutilisation, comme par exemple l'octroi de réductions aux consommateurs dont le comportement est jugé favorable à l'environnement. En Ecosse un prélèvement de 29 eurocent par gobelet jetable est en vigueur et a démontré son efficacité. Aux Pays-Bas depuis l'année dernière, les passagers qui achètent des boissons avec un gobelet réutilisable reçoivent une réduction de 25 eurocent dans toutes les gares du pays. 1 à 2 % des personnes concernées en font usage ce qui est très faible. En Irlande une taxe environnementale de 15 à 22 eurocent appliquée en 2002 a fait chuté en un an la consommation des sacs plastiques de 90 %. La quantité de sacs retrouvés dans l'environnement a diminué de 95 %. Cette mesure a en outre permis de récolter 200 millions d'euros de recettes pour l'État.

Quant à l'argument selon lequel les mesures fiscales sont impopulaires, il ne tient pas la route. Selon les sondages Eurobaromètres, les Belges sont à 72 % favorables à une taxe sur les produits en plastique.

L'orateur aborde ensuite l'article 9 de la directive SUP qui concerne les bouteilles en plastique. À partir de 2025, 77 % de ces bouteilles devront être collectées séparément en vue du recyclage. À partir de 2029, ce chiffre monte à 90 %. Une méthodologie doit encore être définie à cet égard.

Selon l'orateur, il ressort des réflexions actuellement en cours que seul un système de consigne permettra d'atteindre ces objectifs. Or la position des trois Régions sur un tel système est très différente. M. Buurman décrit le modèle Norvégien. La Norvège a mis en place une taxe environnementale sur les bouteilles en PET à charge des producteurs. Cette taxe diminue lorsque le taux de collecte des bouteilles augmente. Les producteurs ont alors mis eux-mêmes en place un système de caution afin de payer la taxe la plus faible possible. Pour l'orateur un système comparable pourrait être implémenté en Belgique.

B. QUESTIONS ET OBSERVATIONS DES MEMBRES

M. Bert Wollants (N-VA) revient sur la définition des produits en plastique donnée par la proposition de loi. Cette définition est très large de sorte que même les sacs en plastique actuellement utilisés pour la collecte des

want pour veel van de betrokken producten bestaan er alternatieven. Opnieuw moeten de actiemiddelen worden aangevuld met fiscale maatregelen; de spreker stelt voor een milieubelasting op producten voor eenmalig gebruik te heffen en een verminderd btw-tarief in te stellen voor de herbruikbare producten.

Hij voegt daaraan toe dat uit studies blijkt dat de fiscaliteit een doeltreffender instrument is dan andere stimulansen voor hergebruik, zoals de toekenning van reducties aan de consumenten met een als milieuvriendelijk beoordeeld gedrag. In Schotland is een heffing van 29 eurocent per wegwerpbeker doeltreffend gebleken. In alle stations van Nederland krijgen passagiers die met een herbruikbare beker dranken kopen, sinds vorig jaar een korting van 25 eurocent. 1 tot 2 % van het doelpubliek maakt van die mogelijkheid gebruik; dat is heel weinig. In Ierland werd in 2002 een milieubelasting van 15 tot 22 eurocent ingesteld; daardoor is op een jaar tijd het verbruik van plastic zakken met 90 % gedaald. De hoeveelheid zakken die in het milieu belanden is met 95 % afgenomen. Die maatregel heeft de Staat bovendien 200 miljoen extra inkomsten opgeleverd.

Het argument dat belastingmaatregelen onpopulair zijn, houdt geen steek. Uit de Eurobarometerenquêtes blijkt dat 72 % van de Belgen voorstander is van een belasting op plastic producten.

De spreker bespreekt vervolgens artikel 9 van de SUP-richtlijn; dat artikel betreft de plastic flessen. Vanaf 2025 moet 77 % van die flessen gescheiden worden opgehaald met het oog op recyclage. Vanaf 2029 moet dat 90 % zijn. Ter zake moet nog een methode worden bepaald.

Volgens de spreker blijkt uit de lopende denkoefeningen dat die doelstellingen alleen via een statiegeldregeling kunnen worden bereikt. De drie gewesten huldigen ter zake echter een heel verschillend standpunt. De heer Buurman beschrijft het Noorse model. Noorwegen heeft ten laste van de producenten een milieubelasting op PET-flessen ingesteld. Die belasting is lager naarmate het ophaalpercentage van de flessen verhoogt. Teneinde zo weinig mogelijk belasting te betalen, hebben de producenten dan ook zelf een statiegeldregeling ingevoerd. De spreker meent dat een vergelijkbaar systeem in België zou kunnen worden uitgerold.

B. VRAGEN EN OPMERKINGEN VAN DE LEDEN

De heer Bert Wollants (N-VA) komt terug op de in het wetsvoorstel gegeven omschrijving van plastic producten. Die omschrijving is heel breed, zodat zelfs de plastic zakken die momenteel worden gebruikt voor

déchets en plastique (sacs PMC) seraient interdits. Or il n'existe pas d'alternatives pour collecter ces déchets.

L'orateur rappelle en outre que la politique des déchets relève de la compétence des Régions.

Il constate que la proposition de loi ajoute un nouveau chapitre dans la loi relative aux normes de produits. L'articulation de ce nouveau chapitre avec les autres chapitres de la loi pose question. L'actuel chapitre 5 concerne ainsi également en partie les emballages. De même l'articulation avec d'autres législations comme les taxes environnementales existantes pose question.

Mme Barbara Creemers (Ecolo-Groen) souligne l'existence de nombreuses obligations légales relatives à l'étiquetage. Ces étiquettes semblent poser problème lors du tri et du recyclage car elles doivent être enlevées. Quelle méthode d'étiquetage les orateurs conseillent-ils afin de limiter leur impact sur l'environnement?

Mme Creemers souligne que certains pays ont déjà interdit les emballages en plastique jetable dans l'horeca lorsque la nourriture est consommée sur place. La France est par exemple à ce égard à la pointe. Pour quelle raison la Belgique devrait-elle attendre les développements de la législation européenne?

La directive impose-t-elle que les nouveaux plastiques produits le soient dans une certaine proportion à partir de plastique recyclé? Une telle obligation est-elle envisageable au niveau belge?

Comeos a laissé entendre que la proposition de loi telle qu'elle est actuellement formulée pose problème pour certains produits comme les sacs poubelles et les sacs utilisés dans les *Duty Free*. A-t-on des alternatives à ces produits à l'heure actuelle?

Mme Creemers se dit très intéressée par le modèle norvégien. Elle souhaite connaître la réaction de Comeos et de la FEB sur l'implémentation d'un tel système en Belgique.

M. Malik Ben Achour (PS), auteur principal de la proposition, s'étonne que certains des orateurs temporisent et demandent d'attendre la mise en œuvre de la directive SUP, alors que d'autres États membres ont déjà adopté des mesures législatives.

Quant à la définition des sacs plastiques, il retient la proposition de M. Buurman de fixer la limite à 50

de l'ophaling van plastic afval (PMC-zakken) verboden zouden zijn. Er bestaan echter geen alternatieven om dat afval op te halen.

De spreker wijst er voorts op dat het afvalbeleid een bevoegdheid van de gewesten is.

Hij stelt vast dat het de bedoeling is om via het wetsvoorstel een nieuw hoofdstuk aan de wet inzake productnormen toe te voegen. Er rijzen vragen omtrent de samenhang van dat nieuwe hoofdstuk met de andere hoofdstukken van de wet. Zo heeft ook het huidige hoofdstuk 5 gedeeltelijk betrekking op de verpakkingen. De samenhang met andere wetgevingen, zoals die omtrent de bestaande milieutaksen, doet eveneens vragen rijzen.

Mevrouw Barbara Creemers (Ecolo-Groen) beklemtoont dat er talrijke wettelijke verplichtingen inzake etikettering bestaan. Die etiketten lijken een probleem te vormen bij het sorteren en recycleren, want ze moeten worden verwijderd. Welke etiketteringsmethode bevelen de sprekers aan om de impact van de etiketten op het milieu te beperken?

Mevrouw Creemers benadrukt dat sommige landen de plastic wegwerpverpakkingen in de horeca al hebben verboden wanneer de voeding ter plaatse wordt genuttigd. Frankrijk bijvoorbeeld bevindt zich wat dat betreft in de voorhoede. Waarom zou België moeten wachten op de Europese wetgevende ontwikkelingen?

Moeten de nieuwe plastic producten op grond van de richtlijn worden vervaardigd op basis van een bepaald aandeel gerecycleerd plastic? Kan op Belgisch niveau een dergelijke verplichting worden overwogen?

Comeos heeft te kennen gegeven dat het wetsvoorstel in zijn huidige formulering een probleem vormt voor bepaalde producten, zoals de vuilniszakken en de zakken die in de taksvrije winkels worden gebruikt. Bestaan er voor die producten momenteel alternatieven?

Mevrouw Creemers geeft aan dat zij het Noorse model bijzonder interessant vindt. Zij wil weten wat Comeos en het VBO vinden van de eventuele implementering van een dergelijk systeem in België.

De heer Malik Ben Achour (PS), hoofdindieners van het wetsvoorstel, is verbaasd dat sommige sprekers een afwachtende houding aannemen en verzoeken te wachten op de implementering van de SUP-richtlijn, terwijl andere lidstaten al wetgevende maatregelen hebben aangenomen.

Met betrekking tot de omschrijving van de plastic zakken sluit hij zich aan bij het voorstel van de heer

microns. Il demande quelle est la proportion de sacs que l'on peut ainsi espérer interdire. Quelle est en pratique l'épaisseur actuelle des sacs poubelles?

Quant au recours à la fiscalité, M. Ben Achour s'interroge sur son impact réel sur la consommation. Il convient de s'assurer que le seul impact n'est pas de faire baisser le pouvoir d'achat des citoyens.

Pour M. Ben Achour les mécanismes fiscaux concentrent trop l'attention sur le consommateur à défaut du producteur. Or ce réflexe est déjà bien présent dans notre politique: les mesures prises se focalisent sur le comportement du consommateur en tentant d'agir sur les achats et d'augmenter la part de recyclage, sans se poser la question de la quantité de plastique produite et mise à disposition à l'origine. Or les études démontrent que notre production de plastique à l'échelle mondiale continue à croître de façon dramatique. Si rien n'est fait pour enrayer ce phénomène, les mesures prise en aval, comme le recyclage, ne permettront plus de gérer la situation.

L'orateur demande des précisions sur le modèle norvégien. Certains acteurs en Belgique comme Spadel réfléchissent à des systèmes de consigne. Les obligations européennes en ce qui concerne la proportion de plastique recyclé devant entrer dans la composition des bouteilles évoluent. Pour des raisons économiques, un producteur peut avoir intérêt à recycler ses propres bouteilles au lieu de s'approvisionner sur le marché. Le système de consigne est-il, d'après les experts, efficace pour atteindre les objectifs écologiques?

Enfin, M. Ben Achour s'informe de efforts réalisés actuellement par Comeos concernant le vrac. Le secteur envisage-t-il, analyse-t-il, prépare-t-il de laisser davantage de place au vrac? Quel est l'état des lieux?

M. Kurt Ravyts (VB) note qu'un orateur a relevé les différences de réglementation en vigueur dans les trois Régions du pays en matière de consigne. Il rappelle que le secteur, par le biais de la Plateforme Emballage et Déchets d'emballage, a déjà mis sur pied un plan ambitieux de réduction des déchets. Ce plan est dans une certaine mesure contraignant: des incitants sont prévus afin de s'assurer de sa mise en œuvre effective. Ainsi d'ici 2020, 90 % des emballages de boisson devront être collectés et recyclés à défaut de quoi un système de consigne sera mis en place. Ce même plan prévoit que d'ici 2025 tous les emballages devront être

Buurman te bepalen dat ze maximum 50 micrometer dik mogen zijn. De spreker vraagt naar het percentage van de zakken die men aldus hoopt te kunnen verbieden. Hoe dik zijn de vuilniszakken die thans worden gebruikt?

Met betrekking tot de fiscale denkpiste heeft de spreker vragen bij de echte impact ervan op de consumptie. Men moet zich ervan vergewissen dat deze denkpiste niet louter de koopkracht van de burgers ondergraaft.

Volgens de heer Ben Achour focussen de fiscale regelingen te veel op de consument, en niet op de producent. Die reflex is immers wel degelijk al in ons beleid ingebouwd: de genomen maatregelen zijn gericht op het gedrag van de consument, door te proberen in te spelen op de aankopen en door het recyclagepercentage te verhogen, zonder vragen te stellen bij de hoeveelheid plastic die aan het begin van de keten wordt geproduceerd en ter beschikking wordt gesteld. Uit onderzoeken blijkt evenwel dat de wereldwijde productie van plastic nog steeds drastisch toeneemt. Als niets wordt ondernomen om dat verschijnsel een halt toe te roepen, zullen de maatregelen achteraf (zoals recyclage) niet meer volstaan om de toestand in de hand te houden.

De spreker wil nadere toelichting over het Noorse model. Bepaalde Belgische actoren (zoals Spadel) beraden zich over statiegeldregelingen. De Europese verplichtingen inzake het aandeel gerecycleerd plastic dat kunststofflessen moeten bevatten, zijn aan het evolueren. Een producent kan er om economische redenen belang bij hebben zijn eigen flessen te recyclen, veeleer dan zich op de markt te bevoorraden. Denken de experts dat de statiegeldregeling efficiënt is om de milieudoelstellingen te bereiken?

Tot slot wil de heer Ben Achour weten welke inspanningen Comeos al heeft geleverd inzake bulkverpakkingen. Overweegt de sector meer bulkverpakkingen aan te bieden, wordt nagegaan of zulks mogelijk is, en wordt een en ander voorbereid? Hoe staat het daarmee?

De heer Kurt Ravyts (VB) verwijst naar de opmerking van een spreker dat de drie gewesten in ons land momenteel elk een andere statiegeldregeling hanteren. Hij wijst erop dat de sector via het Platform Verpakkingen en Verpakkingsafval al een ambitieus plan heeft uitgewerkt om de hoeveelheid afval terug te dringen. Dat plan is tot op zekere hoogte dwingend; het voorziet in stimuli om te waarborgen dat het effectief wordt geïmplementeerd. Volgens dat plan moet tegen 2020 90 % van de drankverpakkingen worden verzameld en gerecycleerd, zo niet zal een statiegeldregeling worden ingesteld. Datzelfde plan bepaalt dat tegen 2025 alle verpakkingen

réutilisables, compostables ou recyclables. Les objectifs européens seront donc atteints.

Quant à la proposition de loi, l'orateur dit pouvoir en soutenir la philosophie globale, au vu du problème posé par le plastique. Le texte n'aborde cependant qu'une partie du problème.

Enfin, en ce qui concerne la transposition de la directive SUP, M. Ravyts souligne l'importance de la concertation avec le secteur. Il faut s'assurer de la faisabilité de la transition et accorder toute l'attention nécessaire au développement d'alternatives.

Pour M. Thierry Warmoes (PVDA-PTB) il convient de s'attaquer au fléau des déchets plastiques, tant l'ampleur du problème est grande. Contrairement à ce que suggèrent certains orateurs invités, M. Warmoes estime qu'il faut aller plus loin que le champ actuel de la directive SUP, mais aussi avancer plus vite. De nombreux pays, comme la France, ont déjà interdit les sacs plastiques à usage unique.

L'orateur suggère d'élargir la proposition de loi afin transposer intégralement la directive SUP.

M. Warmoes se dit très intéressé par le débat relatif aux systèmes de consigne. Il invite la commission à examiner le sujet et à compléter la proposition de loi en ce sens.

M. Robby De Caluwé (Open Vld) souligne qu'il ressort des documents fournis par les invités ainsi que de la note du Service Juridique de la Chambre que la proposition va plus loin que la directive SUP, et doit donc par conséquent être notifiée à la Commission européenne conformément à la directive (UE) 2015/1535. En outre, les invités ont indiqué que la Commission européenne travaille actuellement à la rédaction des lignes directrices pour la mise en œuvre de la directive SUP, qui devraient être prêtes mi-2020. Pour M. De Caluwé il n'est pas opportun d'anticiper le résultat de ces discussions. Il plaide en outre pour une législation qui transposerait la directive de façon complète.

L'orateur rappelle en outre que la matière est déjà largement réglementée au niveau régional.

La plus-value d'une législation fédérale plus stricte que la directive et que la réglementation existante n'apparaît pas clairement: les invités ont souligné à plusieurs

herbruikbaar, composteerbaar of recycleerbaar moeten zijn. Daardoor zullen de Europese doelstellingen dus worden bereikt.

De spreker geeft aan dat hij de algemene strekking van dit wetsvoorstel steunt; plastic zorgt immers wel degelijk voor problemen. Dit wetsvoorstel beoogt evenwel slechts een deel van het probleem weg te werken.

Wat ten slotte de omzetting van de SUP-richtlijn betreft, beklemtoont de heer Ravyts het belang van overleg met de sector. Men moet zich ervan vergewissen dat de overgang haalbaar is, alsook de nodige aandacht besteden aan het uitwerken van alternatieven.

Volgens de heer Thierry Warmoes (PVDA-PTB) leidt plastic afval tot gigantische problemen en moet er dus iets aan worden gedaan. In tegenstelling tot sommige genodigde sprekers meent de heer Warmoes dat men niet alleen verder moet gaan dan het huidige inzicht gestelde toepassingsveld van de SUP-richtlijn, maar dat men ook sneller vooruitgang moet boeken. Heel wat landen (bijvoorbeeld Frankrijk) hebben het gebruik van plastic zakken voor eenmalig gebruik al verboden.

De spreker stelt dan ook voor het ter bespreking voorliggende wetsvoorstel te verruimen met het oog op de integrale omzetting van de SUP-richtlijn.

De heer Warmoes geeft aan met veel belangstelling uit te kijken naar het debat over statiegeldregelingen. Hij roept de commissieleden ertoe op een en ander te analyseren en dit wetsvoorstel in die zin aan te vullen.

De heer Robby De Caluwé (Open Vld) geeft aan dat uit de door de genodigde sprekers aangeleverde stukken, alsook uit de nota van de Juridische Dienst van de Kamer, blijkt dat het ter bespreking voorliggende wetsvoorstel verder gaat dan de SUP-richtlijn en dat het dientengevolge ter kennis moet worden gebracht van de Europese Commissie, overeenkomstig richtlijn (EU) 2015/1535. Bovendien hebben de genodigde sprekers aangegeven dat de Europese Commissie momenteel de richtsnoeren uitwerkt voor de implementering van de SUP-richtlijn, die medio 2020 klaar zouden moeten zijn. De spreker vindt het niet raadzaam vooruit te lopen op de uitkomst van die besprekingen. Voorts bepleit hij een wetgeving die deze richtlijn integraal omzet.

Daarenboven wijst de spreker erop dat deze kwestie al grotendeels gereguleerd is door de gewesten.

Het is niet duidelijk wat de meerwaarde zou zijn van een federale wetgeving die strenger is dan de richtlijn en dan de bestaande reglementering; de genodigde

reprises le manque d'alternative ou d'alternative durable aux produits visés.

M. De Caluwé émet des doutes sur les moyens de coercition qui pourront accompagner les mesures proposées.

Mme Séverine de Laveleye (Ecolo-Groen) partage la réflexion de M. Ben Achour quant au rôle du producteur. L'on ne peut espérer résoudre le problème du plastique uniquement en tentant d'influer sur les comportements des consommateurs. Le tonnage de plastique auquel nous serons confrontés dans les années à venir nécessite une réponse structurelle qui passe par une maîtrise de la production. La Belgique est confrontée à un choix politique: se contenter de suivre les normes européennes ou prendre les devants et montrer l'exemple.

L'oratrice revient ensuite sur l'article 7 de la directive SUP qui prévoit des obligations en matière d'étiquetage. Certains produits devront faire l'objet d'un étiquetage clair et normalisé indiquant notamment leur mode d'élimination ainsi que la présence de plastique dans le produit et les effets nocifs sur l'environnement en cas de dépôt sauvage ou d'autre moyen d'élimination inapproprié. Mme de Laveleye estime que cette obligation constitue également un enjeu important dans la mise en œuvre de la directive. Quelle solution concrète les experts invités envisagent-ils pour la mise en œuvre de cette disposition? Envisage-t-on la création par exemple d'un nouveau logo?

C. REPONSES ET REPLIQUES

Sur le partage des compétences

M. Aarnout Ecker, *attaché, Sustainable Development and Mobility, Fédération des Entreprises de Belgique (FEB)* se dit conscient du partage des compétences entre l'État fédéral et les Régions dans cette matière. Certains éléments de la directive devront être transposés au niveau fédéral et d'autres au niveau régional.

Sur l'étiquetage (article 7 de la directive SUP)

M. Aarnout Ecker, *FEB*, précise que la directive parle d'obligations de marquage.

Ces obligations seront d'application pour certains types de produits, qui doivent encore être définis. La directive prévoit en outre un type de marquage différent selon les produits concernés (marquage sur l'emballage ou

sprekers hebben meermaals beklemtoond dat er geen – of alleszins geen duurzaam – alternatief voor de bedoelde producten bestaat.

De heer De Caluwé heeft twijfels bij de dwangmiddelen die met de voorgestelde maatregelen gepaard kunnen gaan.

Mevrouw Séverine de Laveleye (Ecolo-Groen) deelt de redenering van de heer Ben Achour aangaande de rol van de producent. Het is een illusie te denken dat het plasticprobleem enkel en alleen zal worden opgelost door het gedrag van de consument te trachten te beïnvloeden. Het tonnage aan kunststoffen waarmee wij de komende jaren zullen worden geconfronteerd, vergt een structureel antwoord, dat onder meer bestaat in een beheersing van de productie. België staat voor een politieke keuze: de Europese normen gewoon volgen, of het voortouw nemen en het voorbeeld geven.

De spreekster gaat vervolgens in op artikel 7 van de SUP-richtlijn, die verplichtingen inzake etikettering vastlegt. Voor sommige producten zal een duidelijke en genormaliseerde etikettering van toepassing zijn, die onder meer de manier van verwijdering aangeeft, alsook de aanwezigheid van kunststoffen in het product en de negatieve gevolgen van zwerfafval of van andere ongepaste manieren van verwijdering voor het milieu. Mevrouw de Laveleye is van mening dat deze verplichting eveneens een belangrijke rol speelt bij de tenuitvoerlegging van de richtlijn. Welke concrete oplossing zien de uitgenodigde deskundigen voor de tenuitvoerlegging van die bepaling? Wordt bijvoorbeeld een nieuw logo overwogen?

C. ANTWOORDEN EN REPLIEKEN

Over de bevoegdheidsverdeling

De heer Aarnout Ecker, *attaché, Sustainable Development and Mobility, Verbond van Belgische Ondernemingen (VBO)*, is zich ervan bewust dat de bevoegdheden in deze aangelegenheid verdeeld zijn over de Federale Staat en de gewesten. Sommige elementen van de richtlijn zullen op federaal niveau moeten worden omgezet, andere op gewestniveau.

De etikettering (artikel 7 van de SUP-richtlijn)

De heer Aarnout Ecker, *VBO*, verduidelijkt dat de richtlijn spreekt van markeringsverplichtingen.

Die verplichtingen zullen van toepassing zijn voor bepaalde soorten producten, die nog moeten worden bepaald. Bovendien voorziet de richtlijn in een ander soort markering naargelang van de betrokken producten

sur le produit même). Les discussions visant à définir les modalités pratiques d'application de ces obligations sont en cours au niveau européen.

M. Ecker ajoute que ce type de marquage existe déjà en Belgique par exemple sur les lingettes humides. La Belgique doit mettre cette bonne pratique en avant afin de pouvoir conserver cette réglementation. Le secteur discute de même à l'heure actuelle en Belgique de l'étiquetage des fruits et légumes. Pour M. Ecker notre pays doit faire des propositions concrètes dans le cadre du débat européen.

Sur la teneur en matériaux recyclés des produits en plastique

M. Aarnout Ecker, FEB, souligne que la directive SUP prévoit en son article 6 que les bouteilles en plastique PET devront contenir au moins 25 % de plastique recyclé d'ici 2025 et au moins 30 % d'ici 2030. Les engagements du secteur en Belgique vont aujourd'hui plus loin. M. Ecker précise qu'il faudra être attentif lors de la transposition de la directive à la manière dont la composition du produit pourra être prouvée. À l'heure actuelle, une fois le produit recomposé, il est impossible de déterminer si les polymères utilisés sont recyclés ou non.

L'orateur ajoute que cette obligation peut constituer une opportunité pour l'économie belge. Certaines entreprises belges ont d'ores et déjà développé une expertise dans la fabrication et la commercialisation de bouteilles PET à partir de plastique recyclé.

M. Rob Buurman, Recycling Netwerk Benelux, juge les mesures qui imposent une teneur minimale en plastique recyclé pour les nouveaux produits très intéressantes. Il confirme cependant qu'il n'existe pas à l'heure actuelle de méthode permettant de mesurer cette teneur, ce qui rend le contrôle difficile.

Sur l'interdiction des sacs plastiques telle que prévue par la proposition de loi

M. Tom Vanden Borre, Comeos, confirme que telle qu'elle est actuellement formulée la proposition de loi interdit effectivement les sacs poubelles bleus destinés au tri des déchets plastiques.

M. Vanden Borre rappelle l'importance de trouver des alternatives durables en cas d'élargissement de l'interdiction. Une définition claire, précise et complète des produits visés par la proposition de loi est dès lors essentielle. Comeos se dit ouvert au dialogue et prêt à collaborer à la rédaction de cette définition.

(markering op de verpakking dan wel op het product zelf). Op Europees niveau lopen gesprekken over de nadere toepassingsvoorwaarden voor die verplichtingen.

De heer Ecker voegt eraan toe dat dit soort markering al bestaat in België, bijvoorbeeld voor vochtige doekjes. België moet die *best practice* onder de aandacht brengen om die regelgeving te kunnen handhaven. Op dit eigenste ogenblik spreekt de sector in België over het etiketteren van fruit en groente. De heer Ecker is van mening dat ons land concrete voorstellen moet doen in het kader van het Europese debat.

Het gehalte aan gerecycleerde materialen in kunststofproducten

De heer Aarnout Ecker, VBO, onderstreept dat artikel 6 van de SUP-richtlijn bepaalt dat petflessen tegen 2025 minstens 25 % en tegen 2030 minstens 30 % gerecycleerde kunststoffen moeten bevatten. De engagementen van de sector in België gaan nu al verder. De heer Ecker preciseert dat bij de omzetting van de richtlijn zal moeten worden gelet op de wijze waarop de productsamenstelling zal kunnen worden aangetoond. Vandaag kan van een opnieuw samengesteld product onmogelijk worden nagegaan of de gebruikte polymeren al dan niet gerecycleerd zijn.

De spreker voegt eraan toe dat die verplichting een opportuniteit kan zijn voor de Belgische economie. Sommige Belgische ondernemingen hebben intussen expertise opgebouwd in het vervaardigen en op de markt brengen van petflessen op basis van gerecycleerde kunststoffen.

De heer Rob Buurman, Recycling Netwerk Benelux, vindt de maatregelen die voor de nieuwe producten een minimumgehalte aan gerecycleerde kunststoffen beogen op te leggen, hoogst interessant. Hij bevestigt dat vooralsnog geen methode bestaat waarmee dat gehalte kan worden gemeten, zodat controle moeilijk is.

Het in het wetsvoorstel bedoelde verbod op plastic zakken

De heer Tom Vanden Borre, Comeos, bevestigt dat het wetsvoorstel, zoals het thans is geformuleerd, het gebruik van de blauwe vuilniszakken voor het sorteren van pmd-afval inderdaad verbiedt.

De heer Vanden Borre herinnert eraan dat het belangrijk is te voorzien in duurzame alternatieven ingeval het verbod wordt uitgebreid. Een duidelijke, nauwkeurige en volledige definitie van de door het wetsvoorstel beoogde producten is dan ook essentieel. Comeos is bereid de dialoog aan te gaan en die definitie te helpen uitwerken.

Mme Géraldine Verwilghen, Comeos, donne des précisions sur les législations en vigueur dans les pays voisins. Ni la France ni les Pays-Bas n'ont mis en place une interdiction généralisée des sacs en plastique à usage unique comparable à celle ici proposée. Aux Pays-Bas le dispositif en vigueur prévoit une obligation de rendre ces sacs payants ainsi qu'une contribution de la part des acteurs qui mettent les sacs sur le marché. La France a quant à elle souhaité aller plus loin que la directive SUP en augmentant légèrement le seuil de 50 à 60 microns. Cette limite n'emporte cependant pas une interdiction générale de tous les sacs en plastique à usage unique. La réglementation française laisse en outre la place à l'innovation (comme par exemple l'utilisation de plastiques bio sourcés) et prévoit des exemptions.

Pour M. Rob Buurman, *Recycling Netwerk Benelux*, la plupart des sacs poubelles sont d'une épaisseur supérieure à 50 micron. L'adaptation de la proposition de loi afin de différencier les sacs poubelles des autres sacs plastiques à usage unique semble cependant chose aisée.

L'orateur ajoute qu'aux Pays-Bas la décision a été prise de rendre les sacs payants. Cette mesure a permis une diminution de leur utilisation de 70 %. En Irlande, la diminution enregistrée a atteint 90 % grâce à une taxe appliquée uniformément sur l'ensemble du territoire. Toutefois, aux Pays-Bas le volume de sacs en papier a augmenté de 30 % ce qui signifie qu'un déplacement s'est produit du plastique vers le papier. M. Buurman souligne dès lors l'importance de penser à la durabilité des mesures que l'on envisage.

M. Bert Wollants (N-VA) s'étonne de la réponse de M. Buurman. Il n'est pas correct d'affirmer que tous les sacs poubelles seraient d'une épaisseur supérieure à 50 microns. Les sacs sont plus fins précisément afin d'éviter de collecter des objets trop lourds. Il ajoute que de toute façon la proposition de loi telle qu'elle est actuellement rédigée ne prévoit aucune distinction et interdit purement et simplement tous les sacs plastiques.

Sur la commercialisation d'aliments en vrac

M. Tom Vanden Borre, COMEOS, indique que de nombreux supermarchés pratiquent déjà le vrac, notamment pour les fruits et légumes. Il précise cependant que certains emballages permettent d'accroître grandement la durée de conservation des aliments (tel est par exemple le cas des concombres) et ont dès lors une fonction spécifique.

Mevrouw Géraldine Verwilghen, Comeos, verstrekt verduidelijkingen over de in de buurlanden vigerende wetgevingen. Noch Frankrijk, noch Nederland hebben een algemeen verbod op plastic zakken voor eenmalig gebruik ingesteld dat vergelijkbaar is met hetgeen wordt voorgesteld. In Nederland bepaalt de geldende regeling dat voor dergelijke zakken moet worden betaald, alsook dat zij die de zakken op de markt brengen een bijdrage moeten betalen. Frankrijk wilde verder gaan dan de SUP-richtlijn, door de drempel licht te verhogen van 50 naar 60 micron. Die limiet leidt echter niet tot een algemeen verbod op alle plastic zakken voor eenmalig gebruik. De Franse regelgeving laat voorts ruimte voor innovatie (zoals het gebruik van *biobased* kunststoffen) en voorziet in vrijstellingen.

Voor de heer Rob Buurman, *Recycling Netwerk Benelux*, zijn de meeste vuilniszakken dikker dan 50 micron. Het wetsvoorstel lijkt echter eenvoudig aan te passen, zodat er een onderscheid wordt gemaakt tussen de vuilniszakken en de andere plastic zakken voor eenmalig gebruik.

In Nederland werd beslist dat voor de zakken moet worden betaald, voegt de spreker toe. Dankzij die maatregel is het gebruik ervan met 70 % gedaald. In Ierland daalde het gebruik met 90 %, dankzij een belasting die uniform in het hele land werd toegepast. In Nederland steeg het gebruik van papieren zakken echter met 30 %, wat betekent dat er een verschuiving van plastic naar papier plaatsvond. De heer Buurman benadrukt daarom dat het belangrijk is om na te denken over de duurzaamheid van de overwogen maatregelen.

De heer Bert Wollants (N-VA) is verwonderd over het antwoord van de heer Buurman. Het klopt niet dat alle vuilniszakken dikker dan 50 micron zouden zijn. De zakken zijn net dunner om de ophaling van te zware voorwerpen te voorkomen. Hij voegt eraan toe dat het wetsvoorstel zoals het thans is opgesteld in elk geval geen enkel onderscheid maakt en eenvoudigweg alle plastic zakken verbiedt.

Het op de markt brengen van voedsel in bulk

De heer Tom Vanden Borre, COMEOS, geeft aan dat veel supermarkten al voedsel in bulk aanbieden, vooral bij groenten en fruit. Hij wijst er echter op dat bepaalde verpakkingen de houdbaarheid van voedsel aanzienlijk kunnen verlengen (bij komkommers bijvoorbeeld), en dus een specifieke functie hebben.

M. Malik Ben Achour (PS) s'interroge sur la généralisation du vrac à d'autres produits que les fruits et légumes, comme par exemple les céréales.

Il est d'autre part exact que l'emballage plastique permet de conserver les aliments plus longtemps. Ce raisonnement est toutefois symptomatique d'un modèle économique qui n'est plus acceptable aujourd'hui: si la durée de conservation des aliments doit être accrue c'est en raison de leur provenance lointaine. L'orateur plaide pour un changement de paradigme. En favorisant la production locale et le circuit court, on résout le problème de la conservation et l'on contribue à réduire la quantité de plastique utilisée. De même, les consommateurs doivent être sensibilisés et mis face à leurs contradictions. L'on ne peut en même temps manifester pour une politique climatique forte et exiger des emballages plastiques par facilité pour les aliments qui coulent.

Sur la question de la durée de conservation des aliments, *M. Aarnout Ecker, FEB*, rappelle qu'une grande quantité de nos déchets alimentaires est produite par les consommateurs à domicile. Ces emballages ont un impact important sur nos émissions de CO₂ en prolongeant la durée de vie des produits. Il est donc important de limiter ces déchets et le choix du bon emballage pour le bon produit est à cet égard déterminant.

Sur la réduction de la quantité de plastique produite

M. Rob Buurman, Recycling Netwerk Benelux, souligne que le système belge est entièrement focalisé sur le recyclage. Ce modèle est effectivement efficace en termes de coûts. Il est en outre très bien ancré dans les habitudes de la population et pouvait être considéré comme très progressiste il y a quelques années.

Il procède cependant d'une conception qui est datée. Aujourd'hui, la politique climatique demande beaucoup plus. Il s'agit de trouver une solution au phénomène de la soupe de plastique ("*plastic soup*"), et de dégager des alternatives qui consomment moins de matières premières, ce qui suppose une transition vers des alternatives réutilisables.

L'on ne peut continuer indéfiniment à produire du plastique sous prétexte qu'il sera ultérieurement recyclé. La hiérarchie se définit autrement: il convient de d'abord déterminer la méthode la moins consommatrice de matières premières, ensuite de se diriger vers le

De heer Malik Ben Achour (PS) vraagt zich af of het gebruik van bulk ook bij andere producten dan groenten en fruit zou kunnen worden ingevoerd, bij granen bijvoorbeeld.

Het klopt dat plastic verpakking de mogelijkheid biedt voedingsmiddelen langer te bewaren. Toch is die redenering symptomatisch voor een economisch model dat niet langer aanvaardbaar is: dat voedingsmiddelen langer moeten kunnen worden bewaard, is immers een gevolg van hun verre herkomst. De spreker bepleit een paradigmaverschuiving. De keuze voor lokale producten en voor de korte keten biedt een oplossing voor het probleem van de bewaring en draagt ertoe bij dat er minder plastic wordt gebruikt. Tegelijk moeten de consumenten bewust worden gemaakt en stilstaan bij hun tegenstrijdige houding. Men kan immers niet betogen voor een krachtadig klimaatbeleid en tegelijk eisen dat voedingsmiddelen die kunnen lekken in plastic worden verpakt.

Betreffende de houdbaarheid van voedingsmiddelen wijst de heer *Aarnout Ecker, VBO*, erop dat een groot deel van het voedselafval door de consumenten thuis wordt geproduceerd. Die verpakkingen hebben een grote weerslag op de CO₂-uitstoot door de houdbaarheid te verlengen. Daarom is het belangrijk dergelijk afval te beperken. In dat opzicht is het van doorslaggevend belang om voor elk product de meest geschikte verpakking te kiezen.

De beperking van de geproduceerde hoeveelheid plastic

De heer Rob Buurman, Recycling Netwerk Benelux, benadrukt dat de Belgische aanpak volledig op recyclage is gericht. Op het vlak van de kosten is dat model inderdaad doeltreffend. Bovendien is het bij de bevolking heel goed ingeburgerd en kon het enkele jaren geleden als heel vooruitstrevend worden beschouwd.

Niettemin vloeit dat model voort uit een gedateerde opvatting. Het klimaatbeleid vereist thans veel verregaandere oplossingen. Er moet een oplossing worden uitgewerkt voor de zogenaamde plastic soep en er moeten alternatieven worden bedacht die minder grondstoffen vergen, wat inhoudt dat er een overgang naar herbruikbare alternatieven moet komen.

Men kan niet eindeloos plastic blijven produceren onder het voorwendsel dat het later zal worden gerecycled. Er moet een andere hiërarchie worden gevolgd: in de eerste plaats moet een methode worden ontwikkeld waarbij het minst grondstoffen worden verbruikt,

réutilisable et enfin, comme toute dernière solution, de se tourner vers le recyclage.

M. Buurman ajoute que sur la dernière décennie, la quantité de plastique produite a augmenté dans le monde de 40 %. Des centaines de milliards sont investis dans l'industrie pétrochimique pour la production de plastique. L'importation de gaz de schiste bon marché en provenance des États Unis via le port d'Anvers par exemple contribue à la production de plastique bon marché en Belgique.

Sur le marché, le prix du plastique recyclé est bien plus élevé que celui des nouveaux plastiques (dits plastiques vierges ou *virgin plastics*).

Les solutions existent: telle qu'imposer une teneur minimale en plastique recyclé pour les nouveaux produits, ou taxer les plastiques vierges. L'orateur répète également qu'une taxe sur les produits en plastique jetables est particulièrement indiquée dans la mesure où 40 % des plastiques produits servent à la fabrication de produits dont le cycle de vie est court, principalement des emballages.

M. Aarnout Ecker (FEB) rappelle que l'objectif de la directive SUP est précisément de s'attaquer au phénomène de la "soupe de plastique". La directive a été adoptée après une étude de la Commission européenne destinée à identifier les produits plastiques les plus présents dans l'environnement. L'on estime que 70 % des déchets plastiques trouvés sur les plages sont couverts par une ou l'autre mesure de la directive SUP. L'on ne peut donc affirmer que rien n'est fait pour lutter contre le phénomène de la soupe de plastique.

Il indique que les investissements dans l'économie circulaire et dans le recyclage en Belgique sont conséquents. L'expertise en matière de fabrication de produits à partir de plastique recyclé existe bel et bien. L'on ne peut donc affirmer que notre pays se concentre exclusivement sur le recyclage.

L'orateur ajoute que la FEB est favorable à une transition vers une économie circulaire. Dans ce cadre, il convient d'être attentif à la qualité des produits: remplacer des produits par des alternatives de moindre qualité ne constitue pas une solution.

M. Tom Vanden Borre, Comeos, confirme que l'engagement du secteur va bien plus loin que le recyclage. La prévention constitue une part importante du travail effectué. Il répète que le secteur est ouvert au dialogue afin de remplacer les emballages par des alternatives dont l'empreinte écologique est moindre.

vervolgens moet men kiezen voor herbruikbaarheid en ten slotte mag recyclage slechts als allerlaatste oplossing worden aangewend.

De heer Buurman voegt eraan toe dat in het afgelopen decennium wereldwijd 40 % meer plastic werd geproduceerd. In de petrochemische nijverheid worden honderden miljarden geïnvesteerd voor de productie van plastic. De invoer van goedkoop schaliegas uit de Verenigde Staten via onder meer de haven van Antwerpen draagt bij tot de productie van goedkoop plastic in België.

Op de markt ligt de prijs van gerecycleerd plastic veel hoger dan die van nieuw plastic (nieuw plastic of *virgin plastic* genoemd).

Er zijn oplossingen voorhanden, zoals een minimum-gehalte van gerecycleerd plastic opleggen voor nieuwe producten of nieuw plastic belasten. De spreker herhaalt ook dat een belasting op producten in wegwerpplastic bijzonder aanbevolen wordt, aangezien 40 % van het geproduceerd plastic gebruikt wordt om producten met een korte levenscyclus te vervaardigen, hoofdzakelijk verpakkingen.

De heer Aarnout Ecker (VBO) herinnert eraan dat de SUP-richtlijn juist tot doel heeft de "plastic soep" aan te pakken. De richtlijn werd aangenomen na een studie die de Europese Commissie heeft uitgevoerd om de producten te identificeren die het meest voorkomen in het milieu. Er wordt geschat dat 70 % van het plastic afval dat zich op de stranden bevindt onder een of andere maatregel van de SUP-richtlijn valt. Er kan dus niet worden beweerd dat niets wordt gedaan om de plastic soep aan te pakken.

Hij wijst erop dat in België aanzienlijke investeringen worden gedaan in de circulaire economie en inzake recyclage. Er bestaat wel degelijk expertise op het gebied van de vervaardiging van producten op basis van gerecycleerd plastic. Er kan dus niet worden beweerd dat België zich uitsluitend op recyclage toespitst.

De spreker voegt daaraan toe dat het VBO voorstander is van een overgang naar een circulaire economie. In dat verband moet op de kwaliteit van de producten worden toegezien: producten vervangen door alternatieven van mindere kwaliteit is geen oplossing.

De heer Tom Vanden Borre, Comeos, bevestigt dat de verbintenis van de sector veel verder gaat dan recyclage alleen. Preventie is een belangrijk deel van het verrichte werk. Hij herhaalt dat de sector openstaat voor dialoog om de verpakkingen te vervangen door alternatieven met een kleinere ecologische voetafdruk.

M. Rob Buurman, Recycling Netwerk Benelux, conclut en indiquant que son organisation a récemment fêté ses 40 ans par un événement aux Pays-Bas. À cette occasion l'organisation a fait le bilan de la politique menée dans ce pays. Dès le départ, *Recycling Netwerk Benelux* a plaidé pour la prévention et la réutilisation. Force est malheureusement de constater qu'après toutes ces années, si de nombreuses mesures sont prises afin de favoriser le recyclage, et d'éviter la mise en décharge et l'incinération, la prévention et la réutilisation sont les grands oubliés de la politique. M. Buurman indique cependant que les choses sont en train de changer et que ces sujets sont actuellement tout en haut de l'agenda politique. Il ajoute qu'un important débat va s'ouvrir prochainement au niveau européen dans le cadre de la révision de la directive Emballages. Il invite les membres à saisir cette opportunité pour prendre le problème à bras le corps.

Sur le modèle norvégien et les systèmes de consigne

M. Tom Vanden Borre, Comeos, souligne qu'en Belgique le choix ne s'est pas porté sur un système de consigne, mais sur la collecte via les sacs bleus et sur le recyclage.

La Belgique est à cet égard à la pointe. Le système de collecte et de recyclage mis en place fonctionne très bien, tant au niveau du taux de collecte, que de la qualité des produits collectés. Ce système est particulièrement adapté au contexte belge: la densité de population et la proximité des maisons facilitent la collecte et la rendent efficace, tout en permettant de maîtriser les coûts. M. Vanden Borre rappelle que le secteur a pris des engagements stricts en la matière et investit massivement afin de les tenir. Les incitants sont en place afin de garantir le respect des engagements.

Pour l'orateur, la consigne ne présente pas de plus-value par rapport à l'actuelle collecte via les sacs bleus. Il ajoute qu'une consigne ne permet jamais de récupérer cent pour cent des emballages et doit donc toujours être complétée par un circuit parallèle. Tel est le cas en Norvège.

Les nouveaux sacs permettront de collecter encore davantage de produits plastiques.

Enfin, la collecte présente des avantages pratiques indéniables pour les consommateurs.

Mme Géraldine Verwilghen, Comeos, ajoute que l'on affirme souvent que la Norvège atteint un taux de collecte

De heer Rob Buurman, Recycling Netwerk Benelux, vertelt tot besluit dat zijn organisatie in Nederland onlangs een evenement naar aanleiding van haar veertigjarig bestaan heeft georganiseerd. Die gelegenheid werd te baat genomen om de balans op te maken van het beleid in dat land. Van bij het begin heeft Recycling Netwerk Benelux preventie en hergebruik bepleit. Na al die jaren moet helaas worden vastgesteld dat weliswaar talrijke maatregelen worden genomen om de recyclage te bevorderen, alsook om storting en verbranding te voorkomen, maar dat preventie en hergebruik de ondergeschoven kinderen van het beleid zijn. Volgens de heer Buurman zijn de zaken echter aan het veranderen en staan die thema's nu bovenaan op de politieke agenda. Hij voegt daaraan toe dat met de herziening van de Verpakkingsrichtlijn binnenkort op Europees niveau een belangrijk debat van start zal gaan. Hij spoort de leden aan om van die gelegenheid gebruik te maken om het probleem grondig aan te pakken.

Het Noorse model en de statiegeldregelingen

De heer Tom Vanden Borre, Comeos, beklemtoont dat in België niet is gekozen voor een statiegeldregeling, maar voor inzameling via de blauwe zakken en voor recyclage.

België staat ter zake aan de top. Het ingestelde ophaal- en recyclagesysteem werkt heel goed, zowel wat de inzamelingspercentages betreft, als met betrekking tot de kwaliteit van de ingezamelde producten. Dit systeem is bijzonder goed aangepast aan de Belgische situatie, want dankzij de hoge bevolkingsdichtheid en de onderlinge nabijheid van de woningen is de ophaling gemakkelijker en doeltreffend, terwijl de kosten beheersbaar blijven. De heer Vanden Borre wijst erop dat de sector ter zake strikte verbintenissen heeft aangegaan en heel aanzienlijke investeringen doet om die waar te maken. Om de inachtneming van de verbintenissen te waarborgen zijn stimuli ingebouwd.

Volgens de spreker biedt statiegeld geen meerwaarde ten opzichte van de huidige inzameling via de blauwe zak. Hij voegt daaraan toe dat met een statiegeldregeling nooit 100 % van de verpakkingen kan worden gerecupereerd en dat er dus altijd een bijkomend parallel circuit moet zijn. Dat is in Noorwegen het geval.

Dankzij de nieuwe zakken zullen nog meer plastic producten kunnen worden gerecycleerd.

Tot slot biedt ophaling onmiskenbaar praktische voordelen voor de consumenten.

Mevrouw Géraldine Verwilghen, Comeos, voegt daaraan toe dat vaak wordt beweerd dat Noorwegen

de 95 %. Ce chiffre doit être nuancé. Le système de consigne ne permet en lui-même d'atteindre que 87 % de taux de collecte, ce qui est très comparable au taux de collecte belge via les sacs bleus de 86 %. Le taux de 95 % est atteint en Norvège grâce à un système complémentaire de tri des sacs poubelles contenant les ordures résiduelles. Les performances de la consigne ne sont donc pas en elles-mêmes supérieures à celles de la collecte.

Quant à la qualité des déchets récoltés elle est comparable dans les deux systèmes. Fostplus estime la pureté des "balles" de PET récoltées à 98 ou 99 %.

En conclusion, Mme Verwilghen indique que si le système de collecte norvégien fonctionne bien, il ne présente pas d'avantage par rapport au modèle actuellement en vigueur en Belgique. Il est en outre plus cher et plus compliqué pour les consommateurs.

Pour M. Rob Buurman, *Recycling Netwerk Benelux*, la Belgique ne peut absolument pas prétendre être à la pointe concernant sa gestion des déchets plastiques et la prévention en la matière, contrairement à ce qu'affirment les autres invités.

Le système belge de collecte via le sac bleu est effectivement très efficace si on le compare à d'autres systèmes similaires en vigueur dans le monde. Il ne permettra cependant pas d'atteindre l'objectif fixé par l'article 9 de la directive SUP de 90 % de collecte séparée pour les bouteilles en plastique en 2029. Les études menées par *Recycling Netwerk Benelux* montrent que le taux de 86 % de collecte des bouteilles en plastique PET est largement surestimé: il se situe dans la réalité plutôt entre 50 % et 65 %. L'Union européenne travaille actuellement à la définition d'une nouvelle méthode de mesure. À l'heure actuelle l'on trouve dans les sacs bleus des résidus de plastique qui sont comptabilisés dans le taux de collecte et mènent à une surestimation du recyclage.

Pour l'orateur, la consigne est le système le plus opportun pour atteindre les objectifs de l'article 9 de la directive SUP. Les États membres qui ont déjà réfléchi à la mise en œuvre de cette disposition se dirigent tous vers ce système. Le modèle belge n'est retenu nulle part. Seule la Belgique semble s'y accrocher.

Même les producteurs réalisent petit à petit que la mise en place d'un système de consigne est inévitable. Ceci s'explique également par l'articulation entre l'article 9 de la directive SUP et l'article 6 relatif à la teneur en plastique recyclé des bouteilles en plastique: les

un inzamelpercentage van 95 % haalt. Dat cijfer moet worden genuanceerd. Via de statiegeldregeling op zich wordt een inzamelpercentage van 87 % verwezenlijkt; dat is heel vergelijkbaar met het inzamelpercentage in België, waar via de blauwe zak 86 % wordt gehaald. Het Noorse percentage van 95 % wordt bereikt via een bijkomend sorteringssysteem van de vuilniszakken met restafval. Op zich doet de statiegeldregeling het dus niet beter dan het ophalingssysteem.

De kwaliteit van het ingezamelde afval in de beide systemen is vergelijkbaar. Fostplus raamt de zuiverheid van de ingezamelde "PET-ballen" op 98 of 99 %.

Tot besluit geeft mevrouw Verwilghen aan dat het Noorse ophaalsysteem weliswaar goed werkt, maar dat het geen voordelen biedt ten opzichte van het model dat thans in België wordt gebruikt. Bovendien is het Noorse systeem duurder en ingewikkelder voor de consumenten.

Volgens de heer Rob Buurman, *Recycling Netwerk Benelux*, mag België – in tegenstelling tot wat de andere genodigde sprekers aangeven – geenszins beweren dat ons land aan de top staat inzake beheer van plastic afval en preventie ter zake.

Het Belgische systeem waarbij plastic verpakkingen met de blauwe zak worden opgehaald, is inderdaad zeer efficiënt in vergelijking met andere soortgelijke systemen die elders in de wereld worden gehanteerd. Met dat systeem zullen we er echter niet in slagen de in artikel 9 van de SUP-richtlijn vooropgestelde doelstelling te bereiken, te weten een voor 90 % gescheiden ophaling van plastic flessen in 2029. Uit onderzoek van *Recycling Netwerk Benelux* blijkt dat het percentage opgehaalde PET-flessen van 86 % ruim overschat is; in werkelijkheid bedraagt dat percentage immers slechts 50 tot 65 %. De Europese Unie werkt momenteel een nieuwe meetmethode uit. Momenteel bevatten de blauwe zakken plastic resten die mee in aanmerking worden genomen voor het ophaalpercentage en die leiden tot een overschatting van het recyclagepercentage.

Volgens de spreker is de statiegeldregeling het meest geschikt om de in artikel 9 van de SUP-richtlijn vervatte doelstellingen te bereiken. De EU-lidstaten die zich reeds hebben beraden over de implementering van dat artikel, slaan allemaal die richting in. Het Belgische model wordt nergens anders gehanteerd; alleen België lijkt eraan vast te houden.

Zelfs de producenten zien gaandeweg in dat het instellen van een statiegeldregeling onvermijdelijk is. De verklaring daarvoor ligt tevens in het feit dat artikel 9 van de SUP-richtlijn spoort met artikel 6 betreffende het gehalte aan gerecycleerd plastic in plastic flessen:

producteurs ne pourront pas atteindre les objectifs de 25 % et 30 % de plastique recyclé dans les bouteilles PET sans un système de consigne pour récupérer leurs propres bouteilles.

La consigne assure également la durabilité du modèle: à l'heure actuelle l'on constate que le plastique collecté via le recyclage dans un État membre est vendu et transporté vers d'autres où il est transformé et entre dans la composition de nouvelles bouteilles. Ce modèle économique n'est plus tenable d'un point de vue écologique.

D'après des études, 80 % des citoyens belges sont favorables à un système de consigne: peu de mesures environnementales remportent une telle popularité auprès de la population. M. Buurman estime que les autorités doivent saisir cette opportunité.

Mme Géraldine Verwilghen, Comeos, indique que les chiffres du recyclage en Belgique sont définis par Fostplus et validés par la Commission interrégionale de l'emballage.

L'on ne peut bien entendu totalement exclure que des impuretés soient comptabilisées dans les chiffres du recyclage. Fostplus déploie cependant tous les efforts pour retirer un maximum ces impuretés, comme certains bouchons par exemple. Il se montre conservateur dans ses estimations. Mme Verwilghen invite les membres à vérifier auprès de Fostplus l'exactitude des chiffres avancés par COMEOS, et à demander à cet organisme davantage de détails sur la méthode de calcul.

Elle ajoute que si la Norvège est abondamment citée en exemple, la Belgique a reçu récemment une délégation norvégienne très intéressée par notre système de collecte.

Quant aux consommateurs, s'ils sont généralement favorables au principe de la consigne, ils changent généralement d'avis en raison des contraintes pratiques.

Mme Verwilghen ajoute enfin que la consigne et la collecte via les sacs bleus constituent deux systèmes de collecte différents mais que le recyclage consécutif est par contre le même.

Sur l'efficacité des taxes sur les produits en plastiques

M. Rob Buurman, Recycling Netwerk Benelux, indique que le Danemark a annoncé très récemment dans le cadre de l'adoption de son budget 2020 une augmentation de

zonder een statiegeldregeling waarbij de producenten hun eigen flessen recupereren, zullen zij niet kunnen voldoen aan de doelstellingen dat de geproduceerde PET-flessen voor 25 en 30 % uit gerecycleerd plastic moeten bestaan.

Statiegeld waarborgt tevens de duurzaamheid van het model: in de huidige stand van zaken wordt vastgesteld dat het ingezamelde plastic via recyclage in een welbepaalde lidstaat, wordt verkocht en vervoerd naar andere landen, waar het wordt verwerkt in nieuwe flessen. Dat economisch model is uit ecologisch oogpunt niet langer houdbaar.

Uit onderzoek blijkt dat 80 % van de Belgische burger een statiegeldregeling genegen zijn; weinig milieumaatregelen zijn zo populair bij de bevolking. Volgens de heer Buurman moeten de overheden die kans grijpen.

Mevrouw Géraldine Verwilghen, Comeos, geeft aan dat de cijfers inzake recyclage in België worden vastgelegd door Fostplus en gevalideerd worden door de Interregionale Verpakkingscommissie.

Uiteraard valt het niet helemaal uit te sluiten dat onzuiverheden worden meegerekend in de recyclagecijfers. Fostplus doet er echter alles aan om die onzuiverheden, zoals sommige doppen, zo veel mogelijk te verwijderen. Fostplus maakt ook voorzichtige ramingen. Mevrouw Verwilghen roept de leden ertoe op bij Fostplus na te gaan of de door COMEOS aangehaalde cijfers kloppen, en bij die instelling meer uitleg te vragen over de berekeningswijze.

Zij voegt eraan toe dat Noorwegen heel vaak als voorbeeld wordt gesteld, maar dat België onlangs een Noorse delegatie heeft ontvangen die veel interesse had in ons inzamelingssysteem.

De consumenten van hun kant zijn doorgaans gewonnen voor het principe van statiegeld, maar veranderen even vaak van mening door de praktische beperkingen.

Tot slot geeft mevrouw Verwilghen nog aan dat statiegeld en inzameling via de blauwe zakken twee verschillende inzamelingssystemen zijn, maar dat de daaropvolgende recyclage dezelfde is.

De doeltreffendheid van de belastingen op plastic producten

De heer Rob Buurman, Recycling Netwerk Benelux, wijst erop dat Denemarken zeer onlangs in het raam van de goedkeuring van zijn begroting voor 2020 heeft

certaines taxes sur le plastique. Il appelle les membres de la commission à examiner de près cet exemple.

M. Buurman rappelle qu'actuellement une taxe est d'application en Belgique sur les emballages de boisson. Cette taxe rapporte 40 millions d'euros par an, ce qui n'est pas négligeable.

En Belgique l'on constate en outre que la majorité des bière vendues le sont dans des bouteilles en verre réutilisables, contrairement à ce qui se fait en France. Les taxes applicables sur les emballages sont en effet de 1,4 eurocent par litre pour les emballages réutilisables contre 9,8 eurocent du litre pour les emballages jetables. La même tendance ne s'observe pas encore pour l'eau et les boissons fraîches. Pour l'orateur la raison en est le manque d'investissement par les supermarchés dans le système de consigne pour ces boissons.

M. Aarnout Ecker (FEB) rappelle que le produit de la taxe sur les emballages s'élève en Belgique à 340 millions d'euros. Ces moyens sont cependant reversés au Trésor sans être affectés à des politiques innovantes, ou à des mesures favorables au recyclage ou à l'économie circulaire par exemple.

Sur les responsabilités respectives des producteurs et des consommateurs

Pour M. Rob Buurman, Recycling Netwerk Benelux, il convient effectivement de déplacer notre point de vue et d'attaquer le problème du plastique par la production et non par la consommation.

La responsabilité doit être placée le plus possible sur le producteur car ce dernier a un impact sur la chaîne dans son ensemble. Le producteur est en mesure de modifier le design des produits, d'influer sur les comportements des consommateurs.

Cependant, certaines des taxes proposées par Recycling Netwerk Benelux dans ses recommandations se trouvent à la frontière entre producteurs, consommateurs et commerçants. Une taxe sur les gobelets en plastique jetables par exemple encouragera le consommateur à se diriger vers des produits réutilisables, et donc également les commerçants à proposer davantage ces produits.

D. REMARQUES GÉNÉRALES ET OBSERVATIONS FINALES

M. Bert Wollants (N-VA) rappelle que la politique des déchets relève de la compétences des Régions.

aankondigd dat het bepaalde belastingen op plastic zou verhogen. Hij roept de commissieleden ertoe op dit voorbeeld van nabij te onderzoeken.

De heer Buurman herinnert eraan dat momenteel in België een belasting wordt geheven op drankverpakkingen. Die belasting brengt elk jaar 40 miljoen euro op, wat aanzienlijk is.

Daarnaast worden in België de meeste bieren verkocht in herbruikbare flesjes, in tegenstelling tot in Frankrijk. Op de verpakkingen wordt immers een belasting geheven van 1,4 eurocent per liter voor herbruikbare verpakkingen, tegenover 9,8 eurocent per liter voor wegwerpverpakkingen. Voor water en frisdrank doet die trend zich voorlopig niet voor. Volgens de spreker komt dat omdat de supermarkten niet investeren in het statiegeldsysteem voor dergelijke dranken.

De heer Aarnout Ecker (VBO) herinnert eraan dat de belasting op de verpakkingen in België 340 miljoen euro opbrengt. Die middelen vloeien echter gewoon naar de Schatkist zonder te worden gebruikt voor vernieuwende beleidsmaatregelen of voor maatregelen ter bevordering van bijvoorbeeld recyclage of de circulaire economie.

De respectieve verantwoordelijkheid van producenten en consumenten

De heer Rob Buurman, Recycling Netwerk Benelux is van mening dat het plasticvraagstuk uit een ander oogpunt moet worden bekeken en moet worden aangepakt op het niveau van de productie en niet dat van de consumptie.

De verantwoordelijkheid moet zo veel mogelijk bij de producent worden gelegd, aangezien die laatste een impact heeft op de hele keten. De producent kan het ontwerp van de producten bijsturen en kan het gedrag van de consument beïnvloeden.

Sommige belastingen die Recycling Netwerk Benelux in zijn aanbevelingen voorstelt, bevinden zich echter op het raakvlak van producenten, consumenten en handelaars. Een belasting op plastic wegwerpbekers, bijvoorbeeld, zal de consument ertoe aansporen uit te kijken naar herbruikbare recipiënten; als gevolg daarvan zullen ook de handelaars meer op dergelijke producten inzetten.

D. ALGEMENE OPMERKINGEN EN SLOTBESCHOUWINGEN

De heer Bert Wollants (N-VA) herinnert eraan dat het afvalbeleid in België een gewestbevoegdheid is.

Mme Séverine de Laveleye (Ecolo-Groen) constate que les échanges mènent très rapidement à des débats plus larges que celui relatif aux simples sacs plastiques à usage unique. La problématique du plastique en général est devenue un enjeu de société, de santé, environnemental et climatique majeur. Le fait que cette proposition de loi soient discutée aujourd'hui en commission montre que notre société est mûre pour ce débat, ce qui est très positif. Elle invite la commission à poursuivre ses travaux, tout en élargissant le débat, et à avancer afin que notre pays puisse se classer parmi les bons élèves en la matière.

M. Malik Ben Achour (PS) se dit conforté dans son point de vue: la collecte et le recyclage sont loin d'être suffisants. Des mesures de réduction de la production de plastique sont indispensables. La présente proposition de loi constitue un premier pas mais le travail doit se poursuivre. L'enjeu est énorme.

M. Thierry Warmoes (PVDA-PTB) partage la vision selon laquelle l'accent doit être mis sur la prévention plutôt que sur le recyclage. Le problème se situe au niveau des producteurs et non des consommateurs. Il convient de s'attaquer au problème du plastique dans sa globalité. L'orateur se dit prêt à aller le plus loin possible, dans la limite des compétences fédérales.

Mevrouw Séverine de Laveleye (Ecolo-Groen) stelt vast dat gedachteswisselingen al snel uitmonden in debatten die over veel meer gaan dan alleen plastic zakken voor eenmalig gebruik. Het plasticvraagstuk in het algemeen is een aanzienlijke maatschappelijke, gezondheids-, milieu- en klimaatuitdaging geworden. Dat dit wetsvoorstel vandaag in commissie wordt besproken, bewijst dat onze samenleving klaar is voor dit debat, wat uitermate positief is. Zij roept de commissie ertoe op haar werkzaamheden voort te zetten, maar daarbij het debat open te trekken, en voortgang te maken opdat België ter zake een van de betere leerlingen van de klas wordt.

De heer Malik Ben Achour (PS) voelt zich gesterkt in zijn standpunt: inzameling en recyclage volstaan geenszins. Er is nood aan maatregelen om de plastic-productie in te perken. Dit wetsvoorstel is een eerste stap, maar het werk moet worden voortgezet. Er staat veel op het spel.

De heer Thierry Warmoes (PVDA-PTB) sluit zich aan bij het standpunt dat de nadruk méér op preventie moet liggen dan op recyclage. Het probleem ligt bij de producenten en niet bij de consumenten. Het plasticvraagstuk moet alomvattend worden aangepakt. De spreker is bereid zo ver mogelijk te gaan, binnen de grenzen van de federale bevoegdheden.

ANNEXE - BIJLAGE 2**PLASTIC VOORWERPEN EN ZAKJES VOOR ÉÉNMALIG GEBRUIK****PS-WETSVOORSTEL**

Wetsvoorstel van de PS teneinde een verbod in te stellen op het gebruik van oxo-degradeerbare kunststofproducten en van sommige ander kunststofproducten voor éénmalig gebruik.

Via het wetsvoorstel wordt artikel 5 van de Europese Richtlijn 2019/904 omgezet in nationale wetgeving. Deze Richtlijn wordt in het jargon ook de Single Use Plastics Richtlijn genoemd.

Europese Richtlijn 2019/904 is integraal te lezen via

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32019L0904>

Artikel 5 moet tegen uiterlijk 3 juli 2021 omgezet worden in nationale wetgeving. Artikel 5 betreft het verbod op het in de handel brengen van o.a. plastic wegwerpbestek (vorken, lepels, messen, etc...), plastic drinkkietjes, plastic roerstaafjes, etc....

De indieners van het Wetsvoorstel voegen er evenwel een extra verbod aan toe: verbod om plastic zakjes (kunststofzakjes) op de markt te brengen.

EUROPA

Minder plastic zakjes in omloop brengen en zo de negatieve impact op het milieu verminderen: dit is in een notendop de doelstelling van een Europese Richtlijn. Om deze doelstellingen te halen, kunnen de lidstaten kiezen tussen verplichte maatregelen (bv. verboden) of prijsinstrumenten (bv. een opgelegde minimumprijs).

De Europese beperking is alleen van toepassing op plastic draagtasjes die aan de consumenten worden verstrekt op de plaats van verkoop en die een wanddikte hebben van minder dan 50 micron. Dat is minder dan 0,05 millimeter. Zwaardere plastic tassen (die soms door boetieks meegegeven worden) worden niet gevisieerd omdat men aanneemt dat die meerdere keren gebruikt worden. De lidstaten mogen zelf kiezen of zij de reductiemaatregelen of het verbod ook zullen toepassen op "zéér lichte" plastic draagtasjes. Zeer lichte plastic draagtassen zijn plastic zakjes van minder dan 15 micron, die om hygiënische redenen vereist zijn, of die als primaire verpakking voor losse levensmiddelen worden verstrekt als dit helpt om voedselverspilling te voorkomen.

Europa viseert dus vooral de plastic draagzakjes met wanddikte tussen 15 en 50 µm (micron).

VLAANDEREN

Het is verboden om gratis lichte plastic draagtasjes (kassazakjes) voor eenmalig gebruik uit te delen bij aankopen in de detailhandel, maar voor bestaande voorraden die aangekocht werden voor de inwerkingtreding van het verbod gold een overgangsmaatregel van 6 maanden waardoor het gratis verdelen nog toegelaten was tot 17 december 2019.

- Het verbod geldt voorlopig enkel voor plastic zakjes met dikte van 15 à 50 micron (conform de Europese Richtlijn).
- Voor bestaande voorraden die aangekocht werden voor het verbod wordt het gratis uitdelen nog toegelaten tot 6 maanden na de inwerkingtreding van het verbod. Het verbod werd gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad van 7 juni 2019 en trad in werking vanaf de tiende dag na de publicatie in het Belgisch Staatsblad.
- Zeer lichte plastic zakjes dunner dan 15 micron, alsook de zwaardere plastic tassen van 50 micron en meer, worden (nog) niet geïmporteerd.
- Wanneer er toch lichte plastic draagtassen worden aangeboden, moet de bijdrage die de consument daarvoor betaalt, zichtbaar gemaakt worden. Dit kan zowel op het kassaticket als door te afficheren in de verkoopsruimte.

REACTIE PS-WETSVOORSTEL

- UNIZO onderschrijft de doelstellingen van het Europese beleid voor reductie van plastic zakjes en verbod op sommige kunststofproducten voor éénmalig gebruik.
- UNIZO volgt de Europese richtlijnen, maar vindt het niet aangewezen om goldplating toe te passen en sneller (en verder) te gaan dan wat Europa van de lidstaten vraagt.
- De Vlaamse regelgeving (verbod op gratis verdelen van plastic zakjes) gaat minder ver en is conform de Europese regelgeving.
- We benadrukken dat de retailsector veel inspanningen deed (en doet) om niet noodzakelijke plastic verpakkingen en draagzakjes te vermijden, én het gebruik van alternatieven (zoals papieren zakken, herbruikbare tassen en biodegradeerbare zakjes) aan te moedigen.
Mede daardoor is de hoeveelheid plastic zakjes die in omloop gebracht worden sterk verminderd in de voorbije jaren.
- Timing verbodsbepalingen voor plastic wegwerpbestek (vorken, lepels, messen, etc...), plastic drinkrietjes, plastic roerstaafjes, etc.....: UNIZO wil dat deze verbodsbepalingen uit de Single Use Plastics richtlijn omgezet worden zonder dat daarbij goldplating aan te pas komt, d.w.z. verbodsbepalingen vanaf 3 juli 2021 en niet eerder!

- Zoals het nu geformuleerd is in het PS-wetsvoorstel worden alle plastic zakjes voor eenmalig gebruik verboden, bv. ook plastic vuilniszakken, etc... Er is blijkbaar geen enkele uitzondering op het verbod voorzien?
- Wij vragen ons af of er nu reeds voldoende betaalbare alternatieven voorhanden zijn voor de verschillende praktijksituaties?
- Vraag is of zo'n totaalverbod op plastic zakjes, dus ook in de versafdelingen, in de praktijk problemen kan stellen met de regelgeving rond hygiëne en voedselveiligheid? Het FAVV stelt immers dat hygiëne sowieso de verantwoordelijkheid van handelaar blijft. Er lopen reeds experimenten met alternatieven voor verse voeding (bv. verpakkingen zoals Tupperware dozen die de klant zelf meebrengt). Vraag blijft: hoe heeft de klant die dozen gereinigd? Verkopers hebben uiterst strenge richtlijnen om voedselveiligheid te garanderen. Het toelaten van plastic bakjes en dozen die de klant meebrengt, mag het verkoopproces niet bezwaren, complexer maken of onbeheersbaar maken voor de handelaar. Voor supermarkten en speciaalzaken food is het belangrijk om de experimenten met alternatieve verpakkingen voor verse voeding nog even af te wachten.
- Het huidige voorstel lijkt ons slordig en inderhaast in elkaar geflanst, en gebruikt terminologie die niet voorkomt in Europese regelgeving. Daardoor is het niet steeds duidelijk wat precies bedoeld wordt. Zo wordt bv. de term "kunststofzakje voor eenmalig gebruik" niet gebruikt in bestaande Europese regelgeving, en evenmin in Belgische federale of regionale regelgeving.
- Om verwarring te voorkomen moet de terminologie en definitie voor "lichte plastic draagtassen" uit richtlijn (EU) 2015/720 tot wijziging van Richtlijn 94/62/EG betreffende de vermindering van het verbruik van lichte plastic draagtassen worden overgenomen ("[LPD-richtlijn](#)");
- UNIZO wil niet dat het verbod zou gelden voor volgende toepassingen van (zeer) lichte plastic draagtassen:
 - (zeer) lichte plastic draagtassen die gericht zijn op het verpakken van voedingsmiddelen zoals vlees en vis, en die nodig zijn omwille van hygiënische redenen en redenen van voedselveiligheid;
 - innovatieve lichte plastic draagtassen zoals biogebaseerde en biologisch afbreekbare draagzakjes.

ANNEXE - BIJLAGE 3

Note sur la proposition de loi n° 160/1 de M. Ben Achour et consorts modifiant la loi du 21 décembre 1998 relative aux normes de produits ayant pour but la promotion de modes de production et de consommation durables et la protection de l'environnement, de la santé et des travailleurs afin d'interdire l'usage des produits en plastique oxodégradable et de certains autres à usage unique.

06 Janvier 2020

Interdiction de plusieurs produits en plastique à usage unique

ZWE accueille positivement le fait que la proposition de loi de M. Ben Achour transpose les interdictions de mise sur le marché énoncées à l'article 5 de la directive (notamment de la vaisselle et couverts en plastique à usage unique, pailles et certains récipients en polystyrène expansé).

Parallèlement à l'interdiction de ces produits en plastique à usage unique, ZWE recommande de prendre des mesures complémentaires visant à réduire le risque d'une substitution regrettable de produits en plastique à usage unique par d'autres articles à usage unique en un autre matériau (notamment papier et carton). Cela serait contraire à l'objectif et l'esprit de la Directive, et réduirait largement son impact bénéfique sur l'environnement.

En outre, ZWE voudrait attirer l'attention de la Commission sur le fait de prévenir toutes failles juridiques ou ambiguïtés possibles qui pourraient permettre aux producteurs de se soustraire à ces mesures d'interdiction, par exemple, en étiquetant simplement leur produit à usage unique comme "réutilisable". De tels exemples d'étiquetage sont apparus récemment aux Pays-Bas et en France.

Interdiction des sacs plastiques

ZWE accueille très favorablement la proposition d'interdire la mise sur le marché des sacs plastiques. Cependant, nous sommes inquiets que l'absence de définition précise d'un « sac plastique à usage unique, » notamment en termes d'épaisseur, puisse permettre des exceptions à cette interdiction ou rendre sa mise en œuvre plus difficile. ZWE recommande d'interdire au minimum tous les sacs plastique d'une épaisseur allant jusqu'à 50 microns, sur la base de la Directive 2015/720 sur la réduction de la consommation de sacs plastiques légers.

Zero Waste Europe
hello@zerowasteurope.eu
 +32 (0) 2 736 20 91
 Chaussée de Vleurgat 15, 1050, Ixelles

Nous encourageons également la Commission à envisager des mesures complémentaires (notamment des incitations économiques) pour favoriser l'utilisation de sacs et options réellement réutilisables (cabas, paniers, tote bag etc) plutôt que l'utilisation de sacs à usage unique en papier à la place de sacs en plastique à usage unique.

Nous recommandons également que la législation précise explicitement que les sacs bio-sourcés (complètement ou partiellement) sont inclus dans l'interdiction. Les sacs bio-sourcés ont des impacts similaires aux sacs plastique dits « conventionnels » lorsqu'ils se retrouvent dans l'environnement, et sont des sacs également à usage unique, et donc devrait être couverts par l'interdiction.

Autres mesures de la Directive 2019/904

La proposition de loi ne transpose pas les autres mesures de la Directive 2019/904, qui au-delà de l'interdiction de certains plastiques à usage unique, contient d'autres mesures essentielles pour mettre fin à la pollution par les plastiques à usage unique, telles que la réduction de la consommation, la responsabilité élargie du producteurs, la collecte séparée et les obligations d'étiquetage. Il est essentiel que ces éléments soient également transposés en Belgique, et de façon ambitieuse.

En ce qui concernant **la réduction de la consommation**, l'article 4 de la Directive impose aux États membres de parvenir, d'ici 2026, à une réduction quantitative, ambitieuse et durable de la consommation de gobelets à usage unique en plastique (y compris les gobelets en papier avec une couche de plastique à l'intérieur) et d'emballages alimentaires à usage unique, par rapport à 2022. Cela concerne spécifiquement les emballages alimentaires généralement vendus "à emporter". Nous recommandons que soit mis en place un système afin de collecter au plus vite les informations nécessaires à l'établissement d'une mesure de référence, et au plus tard d'ici 2022 comme requis par la Directive.

En outre, nous recommandons une mise en œuvre ambitieuse et mesurable de cet article 4, en adoptant un objectif de réduction chiffré. Nous recommandons, en accord avec [l'étude](#) d'impact accompagnant la proposition de Directive, une réduction de 50% de la consommation en 2025 et une réduction de 80% en 2030. De tels objectifs chiffrés de réduction pourraient être accompagnés d'objectifs du taux de produits réutilisables, pour s'assurer que les gobelets et les emballages alimentaires en plastique à usage unique ne soient pas seulement remplacés par d'autres options à usage unique, et par d'autres mesures, notamment des mesures économiques telles que des taxes ou taux de TVA différencié, pour soutenir les options réutilisables.

En ce qui concerne **la collecte séparée des bouteilles**, l'article 9 de la directive exige d'atteindre un taux de collecte séparée de 90% d'ici 2029. Le système de collecte actuel de FostPlus ne peut pas permettre d'atteindre cet objectif. ZWE recommande la mise en place d'un système de consigne, qui a permis à plusieurs pays d'Europe d'atteindre un tel taux de

Zero Waste Europe
hello@zerowasteurope.eu
+32 (0) 2 736 20 91
Chaussée de Vleurgat 15, 1050, Ixelles

collecte séparée (la Norvège depuis près de 20 ans, la Lituanie plus récemment).

Le fait que les gouvernements de Bruxelles et de Wallonie aient inclus la consigne dans leurs accords de coalition représente une avancée très positive vers un taux de collecte séparée d'au moins 90%, mais il est aussi essentiel que des mesures soient aussi prises au niveau fédéral pour s'assurer de l'atteinte de ce taux de 90% sur tout le territoire belge.

Zero Waste Europe
hello@zerowasteurope.eu
+32 (0) 2 736 20 91
Chaussée de Vleurgat 15, 1050, Ixelles

ANNEXE - BIJLAGE 4

IEW ASBL
 Mundo-Namur
 Rue Nanon 98
 5000 Namur
 +32 81 390 750
WWW.IEW.BE

Avis d'IEW sur la proposition de loi modifiant la loi du 21 décembre 1998 relative aux normes de produits ayant pour but la promotion de modes de production et de consommation durables et la protection de l'environnement, de la santé et des travailleurs afin d'interdire l'usage des produits en plastique oxodégradable et de certains autres à usage unique

1. SUR LE CALENDRIER DE TRANSPOSITION ET MISE EN ŒUVRE

Inter-Environnement Wallonie félicite les auteurs de la proposition pour la célérité à transposer la Directive 2019/904 (Directive SUP). Dès lors que des alternatives réutilisables et/ou en matériaux plus durables que le plastique existent pour l'ensemble des produits visés, cette proposition pourrait entrer en vigueur plus tôt que le délai imparti par la Directive, à savoir le 1er juillet 2020, avec une période transitoire de six mois afin que les producteurs, fournisseurs et détaillants écoulent leurs stocks.

2. SUR LE CHAMP D'APPLICATION

- IEW salue l'addition des sacs en plastique à usage aux interdictions prévues par l'article 5 de la Directive.
- L'interdiction de mise sur le marché devrait également s'appliquer aux assiettes en papier/carton recouvertes d'une couche de plastique. Proposition d'amendement : art.5 « Art. 9/2 3° les assiettes, y compris les assiettes dont le plastique n'est pas le matériau principal mais recouvertes d'une couche plastifiée ».
- Pour une faciliter la communication, le projet de texte devrait préciser que les plastiques d'origine biologique et biodégradables, qu'ils

IBAN - BE83 0682 3898 7415

TVA - BE0414 894 140

RPM Namur

info@iew.be

soient ou non dérivés de la biomasse ou destinés à se dégrader biologiquement avec le temps, rentrent bien dans le champ d'application.

3. POUR DES MESURES D'ACCOMPAGNEMENT QUI ENCOURAGENT LA RÉUTILISATION

Les restrictions de mise sur le marché de certains produits en plastique à usage unique concourent à la lutte contre la pollution environnementale, et singulièrement des milieux marins, par les plastiques. Un autre enjeu auquel ces mesures peuvent contribuer est la préservation des ressources. Or le danger est que les articles en plastique à usage unique soient substitués par des produits à usage unique en papier ou en bois, par exemple, ce qui serait contraire à une gestion efficiente des ressources et au principe de Lansink. Qu'ils soient en plastique ou constitués d'autre matériau, les produits jetables contribuent à la perpétuation d'un modèle d'économie linéaire. Sans les canaux de collectes spécifiques, efficaces et accessibles en tout lieu et les filières de recyclage économiquement viables, il est illusoire de penser que tous les objets jetables seront recyclés. C'est pourquoi, IEW insiste pour que l'interdiction de certains produits jetables devienne une réelle opportunité pour entrer dans un modèle circulaire et faciliter le développement d'alternatives réutilisables.

Recommandations pour des mesures complémentaires à la proposition de loi

- Favoriser la mise sur le marché des produits réutilisables par des incitants fiscaux et économiques (par exemple une déduction fiscale pour l'investissement dans du matériel de collecte et de nettoyage)/pénaliser les produits jetables via une surtaxe ;
- Interdire l'utilisation d'objets à usage unique dans certains lieux :
 - o imposer l'obligation d'utiliser de la vaisselle réutilisable (assiettes, bols et autres plats de services, couverts, verre, gobelet et tasse) pour la consommation sur place (« on-site ») au sein de tout point de vente d'aliments et de boissons ;
- Revoir les normes de marchés publics pour y intégrer des interdictions de produits à usage unique, ainsi que des objectifs et des mesures incitatives pour les articles réutilisables ;
- En concertation avec les régions et à travers un accord de coopération, fixer des objectifs nationaux juridiquement contraignants concernant la part des emballages de boissons réutilisables mis sur le marché d'au moins 70 % d'ici 2030.

ANNEXE - BIJLAGE 5

Ter attentie van Voorzitter

de heer Vincent Van Quickenborne

Geachte mijnheer de Voorzitter,

Als vertegenwoordiger van de chemische, kunststof- en life sciences sector contacteren wij u in het kader van het wetsvoorstel dat op 16 juli 2019 werd ingediend door de heer Malik Bern Achour tot wijziging van de wet van 21 december 1998 betreffende de productnormen en het voornemen om de SUP-richtlijn (Single Use Plastic Products) EU 904/2019 om te zetten, alsook de amendementen, ingediend op 14 januari 2020 door Ecolo/Groen.

We hebben vernomen dat verschillende leden van de Commissie energie, milieu en klimaat graag de inzichten van essenscia in dit onderwerp willen horen. Het lijkt ons van essentieel belang de leden van de parlementaire commissie te ontmoeten om hun vragen over polymeren, kunststofproducten voor eenmalig gebruik of de wetgevingscontext van de SUP-richtlijn rechtstreeks te kunnen beantwoorden.

U zult zich onze brief van 14 november 2019 herinneren, waarin wij de aandacht van de Commissie en haar leden hebben gevestigd op de geest van de wet, maar ook op het omzettingsproces zoals dat door de Europese Commissie zelf wordt beoogd. De punten die wij in deze brief naar voren hebben gebracht, blijven op de agenda staan.

Na kennis te hebben genomen van de punten die in het amendement worden voorgesteld, achten wij het echter noodzakelijk enige aanvullende verduidelijkingen te verschaffen, omdat de sector volgens onze analyse in gevaar zou kunnen komen. Voor zover wij weten, zijn deze nieuwe punten niet in overeenstemming met de bedoelingen van de SUP-richtlijn. Het milieuvoordeel dat zou voortvloeien uit een verbod is daarenboven niet bekend.

1. Plastic tandenstokers
2. Theezakjes geheel/gedeeltelijk gemaakt van kunststof
3. Plastic etiketten op groenten en fruit
4. Individuele snoepverpakking
5. Kunststofverpakking rond sigarettenpakjes
6. Vuurwerkstokken
7. Wegwerpschuitjes (bijv. boter, koffie)
8. schalen voor salades
9. Fruit/groentebakjes (bijv. kerstomaten in plastic bakjes)

Het is duidelijk dat er alternatieven voor deze plastic producten bestaan. Er wordt echter aangenomen dat de alternatieven geen kunststof als hoofdbestanddeel van de structuur bevatten of dat de alternatieven ondubbelzinnig duurzaam zijn vanuit het oogpunt van de circulaire economie.

essenscia PolyMatters
BluePoint Building
Boulevard Auguste Reyerslaan 80
B-1030 Brussel/Bruxelles
T +32 2 238 97 11
F +32 2 231 13 01
www.essenscia.be
info@essenscia.be

Belgische federatie van de chemische industrie en van life sciences VZW
Fédération belge des industries chimiques et des sciences de la vie ASBL
BTW BE 0406 478 993

De items 4, 5, 7, 8 en 9 zijn bovendien producten die nu worden ingezameld voor recycling in de P+MD/MC zak, de zogenaamde uitgebreide blauwe zak. Met name, de punten 8 en 9, schalen en groente- en fruitbakjes, trekken onze bijzondere aandacht. De alternatieve verpakkingen bevatten veelal een laagje plastic dat een essentiële functie heeft in het kader van de voedselveiligheid en de conservering van levensmiddelen. De Europese Commissie is bovendien van mening dat deze producten met dunne plastic coating eveneens als SUP dienen beschouwd te worden, ongeacht het dragermateriaal.

Wij zijn dan ook van mening dat de tekst en het amendement impliciet een definitie suggereren van wat een plastic voorwerp voor eenmalig gebruik is, terwijl de interpretatierichtlijnen van de Europese Commissie afgewacht dienen te worden.

In het kader van de Europese voornemens en wetgeving inzake kunststoffen pleiten wij ervoor dat de bepalingen met betrekking tot kunststoffen in de lidstaten worden beschouwd in de context van de circulaire economie, waarbij rekening wordt gehouden met de belangrijkste wetenschappelijke elementen voor de beperking van de gevolgen van emissies en het gebruik van hulpbronnen, namelijk vervoer, de massaverhouding tussen container en inhoud, voedselveiligheid, preventie van voedselverspilling.

Bovendien vestigen wij de aandacht van de parlementaire commissie op het feit dat het circulaire karakter van materialen gebaseerd is op het hergebruik van voorwerpen en materialen door middel van recyclingprocessen waarvan de technische en economische levensvatbaarheid wordt gewaarborgd door de beschikbaarheid van materialen die gerecycled moeten worden.

Het spreekt voor zich dat de kwestie die door de kunststoffen aan de orde wordt gesteld, namelijk het afvalbeleid op wereldschaal, de voordelen maskeert van deze zeer brede familie van materialen die wetenschappelijk gezien niet uitwisselbaar zijn.

Wij pleiten voor een zo harmonieus mogelijke omzetting van de SUP-richtlijn, zowel op Belgisch als op Europees niveau, om een zo groot mogelijke sociaal-economische coherentie te garanderen eens de interpretatierichtlijnen van de Europese Commissie voltooid zijn.

Rekening houdend met de omstandigheden vragen we de Commissie Energie, Milieu en Klimaat om tijdens de zitting enkele elementen over polymeren en kunststoffen te komen presenteren en de vragen van de leden van de commissie over deze materialen te beantwoorden.

In afwachting van een ontmoeting, danken wij u bij voorbaat om een positief gevolg te geven aan deze brief.

Hoogachtend,

Saskia Walraedt
Director essenscia PolyMatters

essenscia PolyMatters
BluePoint Building
Boulevard Auguste Reyerslaan 80
B-1030 Brussel/Bruxelles
T +32 2 238 97 11
F +32 2 231 13 01
www.essenscia.be
info@essenscia.be
Belgische federatie van de chemische industrie en van life sciences VZW
Fédération belge des industries chimiques et des sciences de la vie ASBL
BTW BE 0406 478 993

ANNEXE - BIJLAGE 6

Vlaamse Regering

Kabinet van de Vlaamse minister van
Justitie en Handhaving, Omgeving,
Energie en Toerisme
Martelaarsplein 7
1000 BRUSSEL
T 02 553 61 00
kabinet.demir@vlaanderen.be
www.vlaanderen.be

Aan de heer Patrick Dewael
voorzitter
Kamer van volksvertegenwoordigers
1008 Brussel

uw kenmerk
Brieven-Wetsvoorstellen

ons kenmerk

bijlagen

datum

Betreft: Wetsvoorstel – procedure van samenwerking

Mevrouw de Eerste Minister,

Wij hebben uw vraag naar ons standpunt over het wetsvoorstel tot wijziging van de wet van 21 december 1998 betreffende de productnormen ter bevordering van duurzame productie- en consumptiepatronen en ter bescherming van het leefmilieu, de volksgezondheid en de werknemers, teneinde een verbod in te stellen op het gebruik van oxo-degradeerbare kunststofproducten en van sommige andere kunststofproducten voor eenmalig gebruik, in goede orde ontvangen.

Wij willen u verzoeken dit standpunt ook te bezorgen aan de Voorzitter van de Kamer van volksvertegenwoordigers

Wij erkennen dat kunststoffen talrijke interessante eigenschappen kunnen hebben, waardoor ze in diverse domeinen voordelen hebben ten opzichte van andere materialen. Onoordeelkundig gebruik leidt echter vaak tot milieuschade en gebrekkige inzameling en recyclage leidt tot verlies van waardevolle grondstoffen.

Richtlijn (EU) 2019/904 van het Europees Parlement en de Raad van 5 juni 2019 betreffende de vermindering van de effecten van bepaalde kunststofproducten op het milieu te regelen die een verbod inhouden op het op de markt brengen van bepaalde kunststofproducten heeft dan ook tot doel circulaire benaderingen te bevorderen en zwerfvuil, met daaraan gelieerde milieuschade, te voorkomen.

Wij verwelkomen federaal regelgevend initiatief met betrekking tot de bepalingen van deze richtlijn die strikte regels opleggen omtrent het op de markt brengen van diverse kunststofproducten voor eenmalig gebruik.

Daarnaast bevat voorliggend wetsvoorstel echter ook bepalingen omtrent “kunststofzakjes voor eenmalig gebruik” die in uitvoering lijken te zijn van richtlijn (EU) 2015/720 van het Europees Parlement en de Raad van 29 april 2015 tot wijziging van richtlijn 94/62/EG betreffende de vermindering van het gebruik van lichte plastic draagtassen. Deze richtlijn is intussen reeds via regelgevende initiatieven omgezet in de 3 gewesten; het voorstel lijkt op dit vlak noch coherent met de bepalingen van de richtlijn, noch met de manier waarop deze richtlijn is omgezet in het Vlaams gewest. We hebben dan ook diverse vragen bij deze bepalingen.

We gaan graag dieper in op de diverse artikelen van het wetsvoorstel.

Artikel 2 vult het artikel 2 van de wet van 21 december betreffende de productnormen ter bevordering van duurzame productie- en consumptiepatronen en ter bescherming van het leefmilieu, de volksgezondheid en de werknemers, het laatst gewijzigd bij de wet van 16 december 2005 aan met een aantal nieuwe definities

- Definities 23°, 24° en 25° zijn in lijn met de definities in richtlijn (EU) 2019/904,
- Definitie 26° is niet in lijn met de definitie in richtlijn (EU) 2015/720. De definitie van het wetsvoorstel is zeer ruim, wat kan leiden tot diverse knelpunten bij invoeren van een verbod (artikel 6 van het ontwerp); we vinden geen informatie terug dat de impact van een zo verregaande definitie is ingeschat. Enkele voorbeelden
 - o Onder deze definitie vallen ook allerlei vuilniszakken voor inzameling van afval (zowel voor restafval als selectieve stromen zoals PMD, GFT, ...). Een dergelijk verbod zou inhouden dat voor al deze stromen de inzameling overal met vuilbakken moet gebeuren, wat zeker in stedelijk gebied niet vanzelfsprekend is, bovendien kan op die manier geen visuele controle meer gebeuren van welk afval bij het PMD wordt gestoken, wat voor ernstige kwaliteitsproblemen kan zorgen voor het te recyclen materiaal
 - o Onder deze definitie vallen ook toepassingen die zeer specifiek zijn voor een bepaald doel, zoals bijvoorbeeld de zakjes die het Rode Kruis gebruikt voor bloedinzameling, de waterzakjes die de Civiele Bescherming gebruikt voor noodbevoorrading bij calamiteiten, ...

Wij adviseren om deze definitie niet in te voeren (zie verder ons advies bij artikel 6).

Artikelen 3, 4 en 5 bevatten een correcte omzetting van artikel 5 van de richtlijn (EU) 2019/904. We stemmen in met een federaal verbod op deze producten.

Artikel 6 behelst een totaal verbod op “kunststofzakjes voor eenmalig gebruik”. Wij kunnen niet instemmen met dit verbod. Zoals hoger aangehaald, is de definitie zo ruim dat er zeker ongewenste effecten zijn voor bepaalde categorieën die onder deze definitie vallen, bovendien is momenteel geen inschatting gemaakt naar de mogelijke impact van een dergelijk breed verbod. Ook indien de definitie zou aangepast worden conform de definitie in de richtlijn (EU) 2015/720, zou een totaalverbod verder gaan dan opgelegd door deze richtlijn. De richtlijn laat namelijk toe om de verplichting inzake de duurzame vermindering van het verbruik van lichte plastic draagtassen op hun grondgebied te realiseren door hetzij maatregelen te nemen om het jaarlijkse verbruik te reduceren tot onder de opgelegde maxima, hetzij door ervoor te zorgen dat uiterlijk op 31 december 2018 geen gratis lichte plastic draagtassen meer worden verstrekt op plaats van verkoop, hetzij beide. Wij kunnen niet instemmen met een totaal verbod dat opgelegd zou worden door de federale overheid. Deze richtlijn is namelijk reeds door de gewesten geïmplementeerd. De maatregelen zijn intussen iets meer dan een jaar van kracht, wij wensen eerst een evaluatie van de genomen maatregelen af te wachten vooraleer een aanpassing van de

regelgeving te overwegen. De eerste rapportage waarin cijfers gepresenteerd worden waarin de mogelijke impact van deze maatregelen geschat kan worden, zal dit jaar zijn. Het is dan ook niet opportuun deze regelgeving nu reeds te wijzigen.

Ik wil u graag nogmaals danken voor deze adviesvraag en ben graag bereid om met de federale overheid en de andere gewesten in overleg te gaan over de implementatie van de andere bepalingen van de SUP-richtlijn, om te onderzoeken welke bepalingen best via federale regelgeving en welke via gewestelijke regelgeving geïmplementeerd worden.

Met de meeste hoogachting,

Zuhair Demir
Vlaams minister bevoegd voor Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme